

De Gaverbeek

Twee mondingen,
vele gezichten,
één toekomst

De Gaverbeek

Twee mondingen,
vele gezichten,
één toekomst

Met steun van het Europees Fonds voor
Regionale Ontwikkeling

France-Wallonie-Vlaanderen

Flandria Rhei
VALYS

INHOUDSOPGAVE

1.	SITUERING.....	7
1.1.	WAAROM EEN GAVERBEEKVISIE?	7
1.2.	PARTICIPATIE	15
1.3.	GEÏNTEGREERD ONTWERP	17
1.4.	DE PUBLICATIE ALS STARTPUNT VOOR VERDERE ONTWIKKELING	17
2.	ROBUUST WATERSYSTEEM.....	19
2.1.	DE GAVERBEEKVALLEI	19
2.2.	DYNAMISCH OVERSTROMINGSGBIED	21
2.3.	KLIMAATPROJECTIE	21
2.4.	WATERSYSTEEM GAVERBEEK	25
2.5.	EROSIE	47
2.6.	WATERKWALITEIT	51
2.7.	BIODIVERSITEIT	57
2.8.	DUURZAME LANDBOUW	60
2.9.	ZACHTE MOBILITEIT	63
3.	ZOOMS.....	67
3.1.	GAVERBEEKSE MEERSEN	69
3.2.	CENTRUM WAREGEM	87
3.3.	HIPPODROOM	101
3.4.	JEUGDEILAND	114
3.5.	GOED TE NIEUWENHOVE	133
3.6.	DEERLIJK	141
3.7.	HARELBEKE	155

1. SITUERING

1.1. WAAROM EEN GAVERBEEKVISIE?

1.1.1. VALYS

De opmaak van een gebiedsvisie voor de Gaverbeekvallei is een van de strategische acties van het Interreg-project VALYS. De Gaverbeekvisie streeft naar de ontwikkeling van een klimaatbestendige vallei, waar ruimte is voor biodiversiteit, kwalitatieve open ruimte, duurzame landbouw, zachte mobiliteit en robuuste watersystemen. VALYS legt hierbij de nadruk op het participatieproces, zodat bij de opmaak van de Gaverbeekvisie een dialoog ontstaat met burgers en actoren.

1.1.2. Urgentie

De Gaverbeek kampt met een hele reeks uitdagingen. De beek werd op vele plaatsen rechtgetrokken en ingekokerd. Door een slechte waterkwaliteit is het biologische waterleven beperkt. Bovendien zal de Gaverbeek gevoelig zijn aan de klimaatverandering. Afgelopen zomer werd het deelbekken geplaagd door droogte, en bij hevige regenval zijn er overstromingen. De grondwatertafels staan regelmatig laag en de erosieproblematiek in de bovenstroomse gebieden zorgt voor slib en sediment in de lagergelegen

vallei. In steden en gemeenten werd de bebouwde omgeving in het verleden te lustig verhard, waardoor water slecht infiltreert en een stedelijk hitte-eilandeffect ontstaat.

1.1.3. Aanpak

De schets van Paola Viganò op de linkerbladzijde geeft weer dat we op een andere manier met ons landschap zullen moeten omgaan, als we rekening willen houden met de klimaatverandering en de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden. Teruggrijpen naar het verleden, zoals het ontwerpen van een landschap gebaseerd op de Ferrariskaarten, heeft weinig zin. De uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden - meer droogte en hevigere neerslag - zijn eigen aan onze tijd. We zullen op een nieuwsoortige manier met ons landschap moeten omgaan.

De schets geeft weer dat er in verschillende gebieden op een specifieke manier met water zal moeten omgegaan worden. Zowel beneden- als bovenstrooms moet over het landschap nagedacht worden, net als in de stedelijke en landelijke gebieden.

1.1.4. Klimaatuitdagingen

Water, klimaat en landschap staan in Vlaanderen hoog op de agenda en vragen om doeltreffende maatregelen. De Gaverbeekvallei betekent alvast een uitdaging op het vlak van klimaatadaptatie. In de toekomst zal meer ruimte

voor water gereserveerd moeten worden (in combinatie met multifunctioneel gebruik), zowel voor berging, buffering, infiltratie, protectie... Zo kan het watersysteem van de Gaverbeek robuust worden in functie van wisselende en extreme regenval en droogte. Bij regenval dient het water op een vertraagde manier afgevoerd te worden, bij droogte moet er voldoende water beschikbaar blijven voor drinkwater, proceswater, landbouw, natuur... Afgezien van adaptieve waterlandschappen zijn ook het beheer van grondwaterreserves en het bevorderen van waterrecuperatie onontbeerlijk.

Ruimte voor water is zeker nodig in de toekomst, maar diezelfde ruimte kan ook een stimulans zijn voor biodiversiteit, landschapsopbouw, recreatie, duurzame landbouw en kwalitatieve open ruimte nabij de stad. In een stedelijkere context is dan weer het afzwakken van stedelijke hitte-eilanden van belang, en het infiltreren van water door het ontharden van de bebouwde oppervlakte. De aanwezigheid van de Gaverbeek heeft in het verleden vaak voor overlast gezorgd (overstromingen, slechte waterkwaliteit...), maar vandaag kan ze een troef zijn in het kader van een duurzame en leefbare stadsregio.

1.1.5. Doelstellingen

VEERKRACHTIGE BEEKVALLEI

Een “veerkrachtige beekvallei” is de overkoepelende doelstelling van de Gaverbeekvisie. De Gaverbeekvallei moet namelijk voldoende

veerkrachtig zijn om de klimaatuitdagingen aan te gaan. Hiervoor zijn adaptatiestrategieën noodzakelijk zodat de beekvallei bestand is tegen het wijzigende klimaat en de extra druk die de klimaatverandering zal zetten op het watersysteem. Een adaptieve beekvallei weet zich dus aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering: meer natte en droge periodes, overstromingen, verdroging van de ondergrond, stedelijke hitte-eilandeffecten, verstoring van de biodiversiteit en bodemerosie. Om tot een veerkrachtige beekvallei te komen, dienen we te anticiperen op de vele nieuwe klimaatuitdagingen waarvoor we staan.

ZACHTE MOBILITEIT & RECREATIEVE NETWERKEN

In de toekomst kan de Gaverbeekvallei zachte mobiliteit stimuleren, om zich te ontploien tot een drager van veilige en landschappelijke fiets- en wandelroutes. Op die manier vormt de vallei van de Gaverbeek een schakel tussen de functionele en de recreatieve fietsverbindingen, en wordt het huidige fietsnetwerk verder verfijnd.

HOOGWAARDIGE OPEN EN PUBLIEKE RUIMTE

De klimaatverandering heeft ook impact op de omgevingskwaliteit in stedelijke gebieden. Een verhoogde temperatuur leidt tot een hitte-eilandeffect. Een groene dooradering van het verstedelijkte weefsel door middel van stedelijk groen biedt een tegenwicht om de leefomgeving terug in balans te brengen. Via een geïntegreerde aanpak en multifunctioneel ruimtegebruik kan een

combinatie gemaakt worden van een veerkrachtig watersysteem, een ecologisch netwerk en groene infrastructuur in een "blauw-groen" netwerk. Door de kenmerkende porositeit van de bebouwde omgeving zijn de open en groene ruimtes in de vallei van de Gaverbeek vaak versnipperd, maar ook nooit veraf. Dichtbij de verstedelijkte kerngebieden biedt de open ruimte van de Gaverbeekvallei een welgekomen contrast. De vallei vormt een aantrekkelijk landschap dat op een boogscheut van stads- en dorpskernen ligt. De aanwezige open ruimtes dienen verder versterkt te worden, niet alleen via het vrijwaren van de open ruimte of nieuwe wandel- en fietstrajecten, maar ook door plekken te voorzien voor spel, milieu-educatie of ecologische routes. Zo zal de vallei aantrekkelijk worden voor een divers publiek. Ook in steden en dorpskernen biedt de beekvallei een tegenwicht voor de dense bebouwing en bescherming tegen stedelijke hitte-eilandeffecten.

Waterbouwkundige ingrepen bieden bovendien een opportuniteit voor het maken van kwalitatieve publieke ruimte in de stad. Deze technische ingrepen kunnen multifunctioneel ingezet worden, zodat ze een meervoudige bijdrage leveren aan de uitdagingen van de klimaatverandering.

De Gaverbeek moet bovendien jaarlijks gekruiddruimd en regelmatig geslibruimd worden. In het kader van een totaalvisie is het dus wenselijk dat waar mogelijk een vijfmeterstrook voorzien wordt voor doorgang voor onderhoud (zoals de wet van '67 ook voorziet). Deze erfdienstbaarheid kan meervoudig ingezet worden door ze te koppelen aan zaken zoals een grasstrook, recreatief pad,

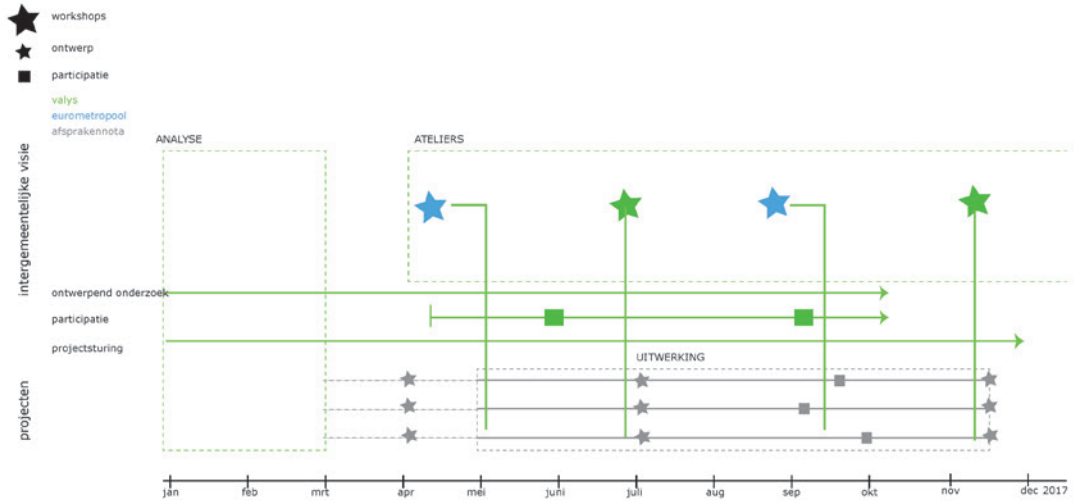
fauna & floracorridor... Er wordt onderzocht* of de vijfmeterstroken op gewenste plaatsen toegankelijk kunnen gemaakt worden voor onderhoudsmachines, landbouw en recreatieve fietsers en wandelaars. Als het pad wordt uitgevoerd in bijvoorbeeld tweesporenbeton, wordt het niet stukgereden door onderhoudsmachines en blijft het waterdoorlatend.

BIODIVERSITEIT

De klimaatverandering heeft eveneens impact op ecologische processen, zowel op landschapsschaal als op populatieniveau. De biodiversiteit staat onder druk en het gewijzigde klimaat leidt tot het lokaal verdwijnen van populaties, biotopen en de ecosystemendiensten die hieruit volgen. Een robuuste ecologische infrastructuur bestaande uit kerngebieden, verbindingszones, stapstenen en kleine landschapselementen is noodzakelijk voor het duurzaam functioneren van natuur binnen het waterbekken van de Gaverbeek.

Bovendien is er in Zuid-West-Vlaanderen meer ruimte nodig voor natuur, park en bos. De Gaverbeekvallei biedt de mogelijkheid om de as tussen het Preshoekbos (Kortrijk) en De Gavers (Harelbeke-Deerlijk) te verlengen. Tegelijkertijd biedt water opportuniteiten voor het vergroten van de biodiversiteit. De specifieke natte natuur heeft een ideale voedingsgrond in de overstromingsgevoelige gebieden van de Gaverbeekvallei. De rijkheid aan vochtigheidsgradiënten is reeds aanwezig. Vismigratie is eveneens een knelpunt dat aandacht

GAVERBEEKVISIE:
EEN PROCES VAN
ONTWERPWORK-
SHOPS AFGEWISSELD
MET PARTICIPATIE-
MOMENTEN

GAVERBEEKVISIE: EEN
KLIMAATBESTENDIGE
VALLEI IN EEN
DICHTBEBOUWDE
REGIO (FOTO
GENOMEN AAN DE
GAVERBEEKSE
MEERSEN)

vereist. Doorheen de jaren werd de Gaverbeek vaak rechtgetrokken, deels ingekokerd, en door de aanwezigheid van de vele stuwen werd vismigratie nagenoeg onmogelijk.

ROBUUSTE WATERSYSTEMEN

Deze visie heeft het waterbekken van de Gaverbeekvallei als studiegebied. Dit is het afstromingsgebied van de beek of het volledige gebied dat afwatert naar de Gaverbeek. In dit gebied bestaat de nood om de vele vormen van water die voorkomen te visualiseren en het verband weer te geven met het landschap. Het gaat over meer dan de beek zelf: over de plekken waar de neerslag afstroomt, infiltreert of verzameld wordt alvorens het in de beek terecht komt. Een lokaal project kan dan gezien worden als een belangrijk onderdeel van dit systeem dat op zijn beurt effect heeft op het geheel.

Met het oog op de klimaatverandering moet er zorgvuldig omgegaan worden met zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het water. In het kader van een integraal waterbeleid zal de Gaverbeekvallei moeten inzetten op het beschikbaar houden van drinkbaar water en proceswater, het maximaliseren van infiltratie, het vrijwaren van de noodzakelijke ruimte voor natuurlijke waterberging, en het hergebruik en sparen van water voor landbouwactiviteiten. Bovendien kampen de bovenstroomse gebieden van de vallei van de Gaverbeek met erosie, zodat de sedimentaanvoer naar de Gaverbeek en het behoud van de bodemkwaliteit een uitdaging vormen.

DUURZAME LANDBOUW

Landbouw heeft gedurende de eeuwen het gebied mee vormgegeven en dient verder een toekomst te krijgen in de Gaverbeekvallei. Water is het belangrijkste ingrediënt voor de productiviteit van het gebied. De agrarische activiteiten in het Gaverbeekbekken zullen het door de klimaatverandering nog moeilijker krijgen met de verminderde waterbeschikbaarheid en het verhoogde risico van waterschade bij heviger buien. Naast de beschikbaarheid van water kan de teeltkeuze en de teeltwijze aangepast worden in functie van de klimaatverandering, als stads- en korteketenlandbouw. De landbouw - van oudsher een vaste waarde in de Gaverbeekvallei - dient zich dus verder te verankeren door een duurzame en klimaatbestendige ontwikkeling.

1.1.6. Steden en gemeenten

Het was de ambitie van de betrokken steden en gemeenten om een visie rond de Gaverbeek op te stellen en zodanig een ruimtelijk kader te creëren waarbinnen niet alleen de verschillende lokale plannen maar ook de vele bekommernissen van verenigingen, bewoners, landbouwers enzovoort opgenomen kunnen worden. Het was tevens de ambitie om dit geïntegreerd te doen waarbij zowel de natuur- en landschapswaarde, alsook de toegankelijkheid en productiviteit van de open ruimte op de agenda staan.

UITNODIGING VOOR
DE WANDELTOCHT
LANGS DE
GAVERBEEK – EEN
PARTICIPATIEMOMENT

DEELNEMERS AAN DE
WANDELTOCHT VAN
10 JUNI IN WAREGEM

*Hoe moet de toekomst van de
Gaverbeek er uitzien? Daarover
kan jij meedenken, door deel te
nemen aan onze **wandeltocht**.
De tocht over 1.650 meter snijdt een
aantal interessante sites langs de
Gaverbeek aan. Onderweg zorgen
projectpartners voor een extra
woordje uitleg.*

PARTICIPATIEMOMENT

ZATERDAG 10 JUNI

10:00 > 12:00

@ MOLENTJE CASIER

GRAAG UW DEELNAME BEVESTIGEN VIA
DOMINIQUE DECLERCQ@LEIEDAL.BE • 056 24 16 16

VU - INTERCOMMUNALE LEIEDAL

Ideeën en suggesties: waterfiets, kajak, houten kaden en trappen, chillen aan de beek, vissen in het water, betrekken van landbouw, een zichtbare beek door ze open te leggen, signalisatie, meetstations die de waterkwaliteit tonen, een Gaverbeek wandeltocht enzovoort.

In Waregem gaven enkele concrete ruimtelijke situaties al aanleiding tot de vraag naar een breder kader: een boscompensatieproject aan de achterkant van het ziekenhuis, de oude spoorwegberm als toegang vanaf het station tot de vallei, Park Casier, het project Hippopolis (over het openleggen van de Gaverbeek aan de hippodroom), de uitbreidingen op het jeugdcentrum en het RUP Blauwpoort waar landschappelijke integratie noodzakelijk is. In Deerlijk bieden concrete sites zoals het natuurgebied De Bonte Os, de Veemeersen, de wateroverlast in Lisbonna, het natuurgebied Wijmelbroek en de kinderboerderij Bokkeslot een aanleiding om aan te sluiten op een overkoepelende visie. In het RUP Gavers wordt ook gezocht naar recreatieve verbindingen met de nieuwe wijk tussen de Stationsstraat en de ringlaan naar De Gavers, en in de industriezone aan het gemeentelijke containerpark is een signaalgebied dat vraagt om een bredere kijk op de beekvallei.

In Harelbeke kan de Gaverbeek effect hebben op de waterhuishouding in de stad. Ook is er de ambitie om het traject van de ondergrondse Gaverbeek in het straatbeeld te versterken door het stratenpatroon te vergroenen. Verder onderzoek moet eveneens aantonen of het openleggen van de ingekokerde beek in de Kollegewijk haalbaar is.

1.1.7. Visie en actieplan

Naar het voorbeeld van de visie Heerlijke Heulebeek (Leiedal, 2009) werd voorgesteld om de Gaverbeekvisie op te maken. De visie en het

actieplan zijn vooral inspirerend om samen, over de vier gemeenten heen, ambities te formuleren en concrete acties uit te voeren op het terrein. Concreet had het planningsproces volgende functies:

- Bundelen en verbinden van de vijf thema's (watersysteem, biodiversiteit, duurzame landbouw, kwalitatieve open en publieke ruimte en zachte mobiliteit) om te komen tot een veerkrachtige beekvallei. Hierdoor worden geïntegreerde projecten bekomen die elk deel uitmaken van een ruimere visie voor de Gaverbeekvallei.
- Bundelen en verbinden van actoren die betrokken zijn bij de ruimtelijke ontwikkeling van de Gaverbeekvisie, vanuit verschillende disciplines en diverse partijen.
- Bundelen van termijnen waarbij kortetermijnacties (en quick wins) als het ware reeds de richting naar het langetermijnperspectief uitzetten. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen lang duren en het is belangrijk om regelmatig voortgang en succes te laten zien.

De output van deze visie wordt door de stuurgroep in een actielijst gegoten in volgorde van prioriteit. De Gaverbeekvisie, zoals ze hier is weergegeven, dient voornamelijk om te inspireren, zodat actoren de krachten bundelen en samenwerken aan een veerkrachtige beekvallei.

EINDPRESENTATIE
WORKSHOP
23-30 JUNI IN
LEIEDAL

PLAATSBEZOEKEN
TIJDENS DE
WORKSHOPS VAN DE
EUROMETROPOOL

1.2. PARTICIPATIE

Voor het traject van de Gaverbeekvisie werden ontwerpworkshops afgewisseld met participatiemomenten zodat een dialoog kon ontstaan tussen burgers en actoren. Bewoners, jeugdbewegingen, wandelverenigingen, landbouwers en iedereen die geïnteresseerd was in de Gaverbeekvisie werd uitgenodigd om de ontwerpers, politici en gemeentambtenaren te inspireren. Via verschillende multimedialkanalen werden geïnteresseerden opgeroepen om deel te nemen aan een drietal wandel- en fietstochten. Deze deelnemers werden later ook in het ontwerpproces betrokken, en uitgenodigd om aan de ontwerpworkshops deel te nemen.

De ontwerpworkshops werden steeds voorafgegaan door een **stuurgroep**, zodat de betrokken actoren hun input aan de ontwerpers konden meegeven. In deze stuurgroepen zitten de actoren die noodzakelijk waren bij de visievorming en de uiteindelijke realisatie van het project. Dat zijn de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Provincie West-Vlaanderen, de Provincie Oost-Vlaanderen, Departement Omgeving en de verschillende steden en gemeenten*.

Het middenveld werd betrokken via een **klankbordgroep**, landbouworganisaties, natuurverenigingen, maar ook leden van de GECORO, Minaraden, eigenaars van bedrijven, buurtbewoners, jeugdverenigingen,

* AAN DE
STUURGROEPEN
NAMEN VOLGENDE
BURGEMEESTERS EN
SCHEPENEN DEEL:

WAREGEM:
KRISTOF CHANTERIE
MARIA POLFLIET
PETER DESMET

DEERLIJK:
CLAUDE CROES
JO TIJTGAT

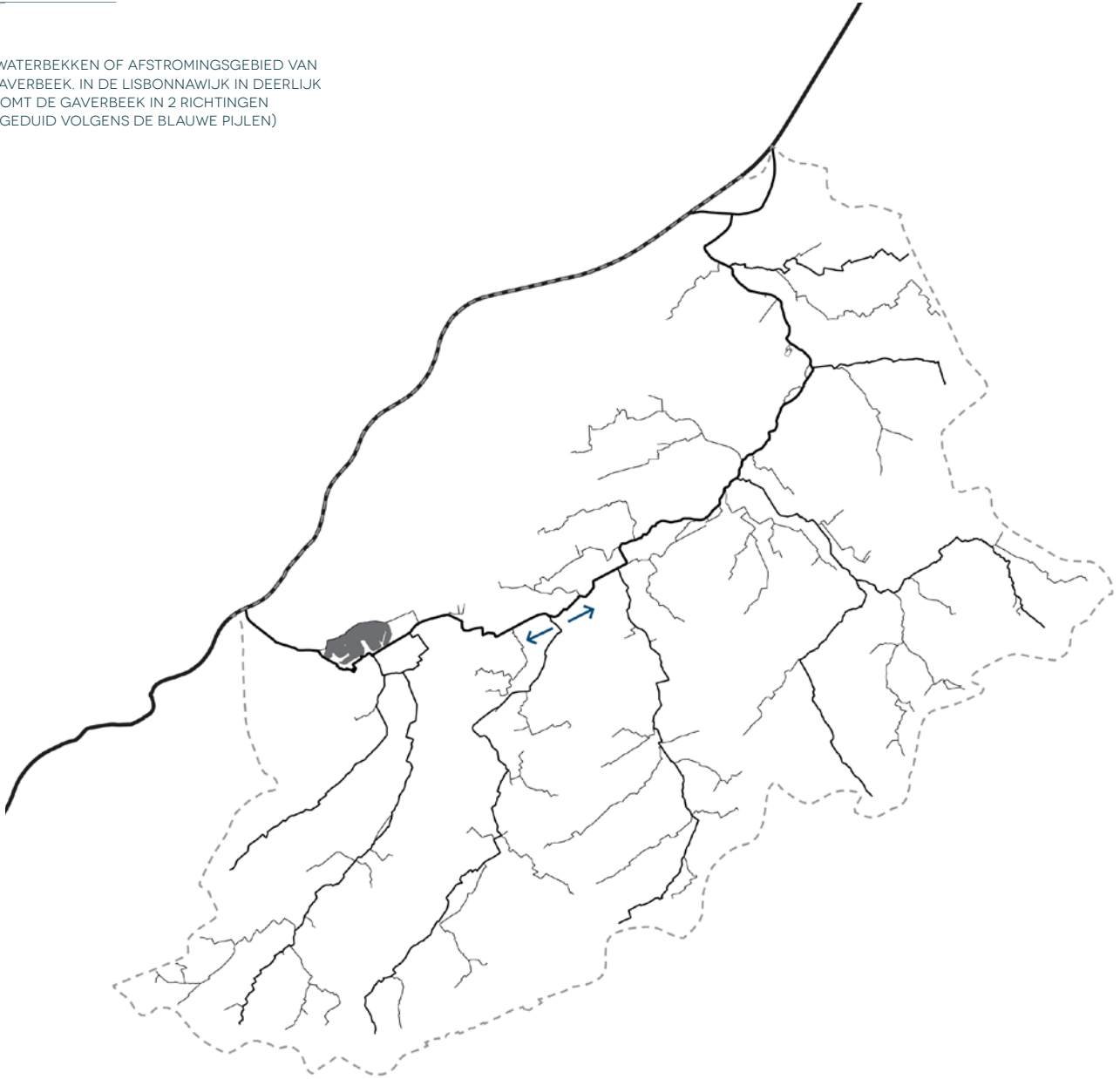
ZULTE:
SIMON LAGRANGE
FILIP PEERS

HARELBEKE:
DAVID
VANDEKERCKHOVE
INGE BOSSUYT

ANZEGEM:
RIK COLMAN

PARTICIPATIEESSIES
KIND &
SAMENLEVING

HET WATERBEKKEN OF AFSTROMINGSGBIED VAN
DE GAVERBEEK. IN DE LISBONNAWIJK IN DEERLIJK
STROOMT DE GAVERBEEK IN 2 RICHTINGEN
(AANGEDUID VOLGENS DE BLAUWE PIJLEN)

wandelverenigingen... Deze klankbordgroep werd bij de participatiemomenten en de ontwerpworkshops uitgenodigd.

Via Kind & Samenleving werd de **jeugd** als extra doelgroep in het participatieproces betrokken. De vzw organiseerde een zestal sessies, in Waregem en Deerlijk.

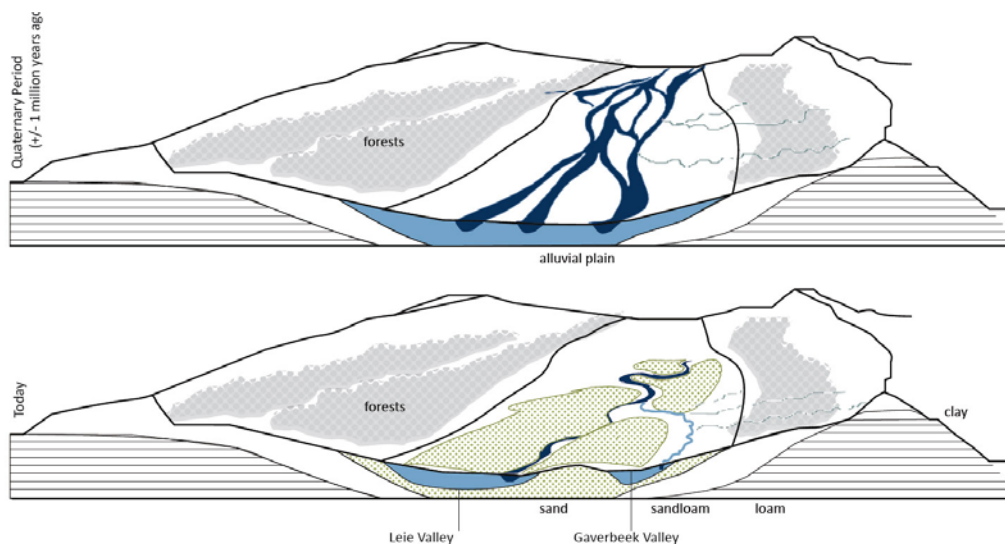
1.3. GEÏNTEGREERD ONTWERP

Voor de Gaverbeekvisie werd een viertal workshops georganiseerd, telkens onder begeleiding van Paola Viganò. Deze workshops waren intensieve ontwerpweken waarbij een ontwerper het proces begeleidt als mediator tussen verschillende actoren. Aan twee workshops - georganiseerd door de Eurometropool - nam een veertigtal studenten deel, waarvan tien studenten

zich over de Gaverbeek bogen. Deze workshops leverden voornamelijk out of the box-ideeën aan. Tijdens de twee professionele workshops in Leiedal leverden externe experts (water, mobiliteit, recreatie, ecologie, landbouw...) input aan, telkens in nauwe samenwerking met de expertise uit de gemeentebesturen en de externe ontwerpers.

1.4. DE PUBLICATIE ALS STARTPUNT VOOR VERDERE ONTWIKKELING

Deze publicatie geeft de resultaten weer van de Gaverbeekvisie, en het traject dat werd afgelegd tussen april en december 2017. De publicatie heeft als doel om te inspireren en dient als referentiekader voor acties die in de vallei van de Gaverbeek ondernomen worden. De

HET ONTSTAAN VAN DE VALLEI VAN DE GAVERBEEK. BRON: DOCTORAATSTHESIS ISABELLE PUTSEYS

DE EFFECTIEF EN MOGELIJK
OVERSTROMINGSGEVOELIGE GEBIEDEN
IN DE VALLEI VAN DE GAVERBEEK

Zulte

Kruishoutem

Waregem

Harelbeke

Wortegem-Petegem

Deerlijk

Anzegem

Kortrijk

Zwevegem

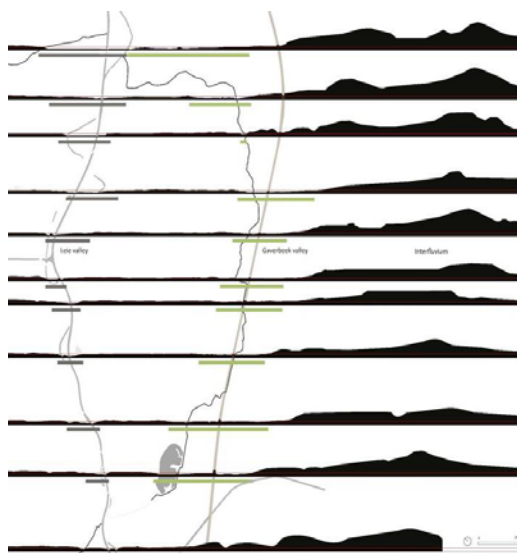
toekomstvisie wordt als leidraad genomen voor nieuwe ontwikkelingsinitiatieven in de vallei. Op deze manier kan de grensoverschrijdende vallei van de Gaverbeek uitgroeien tot een klimaatbestendige vallei in een dichtbebouwde regio. De Gaverbeekvallei als veerkrachtige beekvallei bestaat uit robuuste watersystemen, recreatieve netwerken, duurzame landbouw, ecologische corridors en kwalitatieve publieke en open ruimtes.

2. ROBUUST WATERSYSTEEM

2.1. DE GAVERBEEKVALLEI

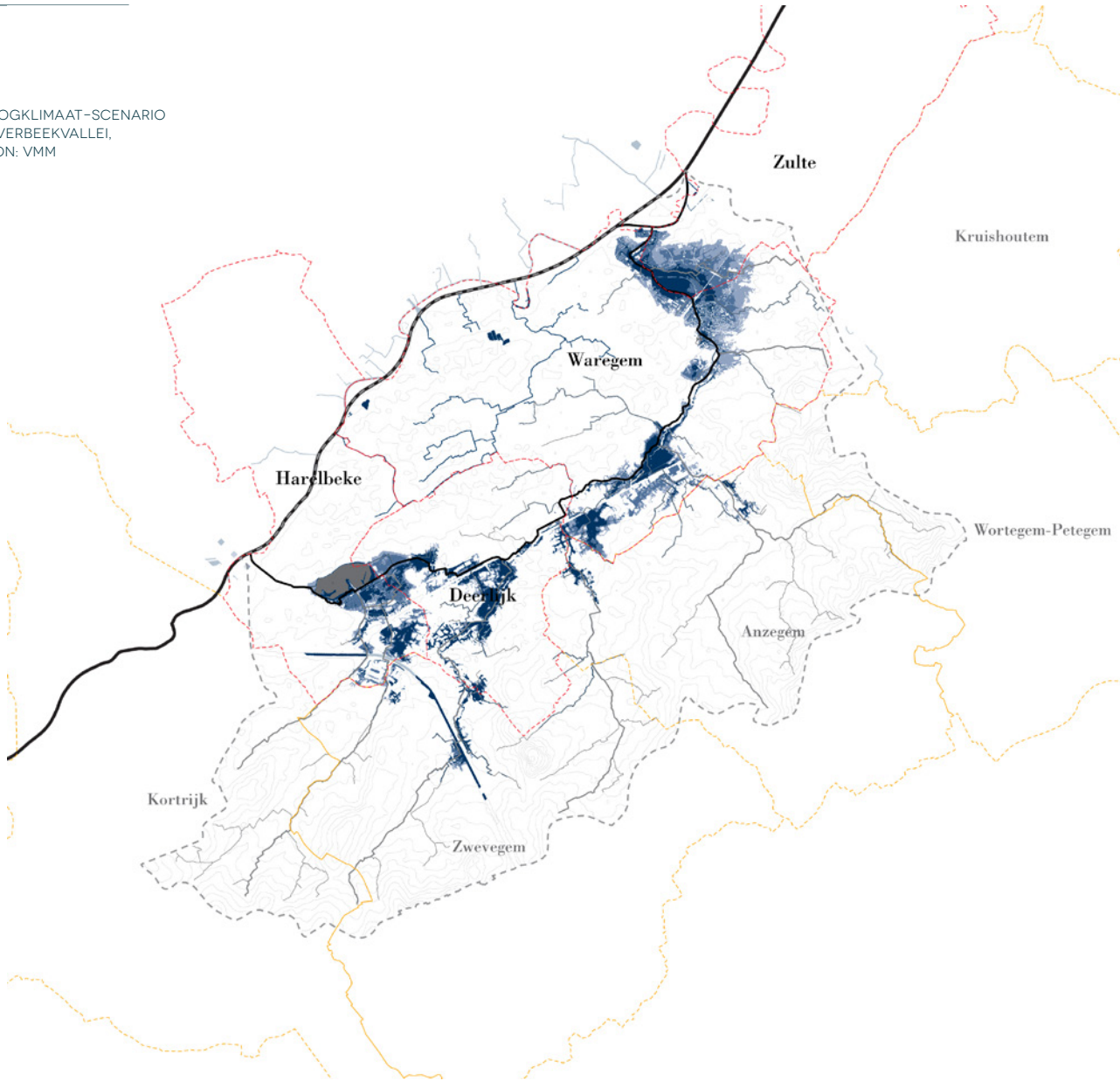
De Gaverbeek is een belangrijke zijbeek van de Leie en een waterloop van eerste categorie. De beek heeft twee mondingen in Harelbeke en Waregem en stroomt ook in twee richtingen vanaf de Slijpbeek in Deerlijk. De beek kent een uitzonderlijk brede alluviale depressie en wordt grotendeels gevoed door haar zijbekken die in het interfluvium ontspringen.

Het watersysteem van de beek houdt duidelijk verband met de topografie en bodemgesteldheid. De hooggelegen zanderige gronden maken het mogelijk om de grondwatertafels te voeden, in tegenstelling tot de ondoorlaatbare kleiige gronden in de beekvallei. In het interfluvium infiltrereert het water door de zandgronden en botst dit water op de kleilagen waardoor een aquifer ontstaat.

DE BREDE ALLUVIALE DEPRESSIE VAN DE GAVERBEEK AANGEDUID IN HET GROEN. DOORSNEDEN OVER DE LEIE, GAVERBEEK EN HET INTERFLUVIUM. BRON: ISABELLE PUTSEYS

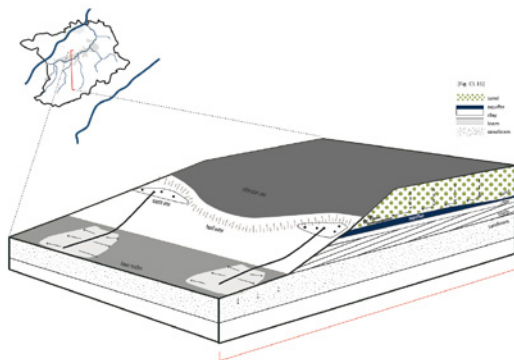
HOOGKLIMAAT-SCENARIO
GAVERBEEKVALLEI,
BRON: VMM

Op dit niveau ontspringen de zijtakken van de Gaverbeek, min of meer op de 60-meterhoogtelijn. Op die manier ontstaan de hooggelegen infiltratiegebieden, brongebieden en de boven- en benedenstroomse gebieden van de Gaverbeek.

Origineel was de Gaverbeekvallei het speelterrein van de Leie. De zijtakken die vandaag de Gaverbeek voeden, stroomden vroeger rechtstreeks in de rivier. De Gaverbeekvallei is dus vrij uniek, aangezien hij een belangrijk onderdeel vormde van de Leiemeanders. Doorheen de tijd raakte deze meander geïsoleerd van de Leie door geologische processen. Enkel een brede vallei bleef over van de oude meander, waarin de huidige Gaverbeek gelegen is.

Vandaag hebben we te maken met een beek die vaak rechtgetrokken en ingekokerd is, terwijl er nog veel restmeanders op het terrein te vinden zijn.

HET WATERSYSTEEM VAN DE GAVERBEEKVALLEI. DE GAVERBEEK WORDT VOORNAMELIJK GEVOED DOOR ZIJN ZIJBENEN DIE IN HET INTERFLUVIUM ONTSPRINGEN.
BRON: ISABELLE PUTSEYS

2.2. DYNAMISCH OVERSTROMINGS- STROMINGS- GEBIED

Op de Ferrariskaarten is duidelijk te zien dat de beekvallei doorheen de tijd een drastische transformatie heeft ondergaan. Vroeger had de beek meer ruimte, met duidelijk te onderscheiden meersengebieden. Vandaag maakt de beek deel uit van een dichtbebouwde regio en is de ruimte voor water in het gedrang gekomen. De effectief overstromingsgevoelige gebieden situeren zich in de Gaverbeekvallei en rond de voornaamste zijbeken: de Keibeek, Slijpbeek en Kasselrijbeek.

2.3. KLIMAATPROJECTIE

Wat we kunnen verwachten bij de klimaatveranderingen, is dat extreme overstromingen nog extremer worden. Er komen nattere winters en drogere zomers, de meest uitzonderlijke buien zullen het sterkst toenemen, en er zal minder neerslag zijn in de zomer, maar als het regent zal het extremer zijn. De Gaverbeek staat voor vele uitdagingen. De VMM stelde een aantal klimaatscenario's op, zodat we de invloed van de klimaatverandering op de Gaverbeek kunnen zien. Bij een hoog scenario komen niet enkele de open ruimte maar ook enkele stedelijke omgevingen onder water te staan, in Waregem, Deerlijk en Harelbeke. De beek heeft bovendien een groot afwateringsgebied met een hoog risico op wateroverlast.

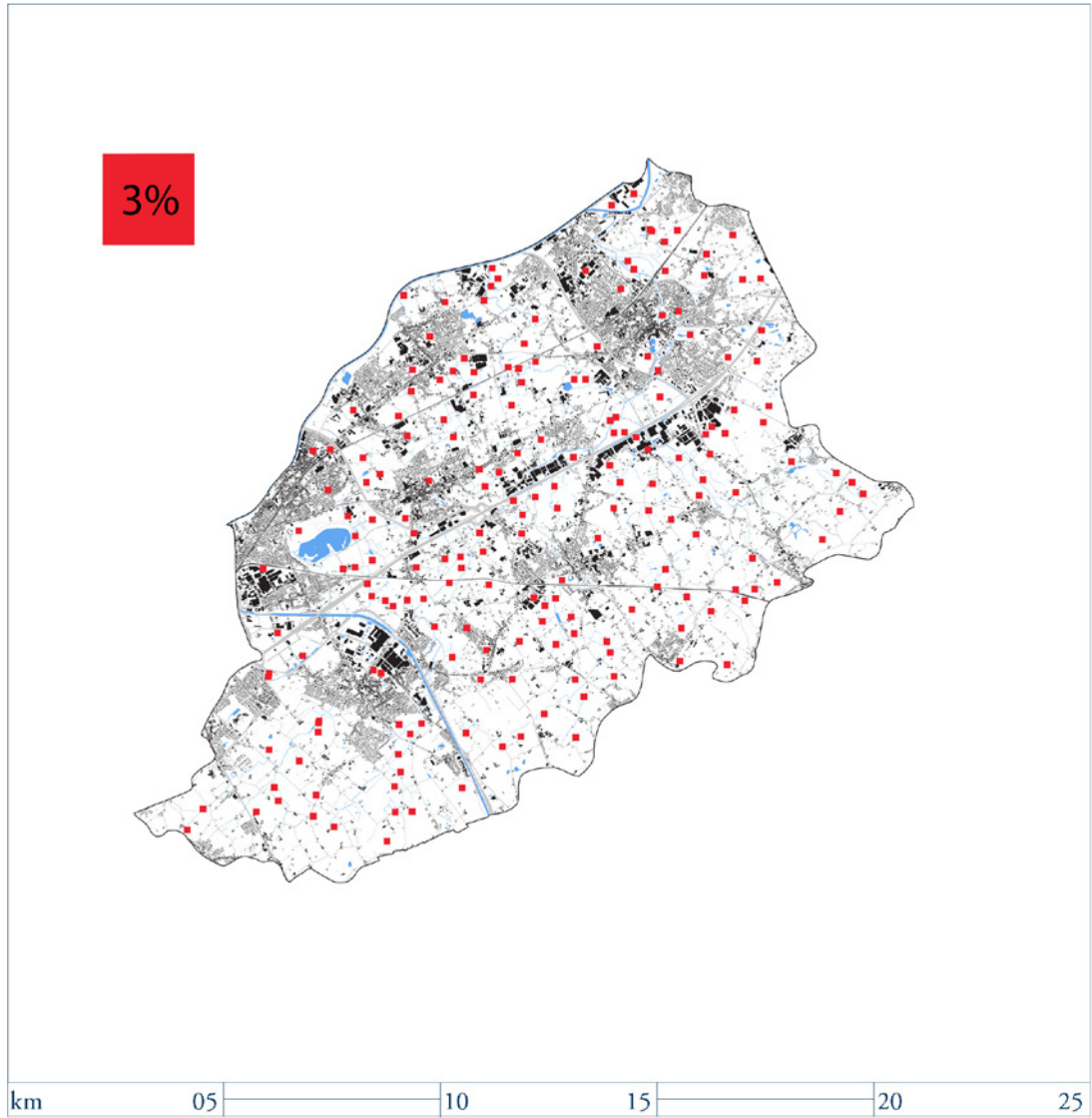
WATERBEKKEN
GAVERBEEK
AANGEDUID OP DE
FERRARISKAART

WATERBEKKEN
GAVERBEEK:
HUIDIGE SITUATIE

WATERBEKKEN
GAVERBEEK:
3% RUIMTE
VOOR WATER
DECENTRAAL
VERSPREID

2.4. WATERSYSTEEM GAVERBEEK

Om te komen tot een klimaatbestendige vallei worden ingrepen voorgesteld op verschillende schaalniveaus. Sommige voorstellen situeren zich op het niveau van een individueel perceel (een landbouwbedrijf, gebouw of tuin), andere op gemeentelijk niveau (straten en publieke ruimte) of intergemeentelijk niveau, namelijk het deelbekken of afstromingsgebied. Op die manier maakt een lokaal project een belangrijk onderdeel uit van een ruimer watersysteem en heeft een projectvoorstel impact op het geheel.

In een robuust watersysteem blijft de huidige ruimte voor water minimaal behouden, dit zijn voornamelijk de effectieve overstromingsgevoelige gebieden. Bovendien wordt (als onderzoekshypothese) ernaar gestreefd om 3% van het afstromingsgebied binnen het Gaverdeelbekken actief in te zetten voor een duurzaam en toekomstgericht waterbeheer. Als oefening worden volgende streefcijfers vooropgesteld om op een gecoördineerde wijze water te laten infiltreren in de bodem, te bufferen voor vertraagde afvoer of te sparen voor nuttige toepassingen:

- A. bufferen: ongeveer 150 m³/ha
- B. infiltratie: ongeveer 100 m³/ha
- C. spaarbekkens: ongeveer 100 m³/ha.

Deze streefcijfers zijn indicatief en te bereiken op het niveau van het totale afstromingsgebied (inclusief open ruimte) vooraleer het water

afgevoerd wordt naar de Leie, en zijn niet te verwarren met de buffer- en infiltratienormen uit de stedenbouwkundige verordening of de provinciale richtlijnen, die enkel gelden voor verharding en bebouwing bij nieuwe omgevingsvergunningen.

In de **Gaverbeekvallei** wordt water opgehouden via natuurlijke berging en wordt het water vertraagd doorgegeven. Een natuurlijke berging houdt in dat een beek hersteld wordt waar mogelijk, zodat ze bij hoogwater opnieuw buiten haar oevers kan treden en de vallei geheel of gedeeltelijk onder water komt te staan. Er wordt gestreefd naar een zo groot mogelijk herstel van de winterbedding als overstromingsgebied. In de **benedenlopen van de zijbeken** wordt water geïnfiltrerd naar ondiep grondwater en wordt water opgevangen in bassins in functie van waterbeschikbaarheid. In de **bovenlopen van de zijbeken** wordt erosie tegengegaan en worden piekdebieten vertraagd doorgegeven, door een hermeandering* en het vertraagd doorgeven van water via een regelmatige overstroming van de beekvallei. Het water wordt gespaard voor nuttige toepassingen zoals in de landbouw. Door ingrepen stroomopwaarts te voorzien, worden benedenstrooms problemen vermeden. In de **infiltratielagen** wordt het grondwater boven het Yperiaan* gevoed. De vraag rest hoe deze verschillende werkwijzen gecombineerd kunnen worden, om tot een integraal waterbeleid te komen, en hoe deze werkwijzen ontworpen kunnen worden in verschillende ruimtelijke contexten. Hiervoor maken we gebruik van een 6-tal strategieën*, verspreid over de open ruimte en de bebouwde stedelijke omgeving. Deze strategieën

**OVERZICHT
OPPERVLAKTES**
3%GAVERBEEK –
BEKKEN
= 4.684.543 M² *
EFFECTIEF
OVERSTROMINGSGE-
VOELIGE GEBIEDEN
= 4.096.085 M²
OPPERVLAKTES

**KLIMAATSCENARIO
VMM:**
GROTE KANS
= 5.027.433 M²
MIDDELGROTE KANS
= 4.401.203 M²
KLEINE KANS
= 3.508.788 M²

* een hermeandering in de bovenlopen van de zijbeken is waart te nemen in de maalbeek en kasselrijbeek

* zie schets pagina 23 over het watersysteem van de Gaverbeek. het aquifer boven de yperiaanse klei-laag wordt gevoed door water dat infiltreert door de bovenliggende zandlaag

* inclusief gebied in Kortrijk tussen Kanaal Bossuit en de Leie

* de 6 strategieën werden in kaart gebracht volgens enkele kenmerken van het deelbekken van de Gaverbeek, zoals bodem, topografie, bebouwde omgeving... op het ogenblik dat er operationeel gewerkt wordt, zullen ook andere aspecten bepalend zijn zoals de bereidheid van landeigenaars om deel te nemen aan de projecten.

OMGAAN MET
WATER:
BODEMKAART

**WIT = ALLUVIAAL
KLEI**

WEINIG INFILTRATIE,
SPAARBEKKEN VOOR
HERGEBRUIK VAN
WATER VOOR
INDUSTRIE EN
LANDBOUW. DE
KOMVALLEI ZOVEEL
MOGELIJK
VRIJHOUDEN:
OVERSTROOMBAAR
ZOALS EEN
WINTERBED.

GEEL = ZAND

INFILTRATIE
IN OEVERS EN
GRACHTEN

**ORANJE
= ZANDLEEM**

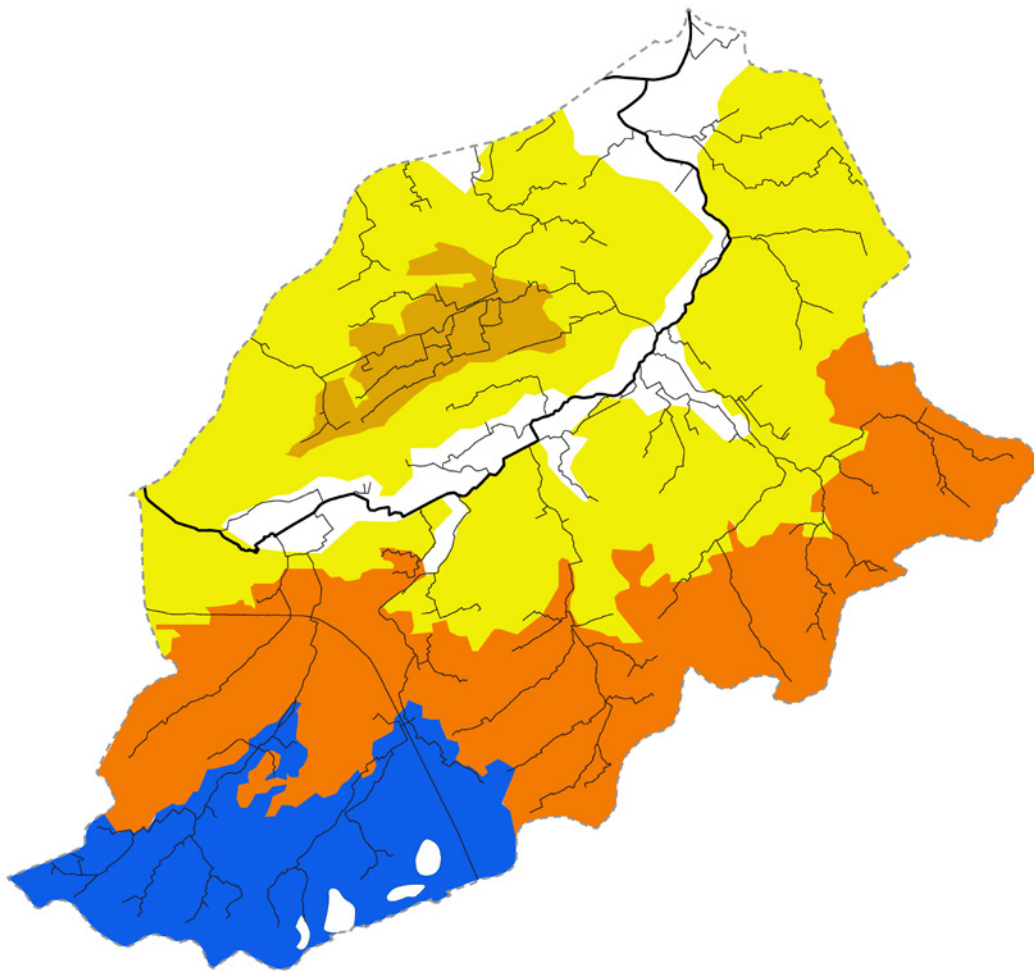
INFILTRATIE IN
OEVERS EN
GRACHTEN.
HIERVOOR IS MEER
RUIMTE NODIG DAN
BIJ ZANDBODEMS

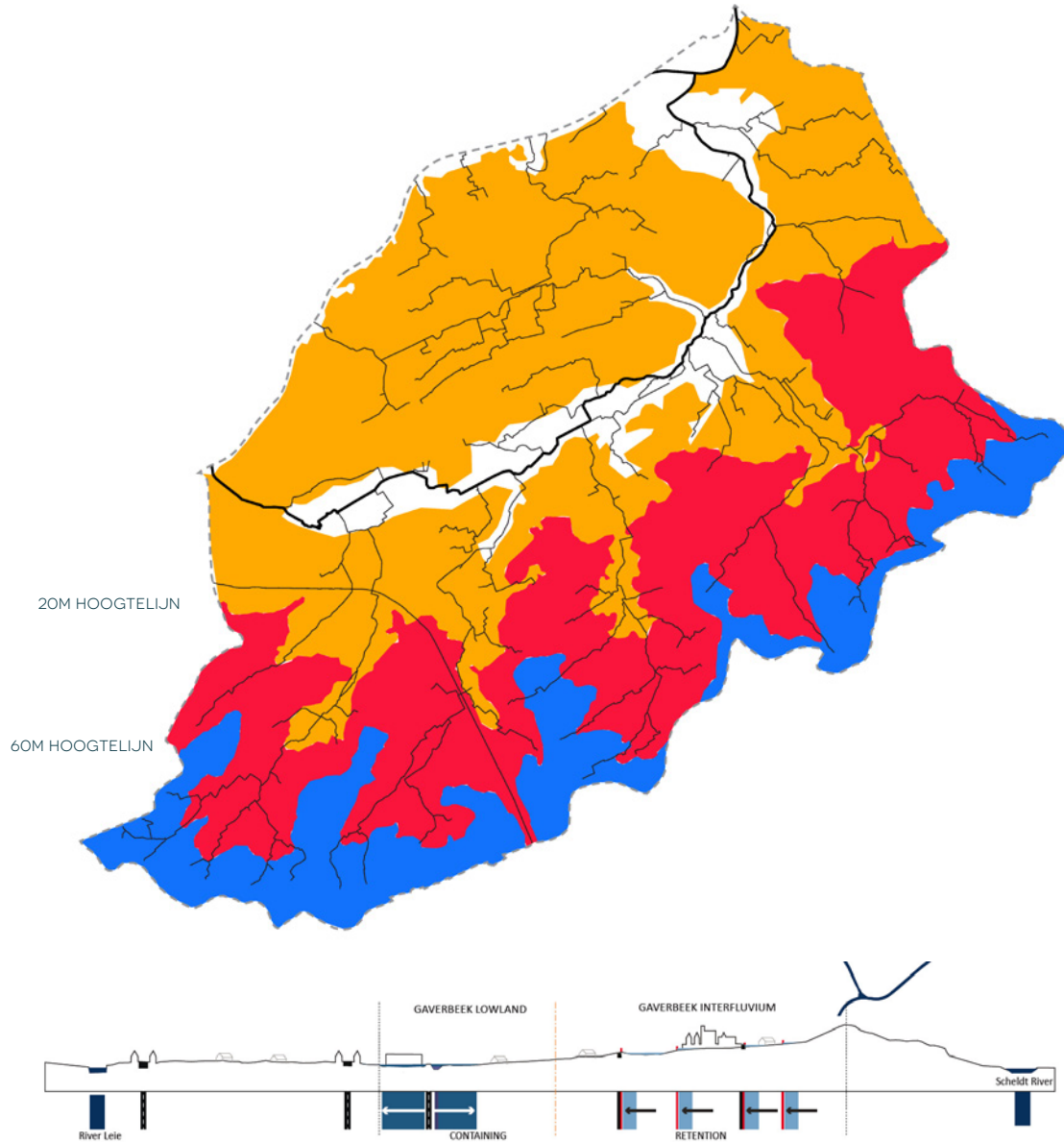
BLAUW = LEEM

INFILTRATIE NAAR
GRONDWATERLAGEN

**WIT = YPERIAANS
KLEIN**

ONTGINNINGEN

INTEGRAAL
WATERBEHEER

**WIT =
GAVERBEEKVALLEI**

WATER OPHOUDEN
VIA NATUURLIJKE
BERGING EN
VERTRAAGD
DOORGEVEN VAN
WATER

**ORANJE =
STROOMAFWAARTS**

INFILTRATIE
NAAR ONDIEP
GRONDWATER EN
HERGEBRUIK VAN
WATER IN BASSINS

**ROOD =
STROOMOPWAARTS**

EROSIE TEGENGAAN
EN HET
VERTRAGEN VAN
PIEKDEBIETEN DOOR
HERMEANDERING
EN HET VERTRAAGD
DOORGEVEN VAN
WATER (DOOR
REGELMATIGE
OVERSTROMING
BEEKVALLEI)
STOCKAGE VAN
WATER VOOR
HERBRUIK.

**BLAUW =
INFILTARTIELAGEN
NAAR
GRONDWATERTAFEL
BOVENOP YPERIAAN**

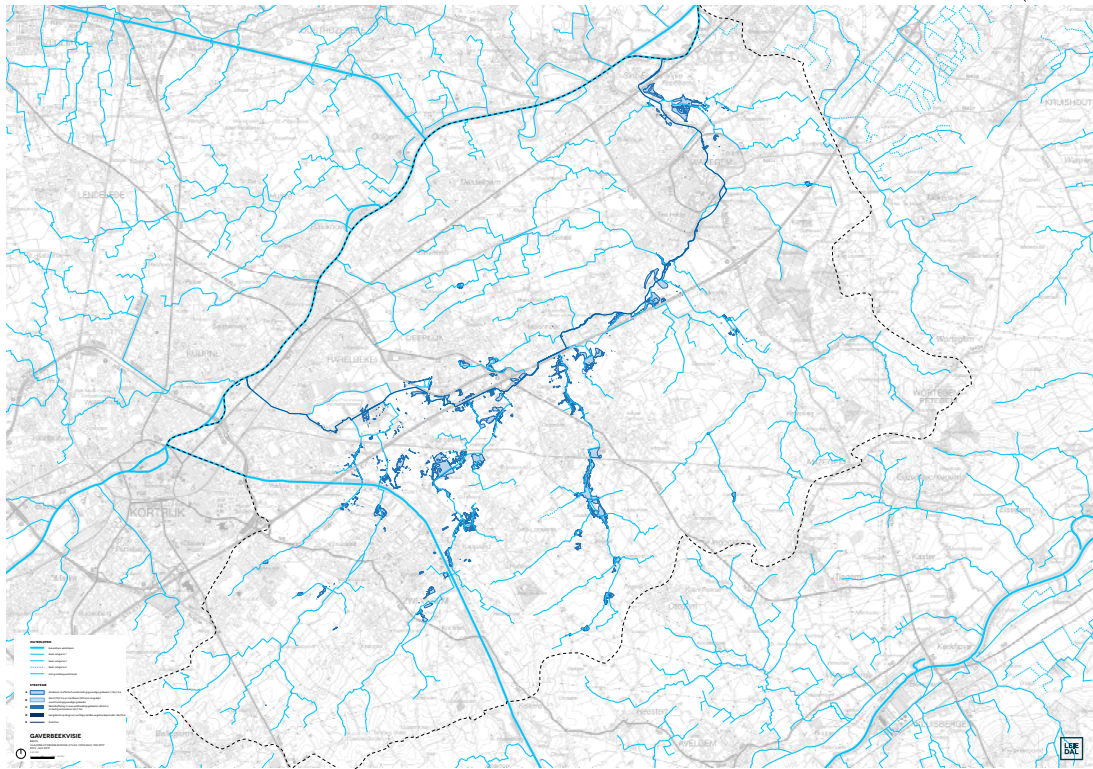
SNEDE: STRATEGIEËN
VOOR EEN
KLIMAATBESTENDIGE
GAVERBEEKVALLEI
BRON: ISABELLE
PUTSEYS

LINKS: EFFECTIEF OVERSTROMINGSGEVOELIGE GEBIEDEN BIEDEN DE KANS OM DE BERGINGS-CAPACITEIT VAN DE GAVERBEEK TE VERHOGEN

RECHTS: ZANDEEMGRONDEN LATEN INFILTRATIE TOE IN OEVERS EN GRACHTEN

TOEPASSEN STRATEGIE 1 IN HET AFSTROMINGSGEBIED VAN DE GAVERBEEK

kunnen stap voor stap uitgevoerd worden, zodat elke actie bijdraagt aan een robuust watersysteem.

Een volgende stap is het simuleren van de impact van deze strategieën en maatregelen via een hydraulisch model en na te gaan of deze voldoen in functie van de klimaatverandering.

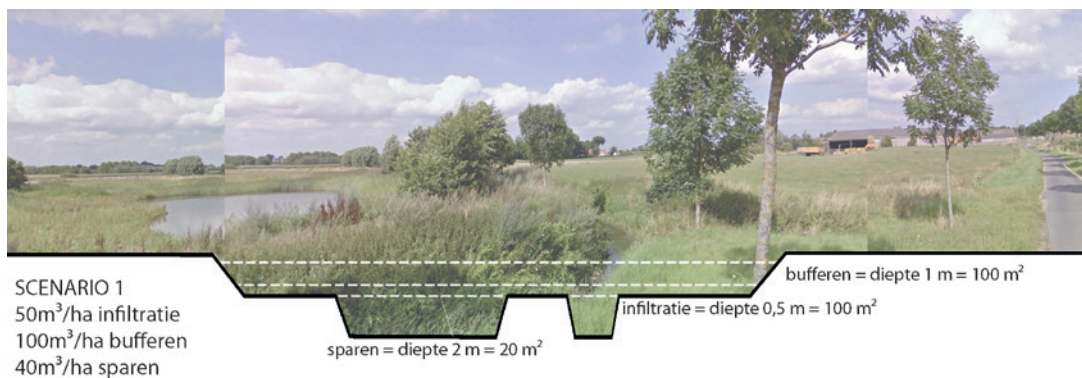
STRATEGIE 0

Ruimte voor water blijft ruimte voor water. Met deze strategie worden de valleigebieden gevrijwaard van ophogingen en wordt inname door bewoning ontmoedigd. Stroomopwaarts worden ook maatregelen voorzien: waar het water valt, blijft het. Ruimte voor water moet ruimte voor water blijven: het beschikbare overstromingsvolume blijft behouden om problemen niet naar de omgeving te verplaatsen.

STRATEGIE 1

Bij deze strategie worden sparen, bufferen en infiltratie gecombineerd. De effectief overstromingsgevoelige gebieden in zandleemgronden bieden de kans om de bergingscapaciteit van de Gaverbeek te verhogen, bijvoorbeeld door het verbreden van waterlopen of de aanleg van flauwe oevers zoals weergegeven in onderstaande snede.

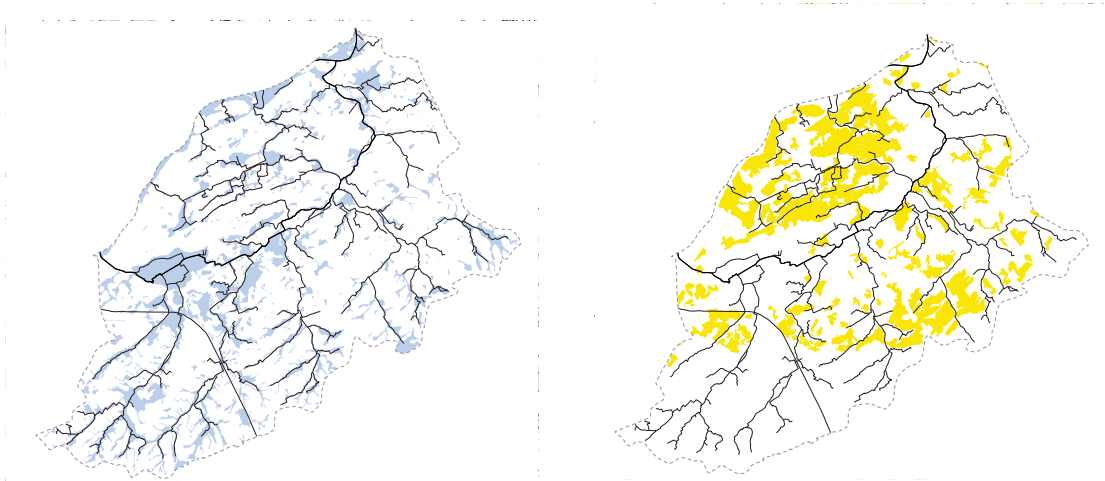
Het sparen van water betekent dat water wordt opgehouden om reserves aan te leggen. Dit gebeurt het liefst niet met kunstmatige ingrepen zoals een betonnen bak. Het zijn open bekken die voldoende water houden in periodes van droogte.

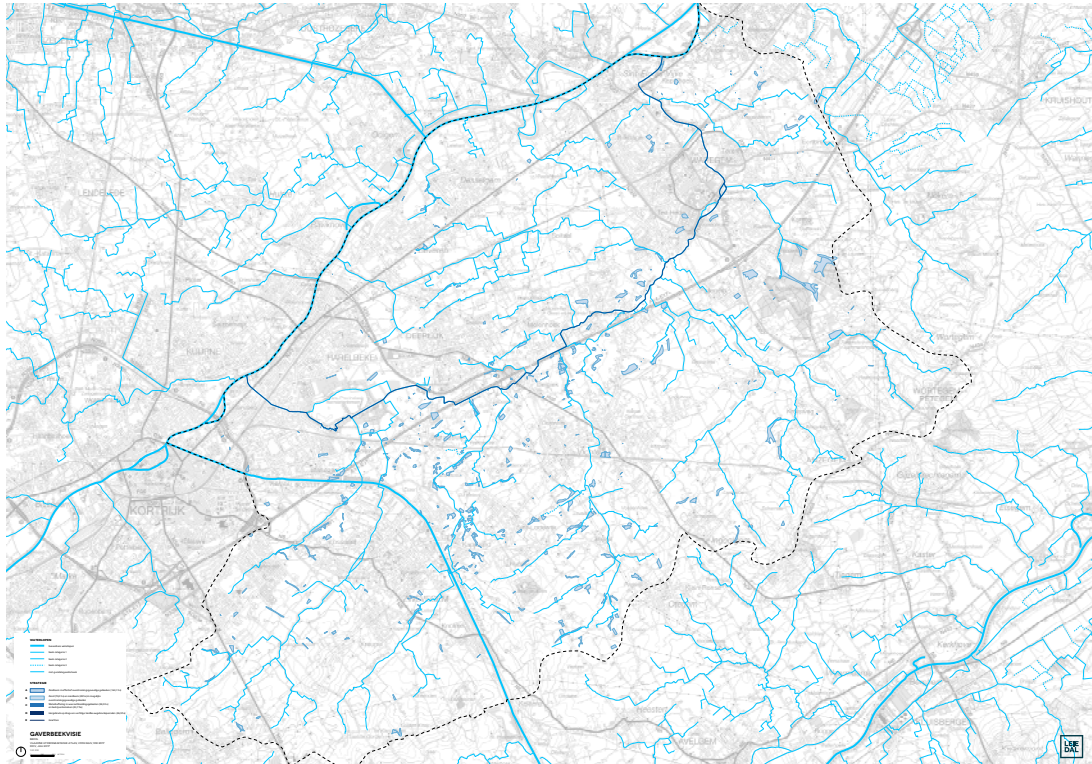
STRATEGIE 1
 SPAREN
 BUFFEREN
 INFILTREREN

LINKS: MOGELIJK
OVERSTROMINGSGE-
VOELIGE GEBIEDEN

RECHTS: ZAND-
GRONDEN INFILTRA-
TIE IN OEVERS EN
GRACHTEN

TOEPASSEN
STRATEGIE 2 IN HET
AFSTROMINGSGEBIED
VAN DE GAVERBEEK

STRATEGIE 2

De strategie om zoveel mogelijk water te laten infiltreren naar de grondwatertafels komt voor in de mogelijk overstromingsgevoelige gebieden met zandgronden.

Het infiltreren van water staat eveneens beschreven in de gewestelijke verordening. Bij de strategieën is het echter de bedoeling om ruimte aan water te bieden - niet enkel in het geval van bouwvergunningen - maar in het volledige afstromingsgebied van een beek.

REFERENTIEPROJECT
IN DE STREEK:
WIJMELBROEK
DEERLIJK

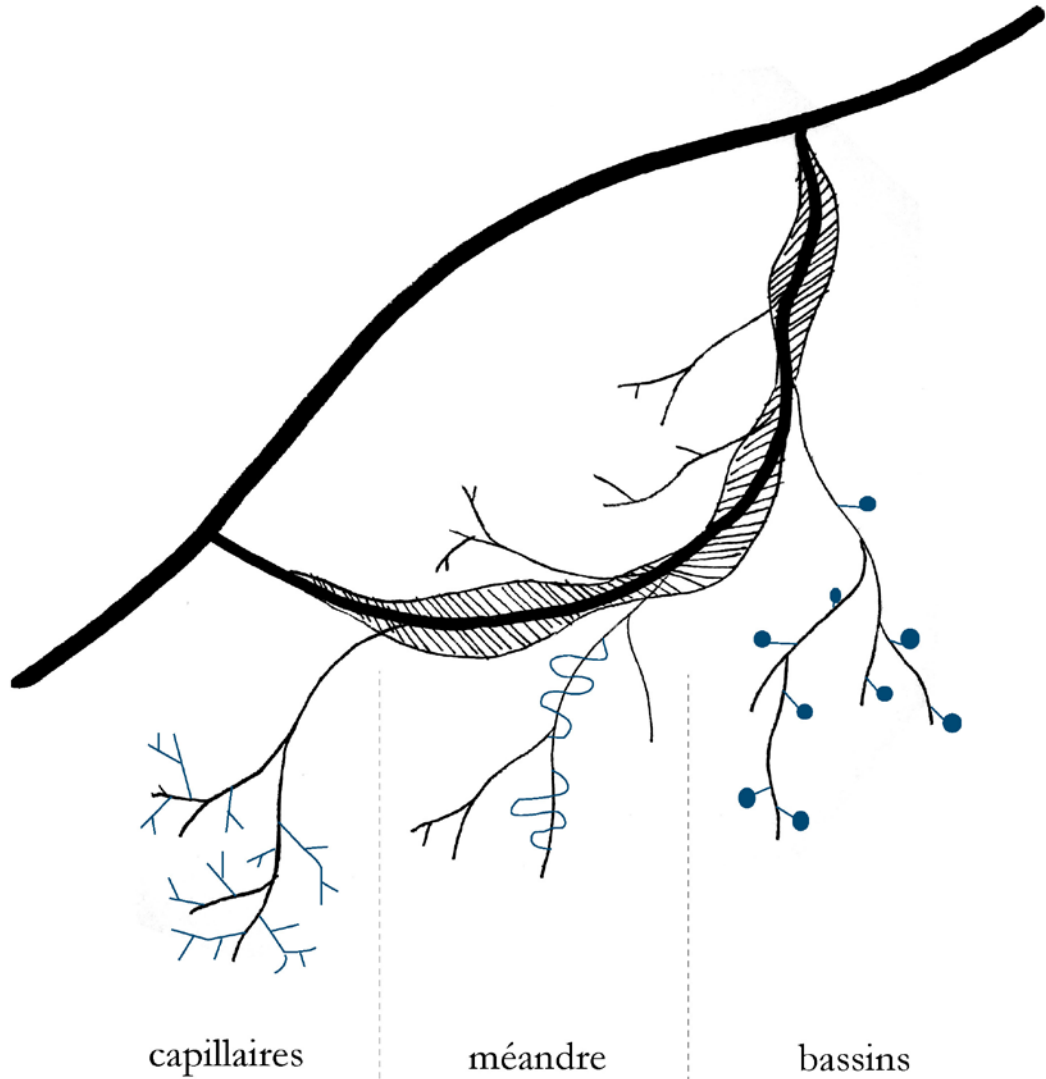

STRATEGIE 2
INFILTREREN

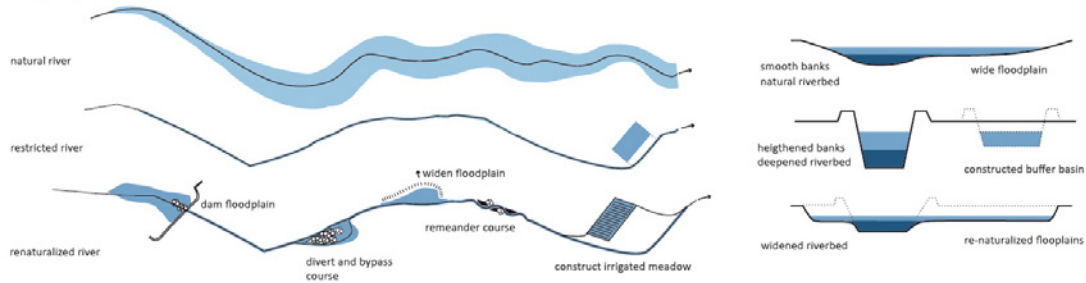
VISIE VOOR HET
WATERBEKKEN VAN
DE GAVERBEEK
SUMMERSCHOOL
EUROMETROPOOL

STRATEGIE 1:
VERHOGEN NATUUR-
LIJKE BERGING VAN
DE VALLEI VAN DE
GAVERBEEK

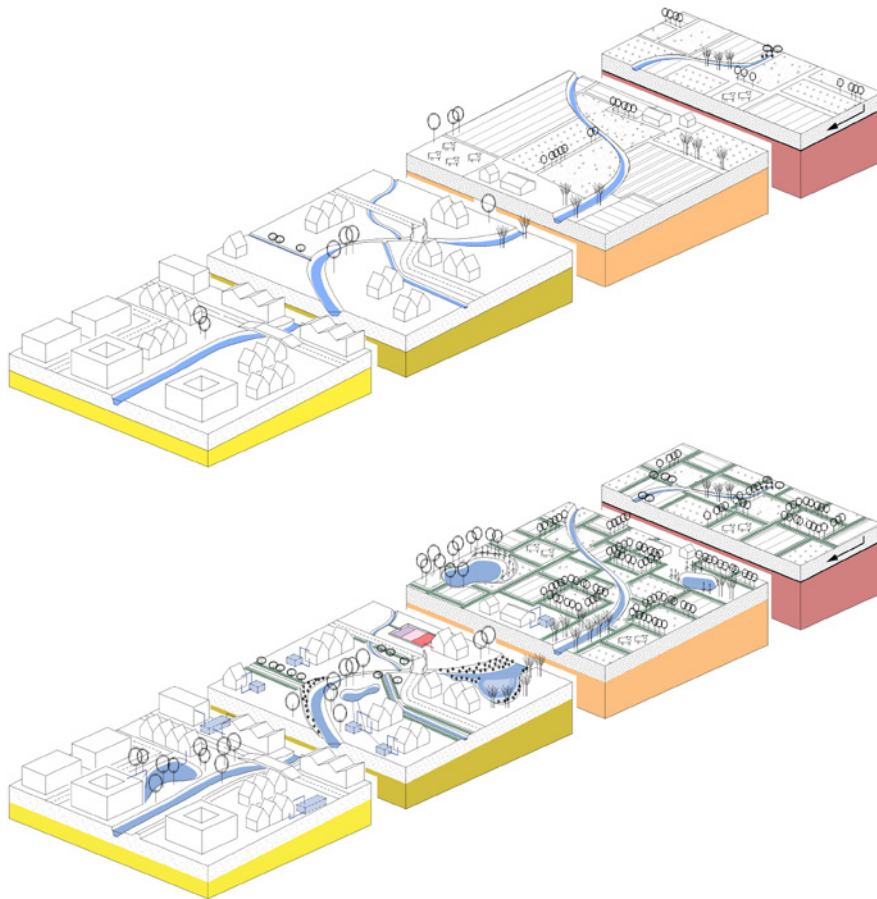
STRATEGIE 2:
VERTRAGEN VAN
WATER IN DE
BOVENSTROOMSE
GEBIEDEN (DOOR
MIDDEL VAN
HERWAARDERING
VAN GRACHTEN,
HERMEANDERING EN
BASSINS VOOR HET
HERGEBRUIK VAN
WATER)

HET VERNATUURLIJKEN VAN WATERSYSTEMEN DOOR HERMEANDERING, VERHOGEN VAN NATUURLIJKE OVERSTROMING ENZOVORT. BRON: ISABELLE PUTSEYS

WATERBEKKEN GAVERBEEK: HUIDIGE SITUATIE. 3D-SIMULATIE SUMMERSCHOOL EUROMETROPOOL

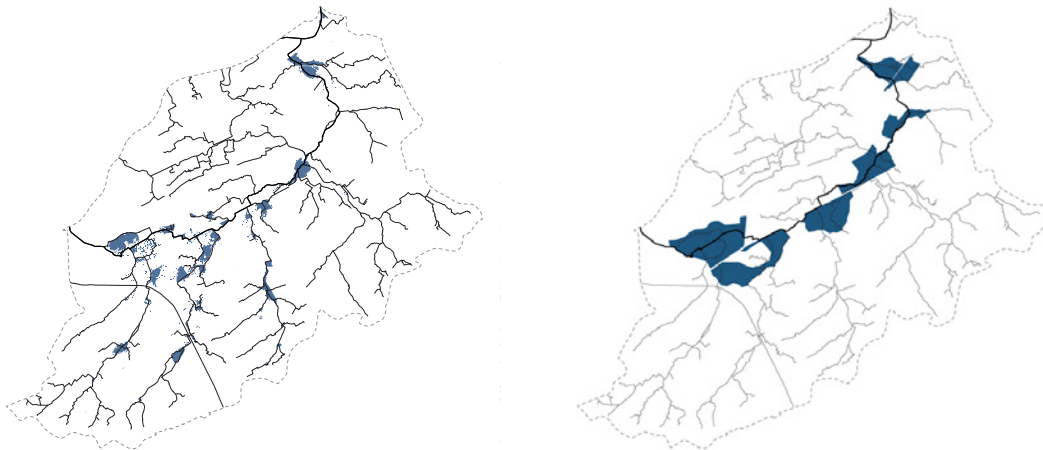
EEN KLIMAATBESTENDIGE VALLEI VAN DE GAVERBEEK MET RUIMTE VOOR WATER. 3D-SIMULATIE SUMMERSCHOOL EUROMETROPOOL

IN DEZE SIMULATIE IS RUIMTE VOOR: INFILTREREN, BUFFEREN, SPAREN.

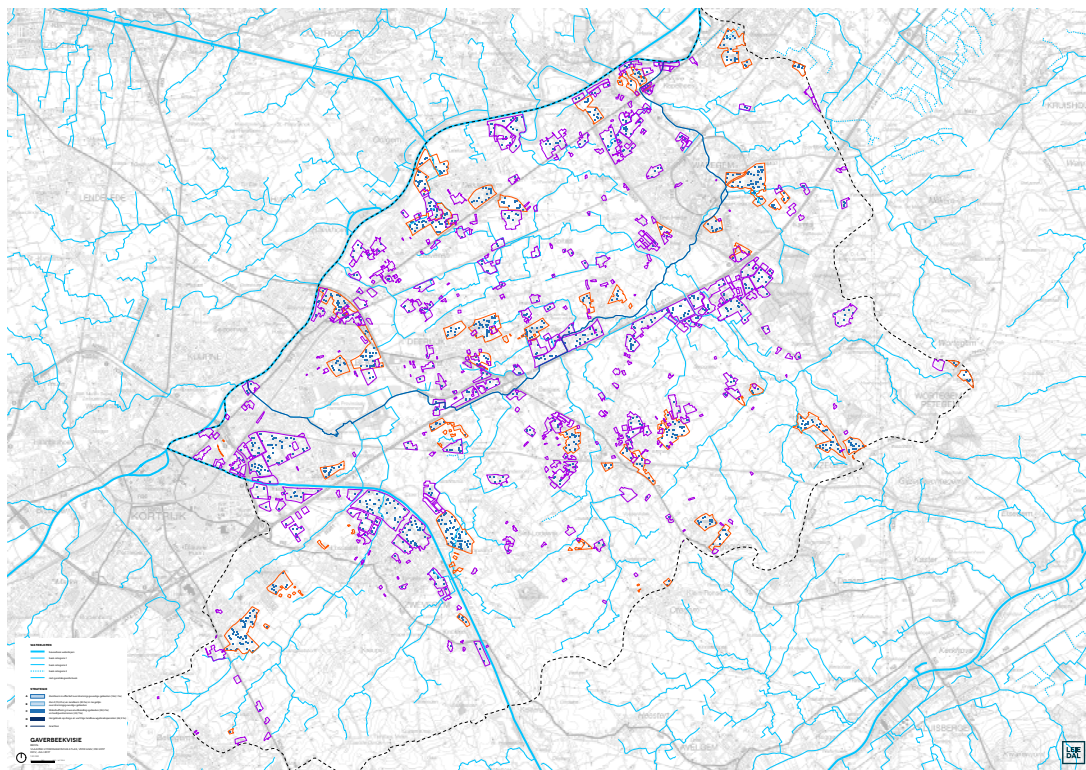
MET AANDACHT VOOR KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN: KNOTWILGEN EN ELZENKANTEN LANGS PERCEELSGRENZEN EN GRACHTEN. RUIMTE VOOR WATER WORDT ECOLOGISCH OPTIMAAL INGERICHT.

LINKS: EFFECTIEF OVERSTROMINGSGEVOELIGE GEBIEDEN IN HET INTERFLUVIUM BIEDEN DE KANS OM DE BERGINGS-CAPACITEIT VAN DE GAVERBEEK TE VERHOGEN

RECHTS: DE NATTE GRONDEN VAN HET MEERSENSYSTEEM. HIER WORDT HET WATER OPGEHOUDEN VIA DE NATUURLIJKE BERGING EN VERTRAAGD DOORGEGEVEN. DE KOMVALLEI BLIJFT ZOVEEL MOGELIJK OVERSTROOMBAAR

TOEPASSEN STRATEGIE 3 IN DE BEBOUWDE OMGEVING VAN DE GAVERBEEKVALLEI, MEERBEPALD DE WOONUITBREIDINGSGEBIEDEN EN BEDRIJVENTERREINEN

STRATEGIE 3

Water wordt zoveel mogelijk gebufferd in de effectief overstromingsgevoelige gebieden, aangezien die de kans bieden om de bergingscapaciteit van de Gaverbeek te verhogen. In de meersen situeren zich eveneens de natte gronden, die ondoorlaatbaar zijn. Hier kan water opgehouden worden via natuurlijke berging en vertraagd worden doorgegeven. De komvallei wordt op deze manier ook zoveel mogelijk overstroombaar gehouden.

REFERENTIEPROJECT
IN DE STREEK:
DE BLOKKEN
ZWEVEGEM

Het bufferen van water dient ook zoveel mogelijk te gebeuren op bedrijventerreinen en woonuitbreidingsgebieden. Hiervoor bestaat er al een gewestelijke verordening.

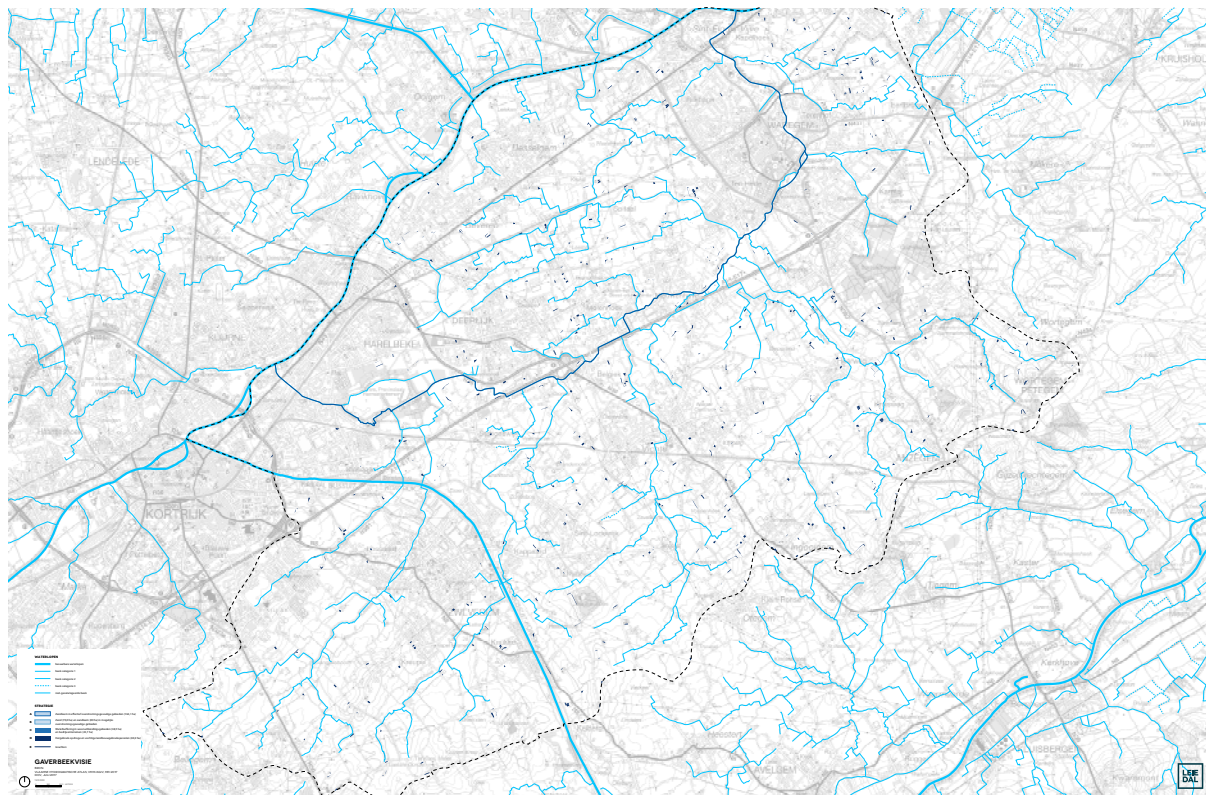
BUFFEREN

SCENARIO 3
50m³/ha buffering

1 m diepte

1 m diepte
oppervlakte= 50m²/ha

TOEPASSEN STRATEGIE 4: HET SPAREN VAN WATER AAN DE STROOMOPWAARTSE PERCELEN BIJ LANDBOUWBEDRIJVEN

STRATEGIE 4
SPAREN

SCENARIO 4
60m³/ha sparen

2 m diepte

2 m diepte
oppervlakte= 30m²/ha

STRATEGIE 4

Het sparen van water, zodat het kan hergebruikt worden voor de landbouw, gebeurt zoveel mogelijk in de stroomopwaartse percelen bij landbouwbedrijven. Zo zal de landbouw klimaatbestendiger zijn en kunnen ze beter omgaan met periodes van droogte. Bovendien kan water stroomopwaarts geborgen worden bij hoogwater, zodat afwaarts wateroverlast vermeden wordt.

STRATEGIE 5

De vijfde strategie zet in op het herwaarderen van grachten. Via deze strategie kunnen de grondwatertafels gevoed worden in droge periodes. Een gracht van 1 m diep, krijgt een stuw van 0,5 meter. Dit is een basisstrategie die zich voornamelijk opwaarts in het waterstelsel dient te situeren: in de grachten maar niet in de waterlopen.

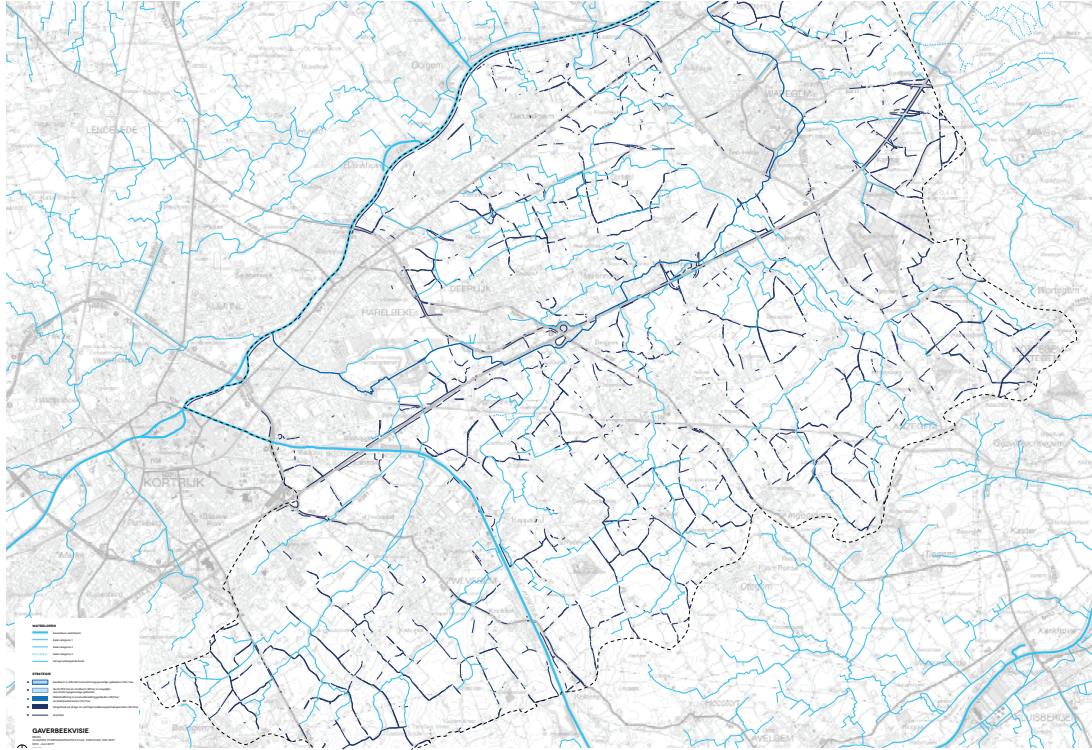

LINKS:
HET OPWAARDEREN
VAN GRACHTEN.
REFERENTIEPROJECT
KRUISHOUTEM,
SWECO

ONDER:
MEERVOUDIG
RUIMTEGEBRUIK,
DIJKEN ALS
FIETSPADEN
BRON: SUMMER-
SCHOOL EUROME-
TROPOOL

TOEPASSEN
STRATEGIE 5: HET
OPWAARDEN
VAN GRACHTEN IN
HET AFSTROMINGS-
GEBIED VAN DE
GAVERBEEK

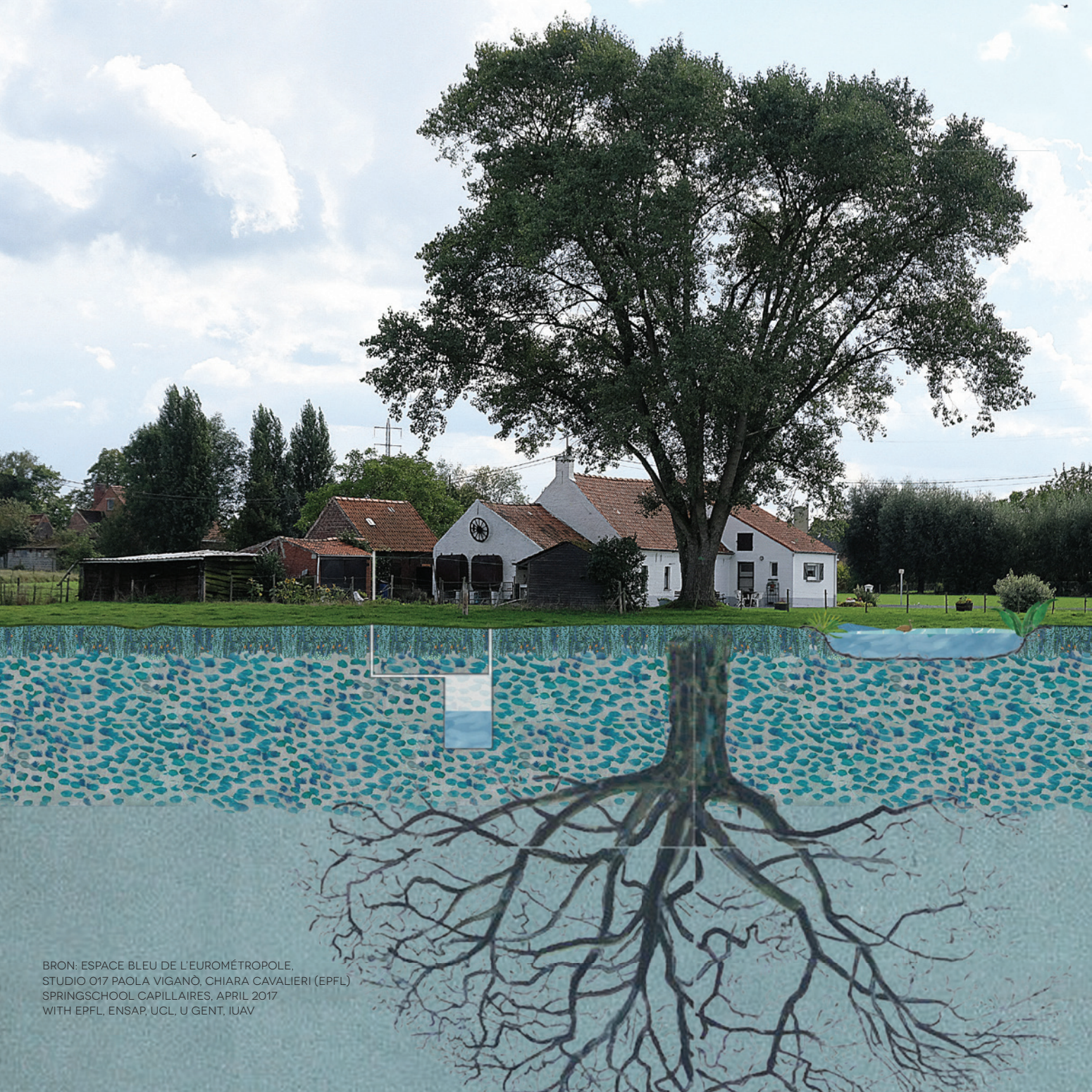

STRATEGIE 5
OPWAARDEN VAN
GRACHTEN

SCENARIO 5
infiltratie in grachten

1 m diepte

BRON: ESPACE BLEU DE L'EUROMÉTROPOLE,
STUDIO 017 PAOLA VIGANÒ, CHIARA CAVALIERI (EPFL)
SPRINGSCHOOL CAPILLAIRES, APRIL 2017
WITH EPFL, ENSAP, UCL, U GENT, IUAV

DE HERAANLEG VAN DE WEGEN EN DE RIOLERING IN DE AMSTERDAMSE WIJK BETONDORP WAS AANLEIDING OM DE WATERHUISHOUDING OP EEN INNOVATIEVE MANIER AAN TE PAKKEN. DOOR EEN AANPASSING VAN DE STRAATPROFIELEN STROOMT HET REGENWATER RICHTING EEN WADI. DEZE WADI SLAAT BIJ EEN REGENBUI TIJDELIJK REGENWATER OP EN LAAT HET WATER IN DE BODEM INFILTREREN.

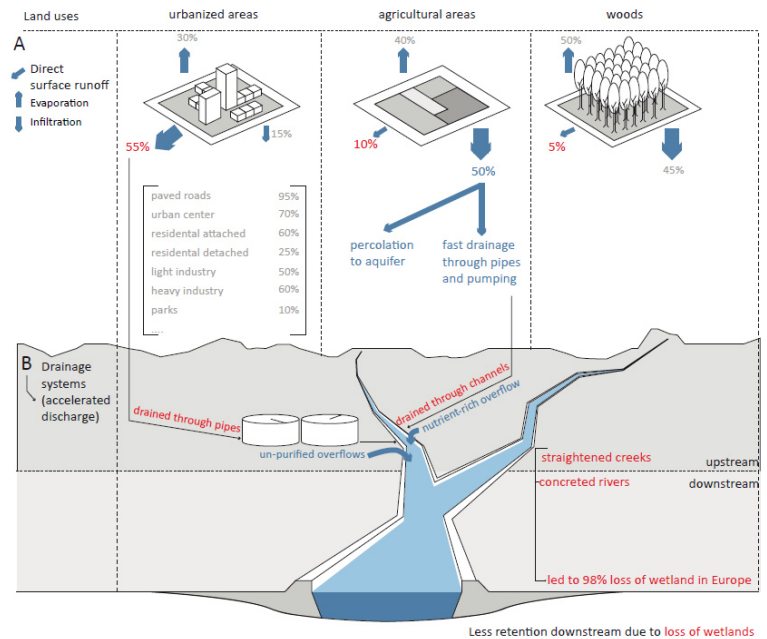
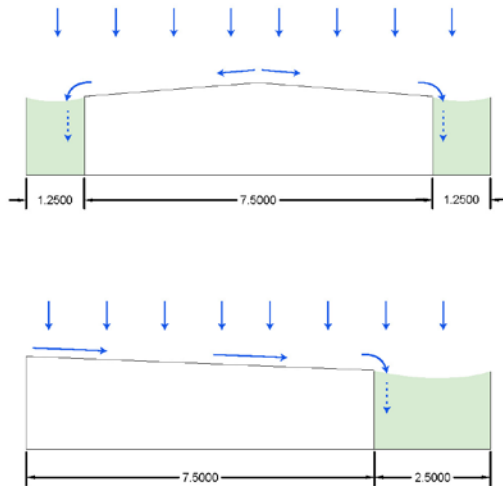

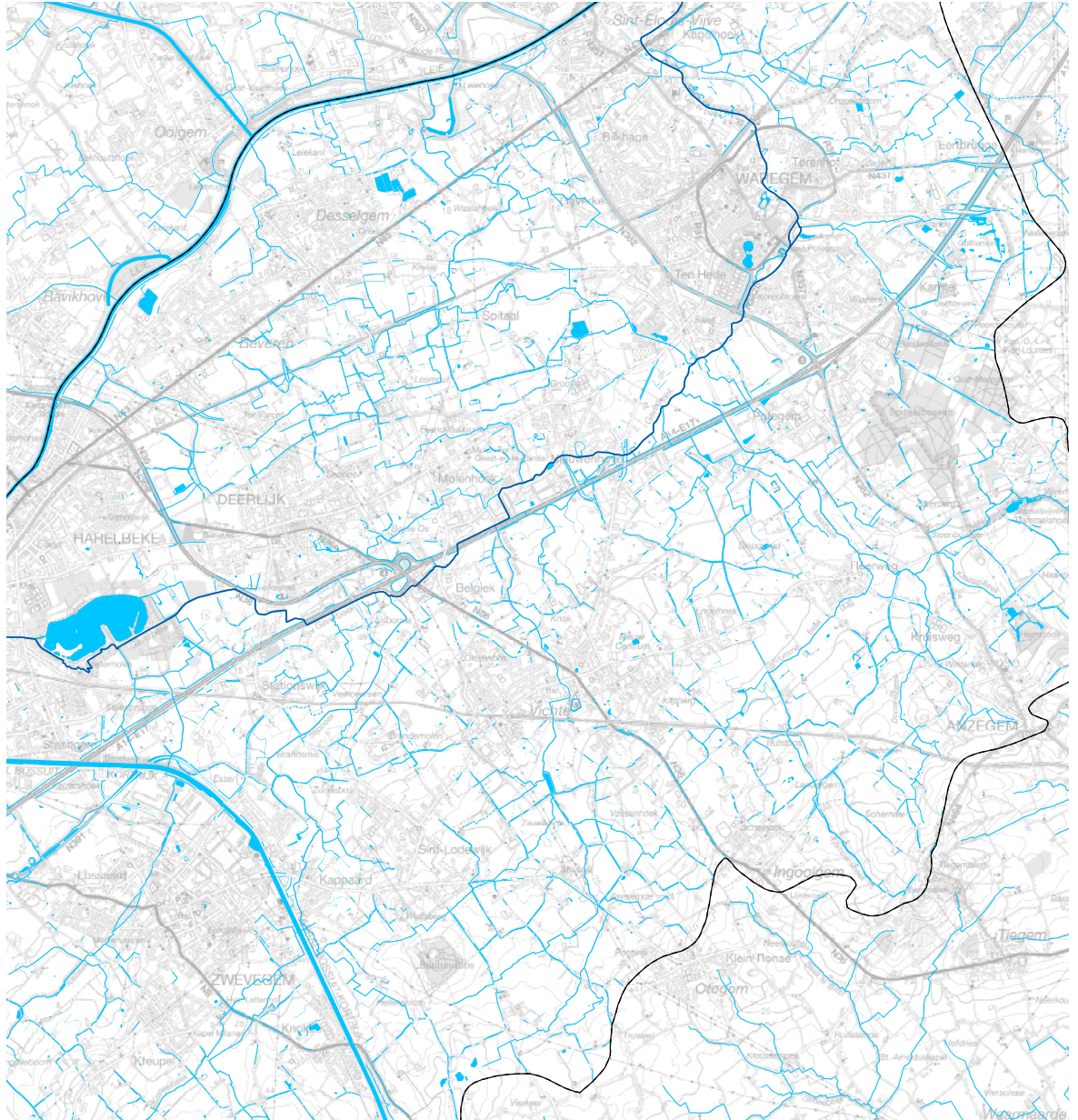
STRATEGIE 6

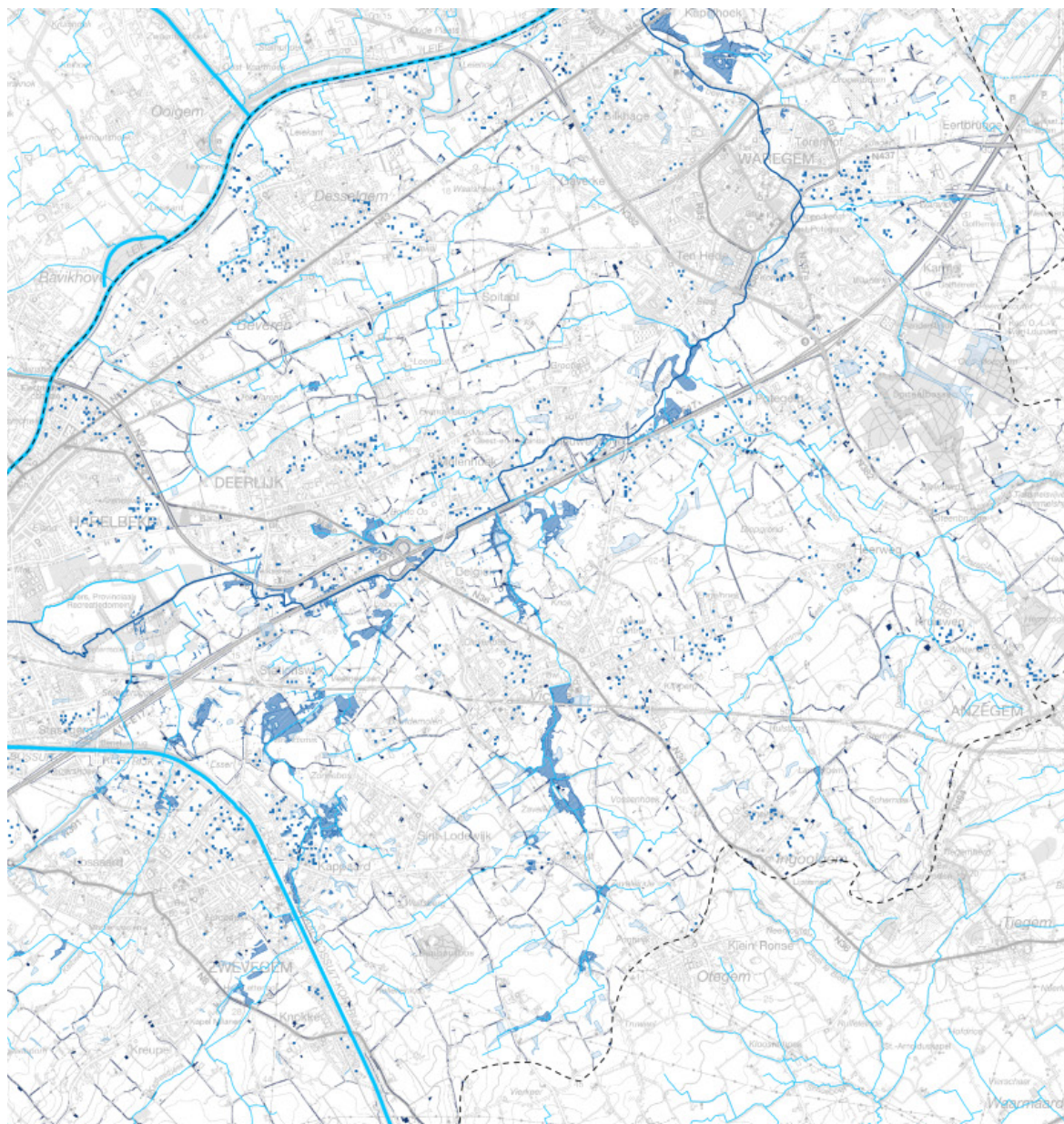
Omdat water niet kan infiltreren in verharde oppervlakten, is er in stedelijke gebieden sprake van “surface run-off” of afvoer van oppervlaktewater. Dit wordt geschetst in de afbeelding rechts, die aantoont dat er in verstedelijkte gebieden een ‘run-off’ is van 55%, vergeleken met landelijke gebieden (10%) en bossen (5%). Het versneld afvoeren van water staat eveneens aan de oorzaak van overstromingen (Putseys, 2013).

In het stedelijke weefsel kunnen bestaande straatprofielen ook meewerken aan de infiltratie van water. Als hier 25% voor voorbehouden wordt bij de heraanleg van straten, wordt een afzonderlijk rioleringsstelsel overbodig. Een principesnede is hieronder te vinden.

WATERBEKKEN
GAVERBEEK, HUIDIGE
SITUATIE

EEN
KLIMAATBESTENDIGE
VALLEI VAN DE
GAVERBEEK MET
RUIMTE VOOR WATER

WATERBEKKEN
GAVERBEEK; HUIDIGE
SITUATIE

MAQUETTE GEMAAKT
TIJDENS DE
SUMMERSCHOOL
VAN DE EUROME-
TROPOOL

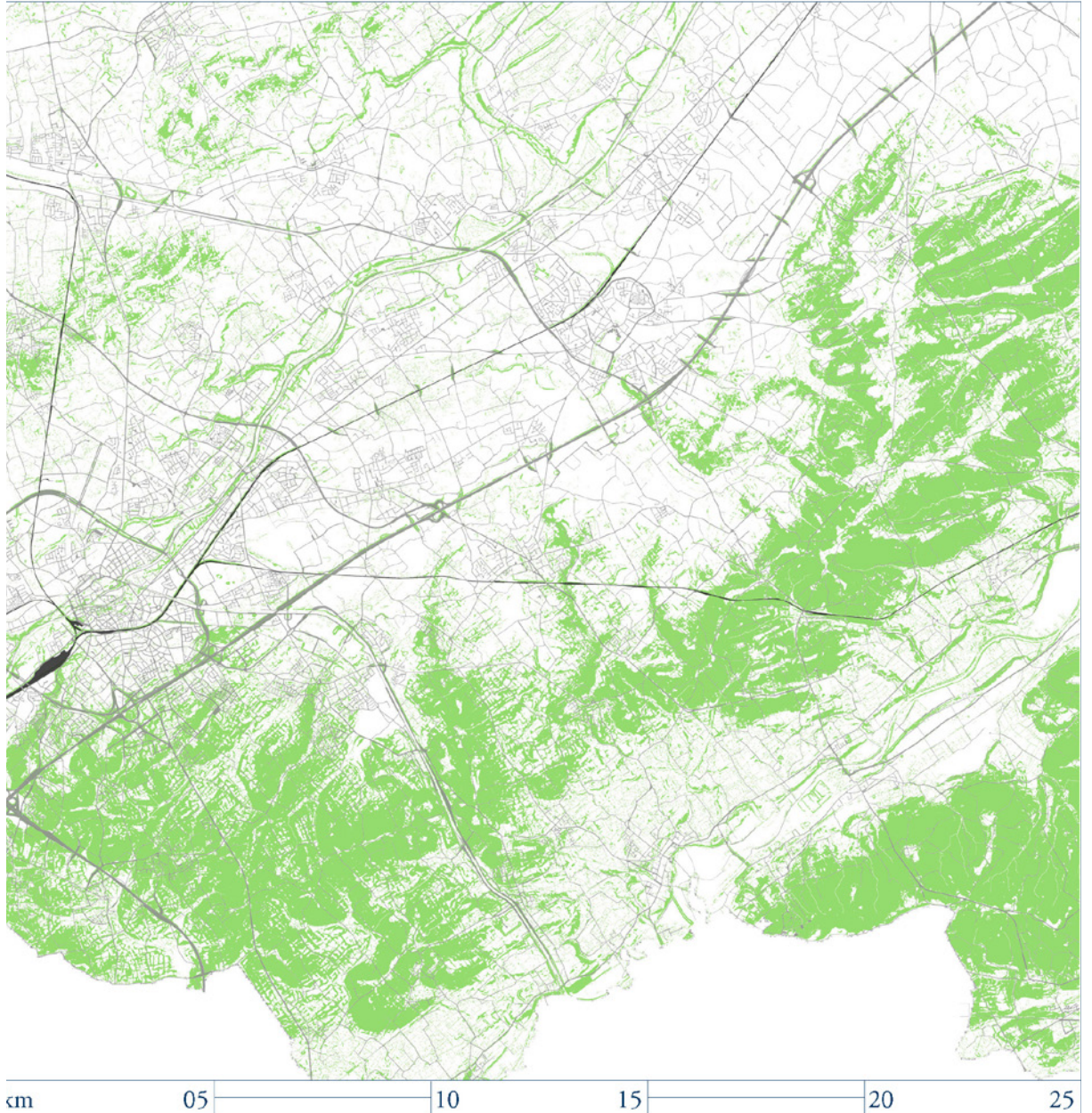

EEN KLIMAATBE-
STENDIGE VALLEI
VAN DE GAVERBEEK
MET RUIMTE VOOR
WATER EN KLEINE
LANDSCHAPSELE-
MENTEN

MAQUETTE GE-
MAAKT TIJDENS DE
SUMMERSCHOOL
VAN DE EUROME-
TROPOOL

EROSIEGEVOE-
LIGHEID BO-
VENSTROOMSE
GEBIEDEN GAVER-
BEEKVALLEI. BRON:
SUMMERSCHOOL
EUROMETROPOOL

2.5. EROSIE

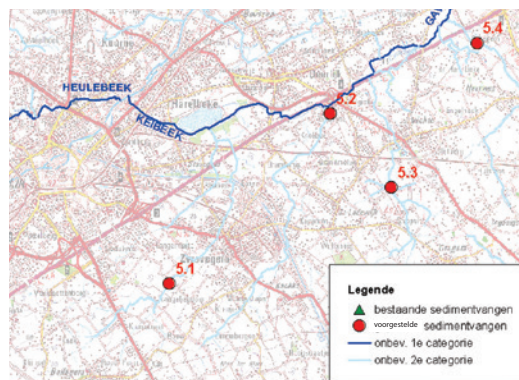
In de vallei van de Gaverbeek is een vermindering van de sedimentaanvoer ten gevolge van bodemerosie cruciaal. Hiervoor bestaan volgende voorstellen en standpunten:

1) In 2007 werden door Ecolas erosiebestrijdingsplannen opgemaakt voor de gemeenten Anzegem en Zwevegem. Deze gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen waren gebaseerd op de Code van Goede Praktijk. In deze code stond een welbepaald, zeer specifiek instrumentarium aan maatregelen waarvoor een landbouwer subsidies kon krijgen. De maatregelen werden bij voorkeur zo brongericht mogelijk ingezet en richtten zich zowel op het verminderen van de sedimentaanvoer naar de waterlopen als op het behoud van de bodemkwaliteit, zoals grasbufferstroken, grasgangen, grachten met bufferstroken, opvangsystemen, het laten liggen van graslanden in permanent grasland en ploegloos boeren.

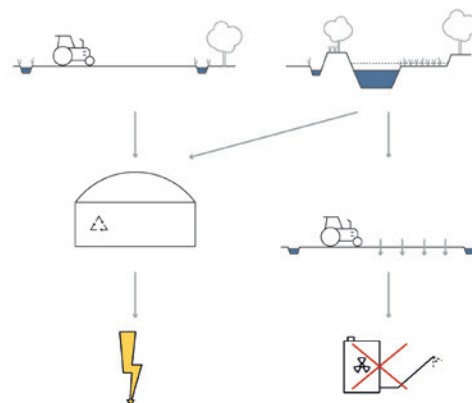
2) De VMM is voorstander van brongerichte erosiebestrijdingsmaatregelen en wil tevens inzetten op slibvangen op de Gaverbeek en op de zijlopen, aangezien deze een grote sedimentvracht hebben. Hoe dichter het slib bij de bron wordt geruimd, hoe lager de totale kost aan de maatschappij (lokale deponie vs. afvoer). Hierbij zijn erosiebestrijding ((gras)bufferstroken, grasgangen en opvangsystemen) als brongerichte maatregelen onontbeerlijk.

3) Vanuit de dienst waterlopen van de Provincie West-Vlaanderen wordt gesteld dat het ruimen van waterlopen en een sedimentvang een dure onderneming is. De aanleg van 4 sedimentvangen op de Keibeek, Slijpbreek, Kasselrijbeek en Maalbeek zal de slibproblematiek voor de Gaverbeek niet oplossen. Deze problematiek vergt een duurzame brongerichte oplossing met betrekking tot landgebruik en erosiebestrijding op perceelniveau.

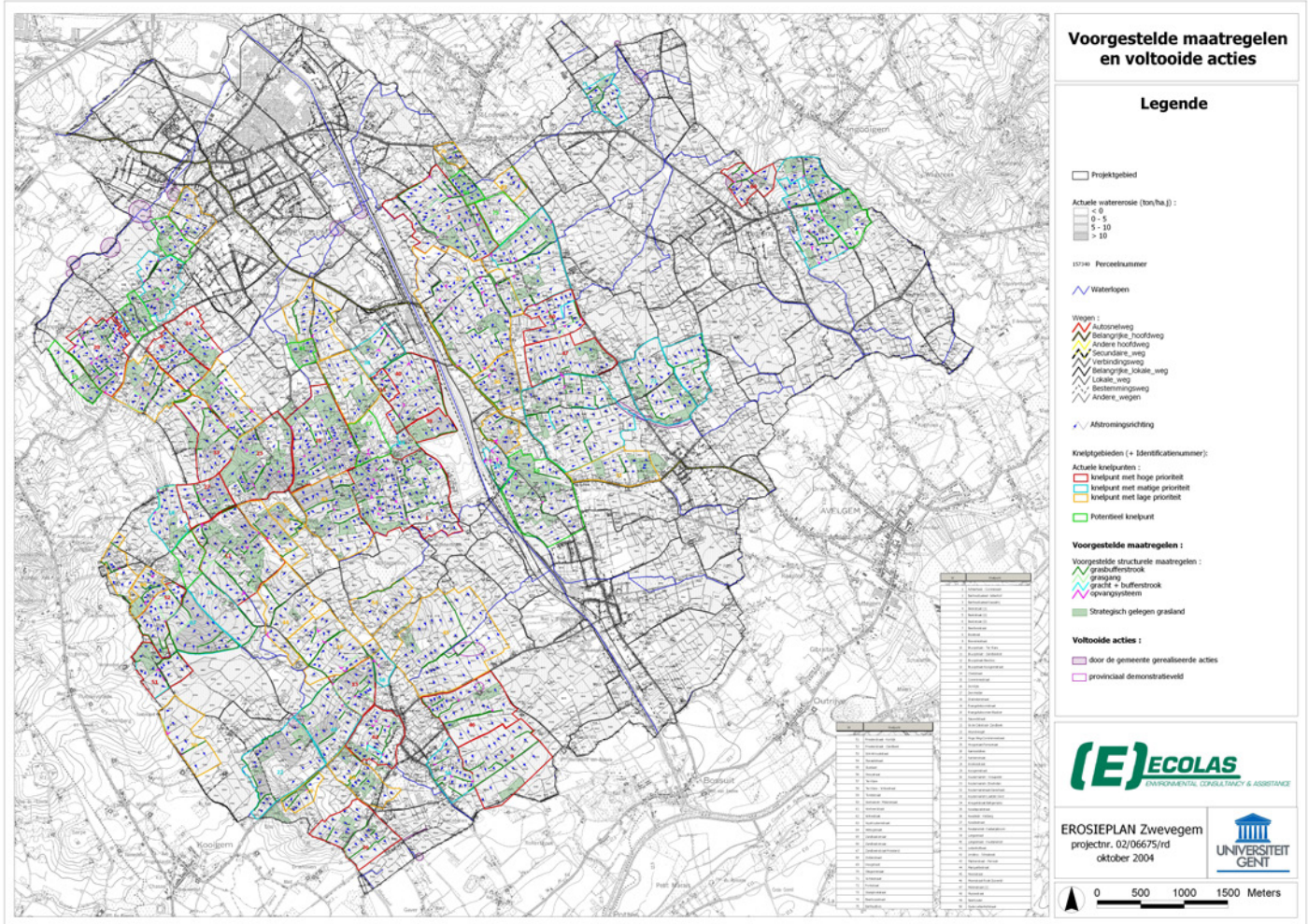
De erosieproblematiek is een uitdaging die zowel door de waterbeheerders als de landbouwsector dient opgenomen te worden.

VOORGESTELDE ZANDVANGEN BIJ DE KEIBEEK, SLIJPBEEK, KASSELRIJBEEK EN MAALBEEK, WAARBIJ SLIBVANG 5.1 ZICH ZOU SITUËREN OP DE SAMENVLOEIING VAN DE KEI- EN SLIJPBEEK. BRON: VMM

MAATREGELEN TEGEN EROSIE KUNNEN SAMENGAAN MET HET AANPLANTEN VAN KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN EN HOUTKANTEN LANGS BEKEN EN INFILTRATIEBEKKENS. DEZE KUNNEN OP HUN BEURT INGEZET WORDEN ALS BIOMASSA. DE TEKENING GEEFT OOK WEER DAT BEMESTING ONTMOEDIGD WORDT. BRON: SUMMERSCHOOL EUROMETROPOOL

DRINKWATER-SYSTEEM

1. OPPOMPEN VAN WATER VANUIT DE SCHELDE RICHTING HET KANAAL BOSSUIT-KORTRIJK

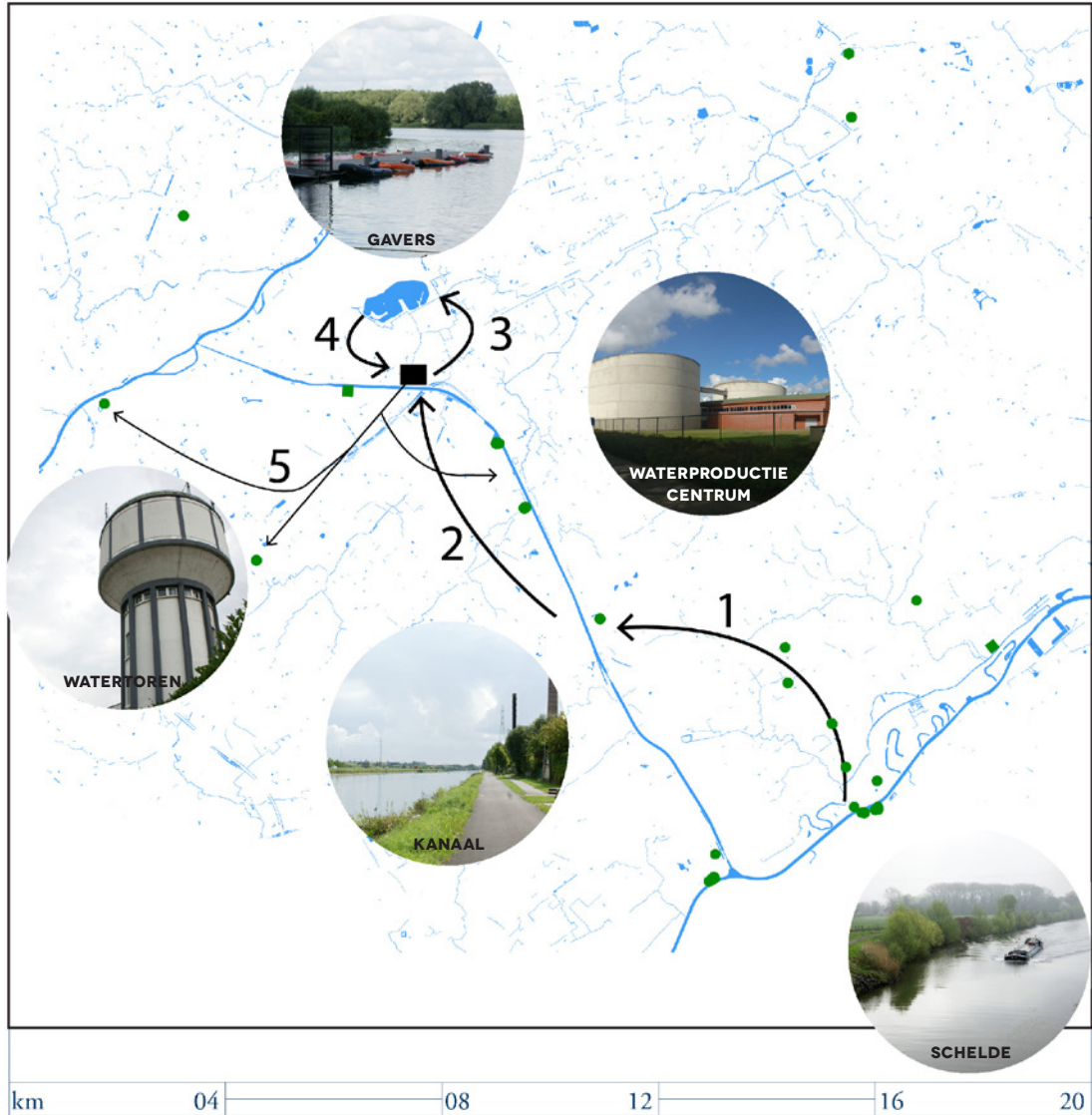
2. WATERZUIVERING

3. NATUURLIJKE WATERZUIVERING IN HET MEER VAN DE GAVERS

4. WATERZUIVERING

5. WATERTOREN VOORZIET DRINKWATER

BRON:
SUMMERSCHOOL
EUROMETROPOOL

2.6. WATERKWALITEIT

Op dit ogenblik wordt het drinkwatersysteem strikt gescheiden van het watersysteem van de Gaverbeek. Dat is voornamelijk het geval in het provinciaal domein De Gavers, waar de beek doorheen stroomt, maar waar ze ook strikt gescheiden wordt van het meer aangezien deze voor het drinkwater wordt ingeschakeld. Opvallend is ook dat het drinkwater in Zuid-West-Vlaanderen sterk afhankelijk is van het watersysteem van de Schelde.

Een aantal meetplaatsen laat toe om de kwaliteit van de Gaverbeek in kaart te brengen. Bij De Gavers is de waterkwaliteit vrij goed, maar in Waregem is ze matig. De huishoudelijke druk op de waterkwaliteit is relatief beperkt, het is voornamelijk de industrie die de kwaliteit parten speelt. Aan de Kasselrijbeek - een zijbeek van de Gaverbeek - is de waterkwaliteit slecht. Bovenstaand artikel stelt zelfs dat de Kasselrijbeek de op een na meest vervuilde beek is van Vlaanderen. Ook qua biologische elementen scoort de Gaverbeek slecht, door de druk van de industrie.

Voor het deelbekken van de Gaverbeek werd alvast een GTO opgericht, een gebiedsgericht en thematisch overleg. De screening van de waterkwaliteit in het stroomgebied van de Gaverbeek draait momenteel op volle toeren. Een terreinbezoek is reeds gepland om de knelpunten die uit de screening komen te bekijken. Rond waterkwaliteit is er dus een vervolgverhaal.

KW Het Wekelijks Nieuws Waregem, 04.11.2016, p. 38

Kwaliteit Kasselrijbeek wordt straks opgekrikt

VICHTE De waterkwaliteit van de Kasselrijbeek, die onder andere in Vichte loopt, zal de komende jaren aangepakt worden. Samen met de Kasselrijbeek zal ook voor het traject van de Zuid-West-Vlaamse Neerbeek, die in Kortrijk loopt, een oplossing gezocht worden.

Dat blijkt uit het antwoord van minister van Ongeving en Natuur Joke Schauvliege (CD&V) op een parlementaire vraag van Vlaams volksvertegenwoordiger Bert Maertens (N-VA). Wie al langs de immer groene velden

Niets laat vermoeden dat de Kasselrijbeek sterk vervuilde is. (Foto AD)

zou het niet kunnen vermoeden dat het niet goed gesteld is met de West-Vlaanderen. De Neerbeek is

niet onderdoen en heeft de twijfelachtige eer na de Neerbeek de meest vervuilde beek te zijn", aldus Bert Maertens. Het project zal de Kasselrijbeek oprangren vanaf het lozingspunt in Oregem tot aan het centraal gebied in Vichte. De gemeenten Zwevegem, Deerlijk en Anzegem zullen bijkomende clusters op het opvangtraject aansluiten.

HOOFDKANAAL

Dat hoofdkanaal zal dan aangevend worden om het resterende buitengebied stapsgewijs te saneren en dus gezonder te maken. Ook de Neerbeek die van Wevegem naar Bissegem loopt, zal zilverder moeten worden met enkele ingrepen. Ook diende stad Kortrijk subsidie-aanvragen in voor enkele bijkomende rioeringen", legt Maertens uit. Voor het totale

Gaverbeek kleurt wit

3 februari 2018

Donderdagnamiddag merkte een automobilist op de E17 dat het water van de Gaverbeek in Deerlijk wit kleurde. De automobilist verwittigde de hulpdiensten.

Brandweer en politie stelden vast dat het om een melkachtige substantie ging die licht iriterend was zich

over enkele kilometers uitstreckte van de Statiewijk tot voorbij Belgiek richting Vichte.

“ Het mooiste plekje om te vertoeven aan of in de buurt van de Gaverbeek is het domein De Gavers. Het meer met de omliggende natuur en de Gaverbeek die er vlak langs stroomt, vormen een groene oase in verstedelijkt en geïndustrialiseerd gebied. Het domein biedt tal van mogelijkheden voor onder meer culturele activiteiten, recreatie, (water-) sport en natuurontwikkeling, en kan als referentie aanzien worden voor wat betreft het samenwerken van verschillende actoren en samenkomen van verschillende facetten. Tevens behoort de waterkwaliteit van het Gavermeer tot de beste van West-Vlaanderen, zowel op het vlak van biologie als van fysicochemie.

De waterkwaliteit van de Gaverbeek en vooral van de zijlopen kunnen nog sterk verbeteren ondanks de gestage verbetering de afgelopen jaren. In de nabije toekomst zijn rioleringsprojecten gepland die een onmiddellijke impact zullen hebben op de waterkwaliteit. Hoewel de Gaverbeekvisie in eerste instantie niet als doel had de waterkwaliteit te betrekken in het proces, is de dynamiek die gecreëerd werd een uitermate geschikte kans om hierop verder te borduren en de waterkwaliteit onder de aandacht te brengen. De betrokken gemeenten en steden, waterloopbeheerders en instanties waren van meet af aan betrokken bij de Gaverbeekvisie en zijn erg geëngageerd om samen door middel van een integrale benadering te streven naar een mooier stromingsgebied voor de Gaverbeek.

Een grote uitdaging is om de inwoners weer meer in contact te laten komen met het water. Dit kan door de waterloop zichtbaar te maken in het volgebouwde landschap, fiets- en wandelpaden naast de waterlopen aan te leggen en themadagen of infosessies te laten doorgaan. Een tweede belangrijke uitdaging is het stromingsgebied veerkrachtig te maken tegen de klimaatverandering. De afgelopen jaren is het stromingsgebied van de Gaverbeek al bij al gespaard gebleven van ellende. Toch zullen in de toekomst zomerse stortbuien of langdurige intensieve neerslag in de winter tot piekdebieten leiden waar we op heden oplossingen voor dienen te zoeken en uit te werken. Dat kan hand in hand gaan met voorzorgsmaatregelen tegen waterschaarste, want ook dit zal steeds vaker voorkomen en kan, zoals in de zomer van 2017 al bleek, plots voor problemen zorgen.

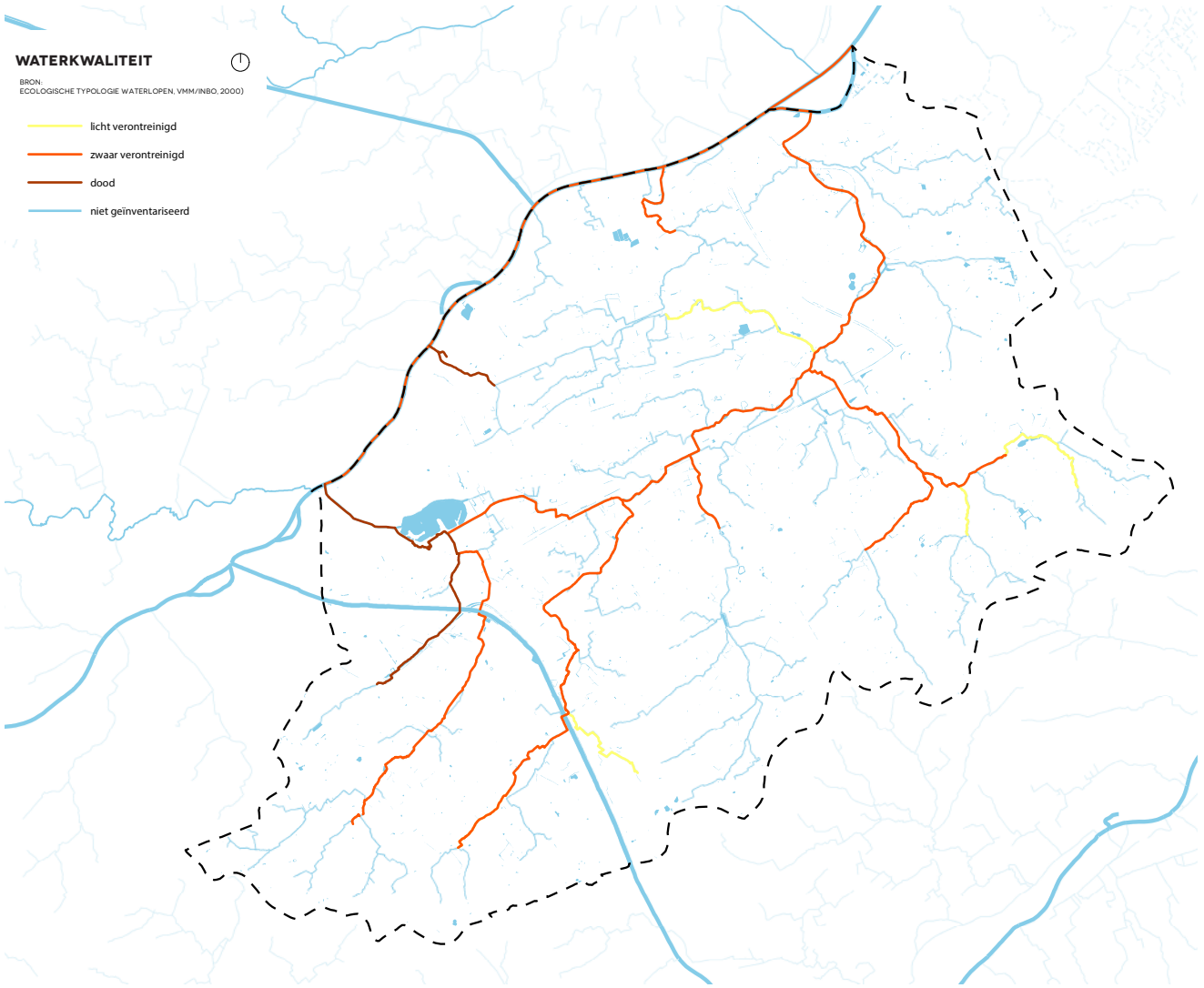
Het bekkensecretariaat Leiebekken en de Vlaamse Milieumaatschappij zouden ook de volgende jaren een uitgebreide analyse van de waterkwaliteit in het stromingsgebied willen maken en deze informatie delen op een gebiedsgericht en thematisch overleg. Op dit overleg kunnen alle uitgevoerde realisaties (gecontroleerde overstromingsgebieden, trage wegen, rioleringswerken, een nieuw gecreëerd stukje natuur...) of een stand van zaken aan bod komen om de integrale benadering van de Gaverbeekvisie verder te zetten.

Marijn Galle en Micheline Gruwé
Bekkensecretariaat

WATERKWALITEIT

BRON:
ECOLOGISCHE TYPOLOGIE WATERLOPEN, VMM/INBO, 2000)

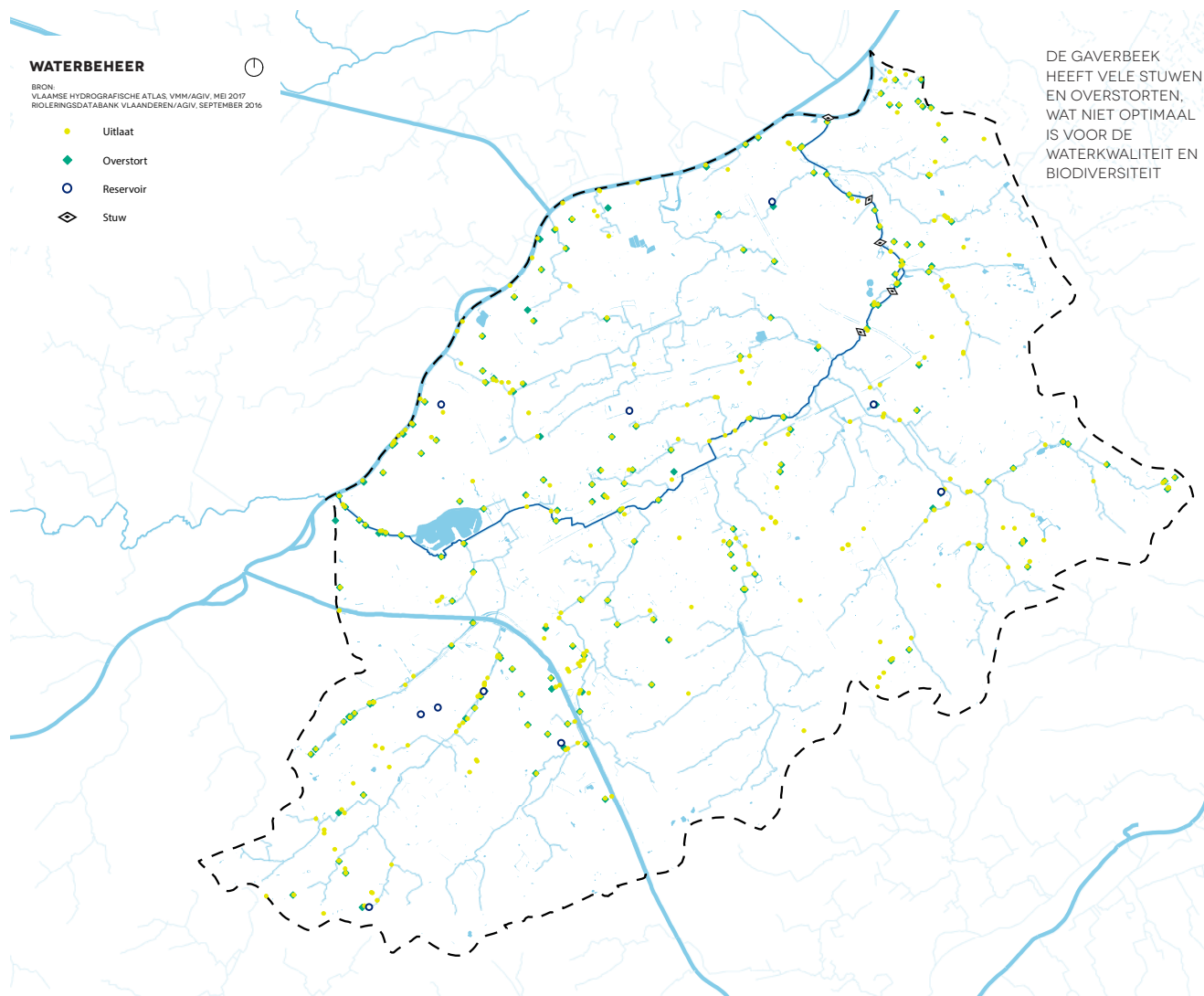
- licht verontreinigd
- zwaar verontreinigd
- dood
- niet geïnventariseerd

WATERBEHEER

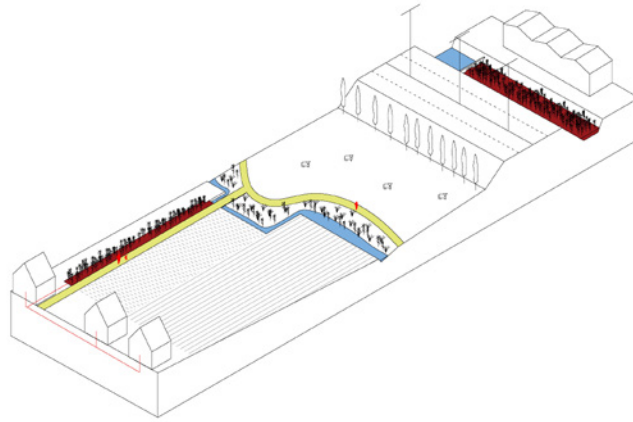
BRON:
VLAAMSE HYDROGRAFISCHE ATLAS, VMM/AGIV, MEI 2017
RIOLERINGSDATABANK, VLAANDEREN/AGIV, SEPTEMBER 2016

- Uitlaat
- ◆ Overstort
- Reservoir
- ◇ Stuw

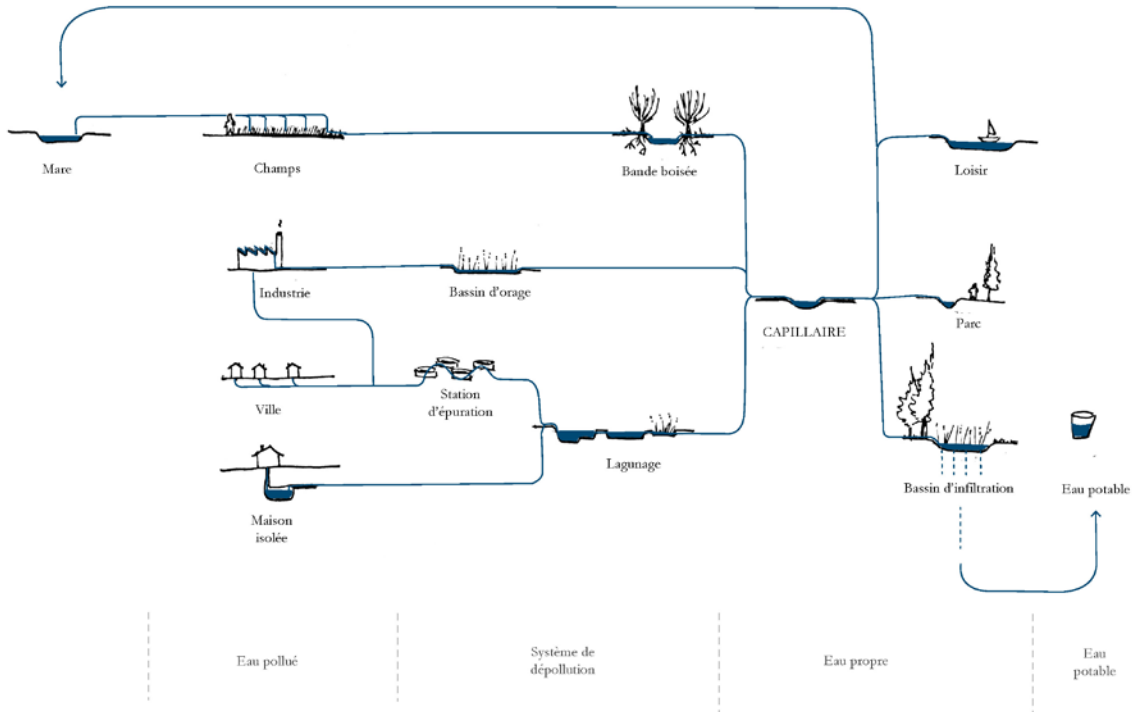

DE GAVERBEEK
HEEFT VELE STUWEN
EN OVERSTORTEN,
WAT NIET OPTIMAAL
IS VOOR DE
WATERKWALITEIT EN
BIODIVERSITEIT

VOORSTEL SPRING-
SCHOOL EURO-
METROPOOL: EEN
SYSTEEM OM AFVAL-
WATER VAN GEÏSO-
LEERDE WONINGEN
TE ZUIVEREN

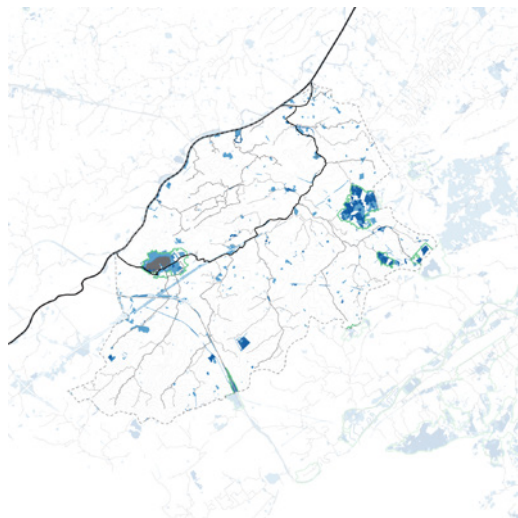

VOORSTEL SPRING-
SCHOOL EURO-
METROPOOL: VAN
GAVERBEEK NAAR
ZUIVERBEEK, EEN
NIEUWE CYCLUS
VOOR HET WATER

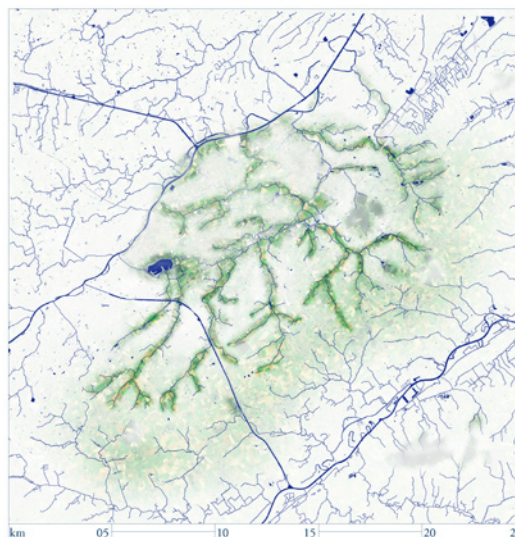

2.7. BIODIVERSITEIT

Een waterloop die terug wordt ingericht met ecologische corridors, groene oeverzones en natuurlijke oevers biedt aan planten en dieren de mogelijkheid om zich te verspreiden of te verplaatsen van de ene biotoop naar de andere. Die mobiliteit is voor vele soorten een absolute voorwaarde om voort te bestaan.

Bovendien bieden kleine landschapselementen langs grachten en percelen - via elzenkanten en knotwilgen - ruimte aan vogels zoals de steenuil en de zomertortel. Verhakselde knotwilgen kunnen gebruikt worden als biomassa of bijdragen tot erosiebestrijding en de verhoging van de kwaliteit van het gewasleven, indien ze uitgestrooid worden op velden.

LINKS: BIOLOGISCHE
WAARDERINGSKAART

RECHTS: BEKEN ALS
ECOLOGISCHE
CORRIDORS.
BRON: SUMMERSCHOOL
EUROMETROPOOL

BEEK MET STEILE EN
FLAUWE, UITGEVLAKTE
OEVERZONE EN MET
BEEKBEGELEIDENDE
BEGROEIING

BRON: HEERLIJKE
HEULEBEEK

Langs de Gaverbeek ligt een aantal vismigratieknelpunten door de vele stuwen en inbuizingen. De zooms geven weer hoe deze (voornamelijk in Waregem) aangepakt kunnen worden door middel van vistrappen en bypassen.

YANN FERYN, VOORZITTER NATUURPUNT
AFDELING GAVERSTREKE

“ Met Natuurpunt werken we in Zuid-West-Vlaanderen noodgedwongen vooral aan kleine gebiedjes. Dat kunnen pareltjes zijn, met een hoge biodiversiteit. Alle planten en dieren hebben nood aan genetische uitwisseling met soortgenoten uit een veel verdere omgeving. Minder mobiele soorten hebben het daarom moeilijk in kleine geïsoleerde sites. Op termijn sterven ze er gewoon uit. Precies voor hen moeten die gebiedjes ontsloten worden door de aanleg van ecologisch ingerichte corridors. Zo kunnen we die met elkaar verbinden. En hun fauna en flora ook. Een voorwaarde om de biodiversiteit hoog te houden.

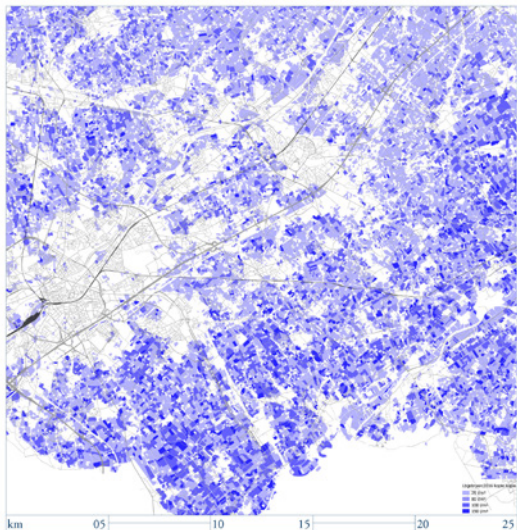
Precies daarom zijn beken en hun valleien onze partners. Ze bieden bij uitstek een context om natuurcorridors aan te leggen. Gewoon door de inrichting van de beken wat slim aan te pakken. Een bredere bedding voorzien met veel zachter hellende oevers, met bredere niveaus die soms wel soms niet onder water komen te staan, wat meer natuurstapstenen inrichten in de buurt van de beek, herstel van beekmeersen, hier en daar wat beekbegeleidend bos, ruigtes verdragen, kleine landschapselementen, bestrijding van exoten, ecotunnels, vistrappen, noem maar op. Een ambitieus en-enplan dringt zich op voor de beken en voor de Gaverbeek in het bijzonder. Voor de minder mobiele planten en dieren in onze kleine reservaatjes is er haast bij. Of ze zijn er straks niet meer.

En dat we meteen aan landschapsinrichting doen, de waterbergings- en erosieproblematiek aanpakken, de landbouwwater- en grondwaterbevoorrading vooruit helpen, dat is mooi meegenomen.

BRON: ESPACE BLEU DE L'EUROMÉTROPOLE,
STUDIO 017 PAOLA VIGANÒ, CHIARA CAVALIERI (EPFL)
SPRINGSCHOOL CAPILLAIRES, APRIL 2017
WITH EPFL, ENSAP, UCL, U GENT, IUAV

WATERGEBRUIKS-
KAARTEN LAND-
BOUWGEBIEDEN.
BRON: SUMMER-
SCHOOL EUROME-
TROPOOL

CSA DE GRENS-
HOEVE IN BELLEGEM:
DE FOTO GEEFT DE
LOCATIE WEER VAN
HET TOEKOMSTIGE
BUFFERBEKKEN.
OP DEZE MANIER
WORDT HET BEDRIJF
AUTONOOM IN ZIJN
WATERVOORZIENING
EN IS HET BESTAND
TEGEN PERIODES
VAN DROOGTE

FIETSTOCHT MET
JORDAAN DERMAUT
EN JOLIE
VERBEKE: OP ZOEK
NAAR DUURZAME
OPLOSSINGEN VOOR
HET SPAREN EN
BEHEREN VAN WATER
IN HET LANDBOUW-
LANDSCHAP

2.8. DUURZAME LANDBOUW

Binnen deze Gaverbeekvisie vormt landbouw een cruciale sector om samen te streven naar een duurzame invulling van landgebruik en waterbeheer. Landbouw blijft in de eerste plaats een economisch gegeven (voedselproductie) maar situeert zich vandaag in een bredere ruimtelijke en maatschappelijke context.

In de verdere uitwerking van de Gaverbeekvisie tot maatregelen en inrichtingen op het terrein zal een partnerschap met de landbouw steeds een noodzakelijke randvoorwaarde blijven.

Een grote uitdaging voor de nabije toekomst ligt in het behouden van kansen voor een leefbare en duurzame landbouw. Voedselproductie en landbouw kunnen niet zonder voldoende water en de nodige ruimte.

In de Gaverbeekvisie wordt op een positieve manier nagedacht over de open ruimte en wordt landbouwgebied niet langer beschouwd als restruimte maar als een kwalitatieve ruimte in relatie met de omgeving. Het uitgangspunt is een 'productief landschap' met meervoudig en geïntegreerd gebruik van de open ruimte waarin diverse 'producties' samen en naast elkaar kunnen functioneren. Landbouw blijft hierbij de belangrijkste grondgebruiker en zorgt voor de (regionale) voedselproductie.

Binnen een klimaatrobuuste aanpak kan het aspect waterreserve dan ook niet ontbreken. De beschikbaarheid van water is van essentieel belang voor een duurzame landbouw. Een voldoende zekerheid van water tijdens de zomer biedt extra kansen voor een rendabele bedrijfsvoering binnen de klimaatverandering. In het vooropgestelde watersysteem voor het deelbekken van de Gaverbeek is het aanleggen van waterreserves nabij de landbouwpercelen opgenomen als strategie 4.

Een andere aanpak van het waterbeheer heeft uiteraard een impact op de landbouw, meer ruimte voor landbouw kan een wijziging betekenen van het bodemgebruik:

- louter in functie van water (water = hoofdfunctie)
- In combinatie met ander gebruik (water = nevenfunctie)
- Enkel als occasioneel gebruik (water = ondergeschikte functie)

Voor het individuele landbouwbedrijf dienen de gevolgen van de voorgestelde ruimtelijke ingrepen in rekening gebracht te worden. De ruimte kan op verschillende manieren ingeschakeld worden:

- door verwerving bv. door de provincie als waterloopbeheerder, lokale overheid...
- door waterbeheerovereenkomsten met de nodige vergoeding voor 'blauwe' diensten

Voor de landbouw als economische sector binnen een globaal marktgebeuren zijn flankerende maatregelen nodig om landbouw rechtszekerheid

te geven om te blijven functioneren. Eén element hierbij is het reserveren van het agrarische gebied voor professionele en grondgebonden landbouw.

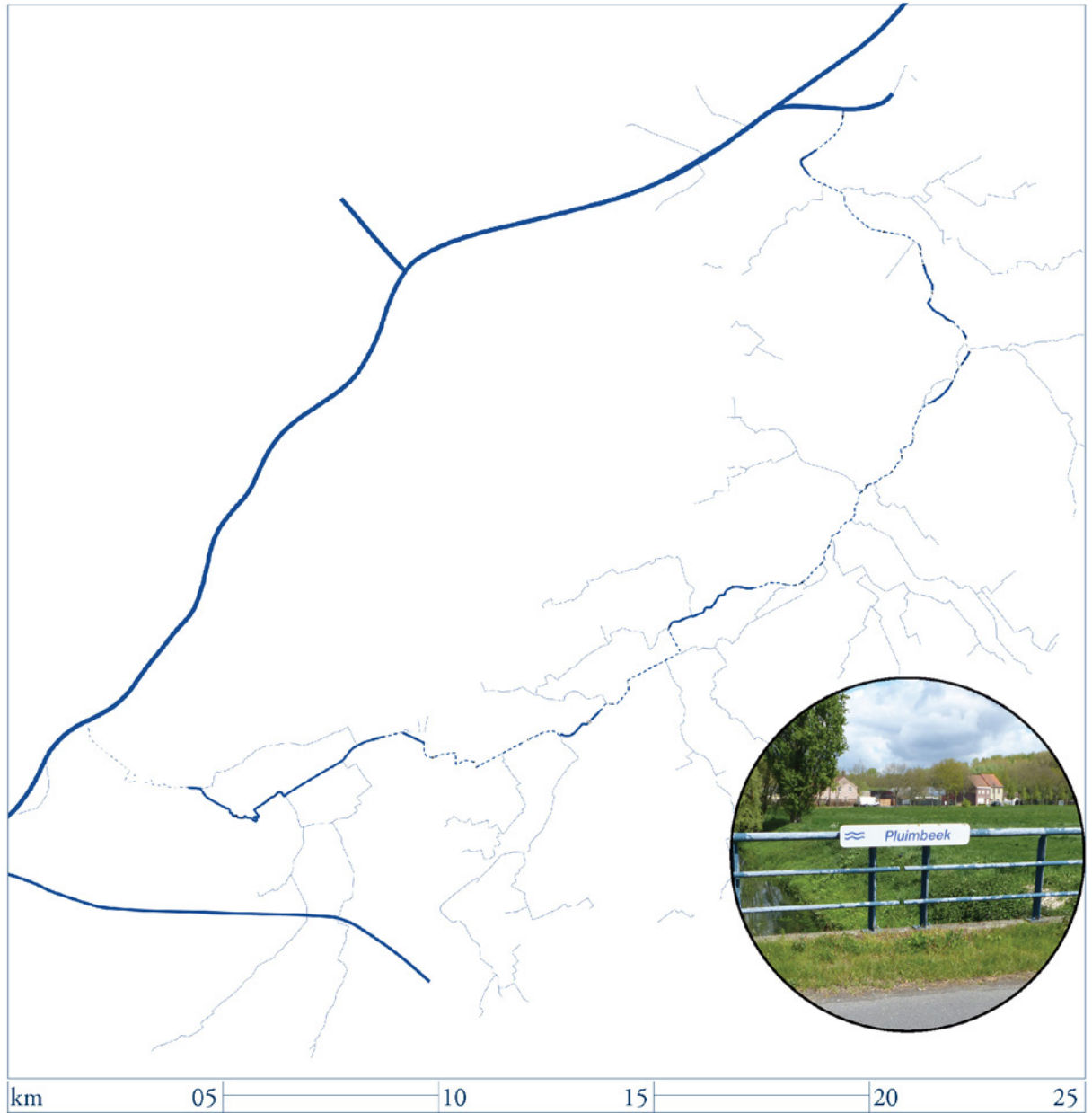
Dit vergt een globaal en geïntegreerd openruimtebeleid met enerzijds voldoende ruimte voor meerdere openruimtefuncties en anderzijds een afgewogen combinatie van ruimtelijk scheiden en verweving.

Vandaag is er nood aan een duidelijk kader en een aangepast instrumentarium binnen een openruimtebeleid om tot een goede afstemming en een evenwicht te komen. Tegelijk biedt dit ook opportuniteiten voor alternatieven en verbreding binnen de landbouw, wat kan leiden tot nieuwe kansen voor de landbouw. Dit vereist veeleer maatwerk in functie van de concrete context en wensen van het landbouwbedrijf, in plaats van een standaard aanpak.

Voor de terreinrealisatie in functie van water- en landbeheer zijn er uiteraard financiële implicaties als hiervoor landbouwgrond ingenomen wordt. Dit betreft zowel kosten voor verwerving (afhankelijk van productiewaarde 5 à 12,5 euro/m²) als voor het beheer (sterk afhankelijk van het type beheer en streefbeeld).

Landbouwers kunnen hierbij ingeschakeld worden, bijvoorbeeld via beheersovereenkomsten met een jaarlijkse vergoeding, gaande van 500 à 2.500 euro/ha.

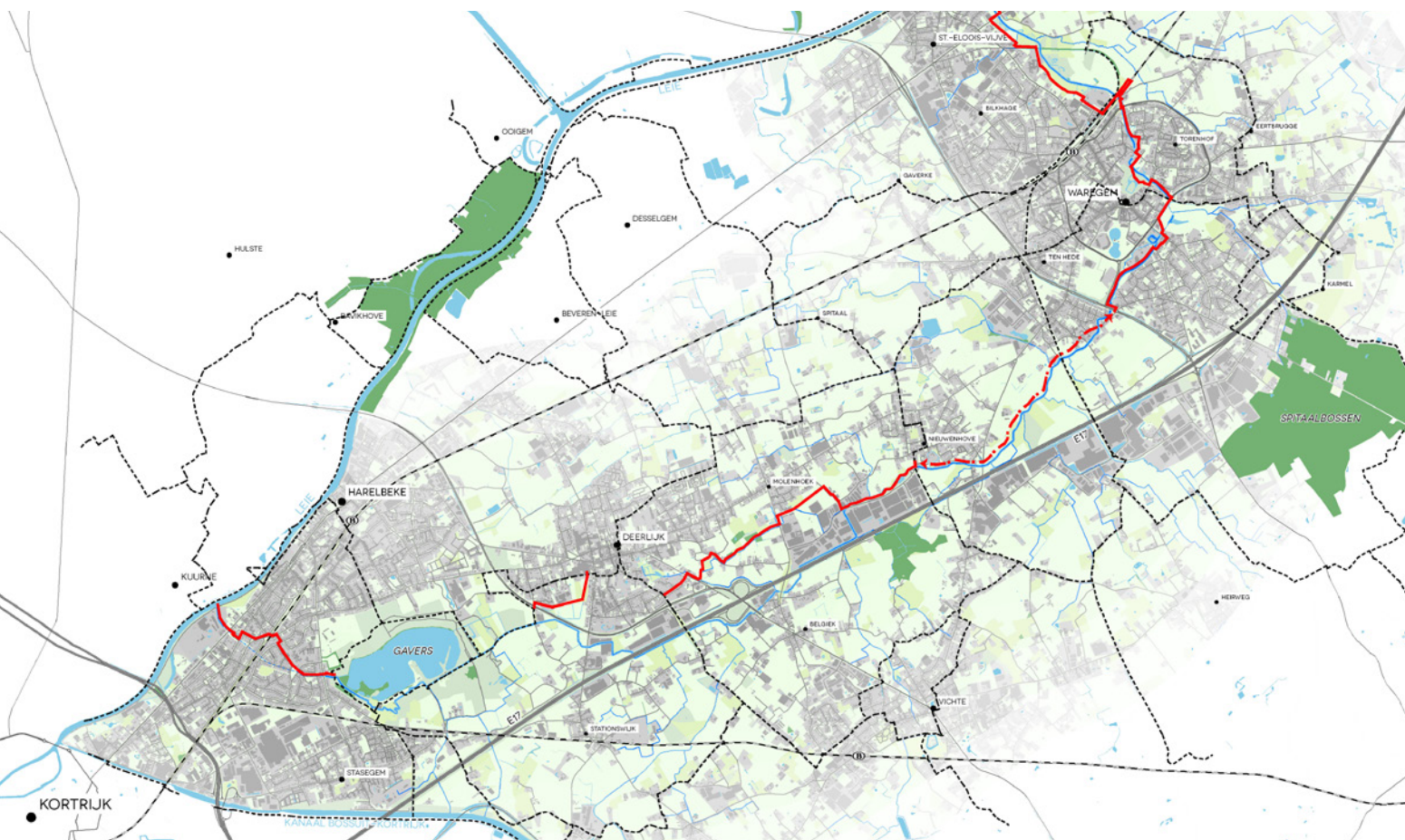
DE STIPPELLIJN
DUIDT AAN WAAR
DE GAVERBEEK NIET
TOEGANKELIJK
IS. BRON:
SPRINGSCHOOL
EUROMETROPOOL

2.9. ZACHTE MOBILITEIT

De Gaverbeekvallei kan zich ontplooiën tot een drager van veilige en landschappelijke fiets- en wandelroutes. Tijdens de verschillende participatiemomenten werd duidelijk dat de Gaverbeek vrij ongekend is. Regelmatig werd de vraag gesteld om de beek toegankelijk te maken, als een ideale drager van een veilige verbinding

tussen Waregem en het provinciaal domein De Gavers. De kaart links geeft de plekken weer waar de beek toegankelijk is, onderstaande kaart doet een voorstel van de Gaverbeek als een belangrijke drager van zachte recreatieve wandel- en fietsverbindingen. Dit voorstel dient als aanzet voor verdere visievorming. In het rood staan de ontbrekende verbindingen aangeduid, in het zwart de bestaande functionele fietsroutes.

“ De Gaverbeekvisie zien wij gebaseerd op drie belangrijke bouwstenen die op een geïntegreerde manier moeten vorm krijgen: het waterbergend vermogen van de beek en haar affluënten optimaliseren, de ecologische en klimatologische functies verder ontwikkelen en de beleving van de beek centraal stellen. Klassiek wordt voor de ontwikkeling van deze functies voornamelijk naar het buitengebied gekeken. De grote uitdaging voor de betrokken besturen is om een actieplan uit te voeren dat deze ontwikkelingen ook in het stedelijke weefsel vormgeeft. Daarbij denken we aan nieuwe stedelijke speelnatuur, initiatieven voor stadslandbouw of nieuwe ruimtes voor water(berging) met ecologische en klimatologische meerwaarde in de stad. Ook bestaande initiatieven zoals de volkstuinten in Deerlijk, de speelnatuur in Sint-Lodewijk of het overstromingsgebied in Zwevegem kunnen dan explicieter gelinkt worden aan de Gaverbeek. Op die manier kan de Gaverbeek als kapstok gezien worden om stad en platteland via het water met elkaar te verbinden.

Zowel in het stedelijke weefsel als in de open ruimte zijn tal van initiatieven te ondernemen om de Gaverbeek intensief te gebruiken en te beleven. De drie bouwstenen moeten bij elk project op afgewogen wijze aan bod komen. Afstemming tussen de verschillende betrokken besturen en draagvlak bij omwonenden en gebruikers zijn essentieel. Werken aan draagvlak houdt voor ons twee belangrijke aspecten in: doorgedreven participatie en doeltreffende projectrealisatie met heldere meerwaarde voor de gebruiker.

Het Provinciebestuur West-Vlaanderen ziet de Gaverbeekvisie dus als een kans om de tegenstelling tussen de stad en het platteland te overstijgen en om van de Gaverbeek een echte continue groen-blauwe as te maken doorheen de Zuid-West-Vlaamse nevelstad. Door in te zetten op een verbetering van de waterkwaliteit, een grote biodiversiteit in en buiten de stad en een volwaardige zachte verbinding voor fietsers en voetgangers worden zowel stad als platteland versterkt.

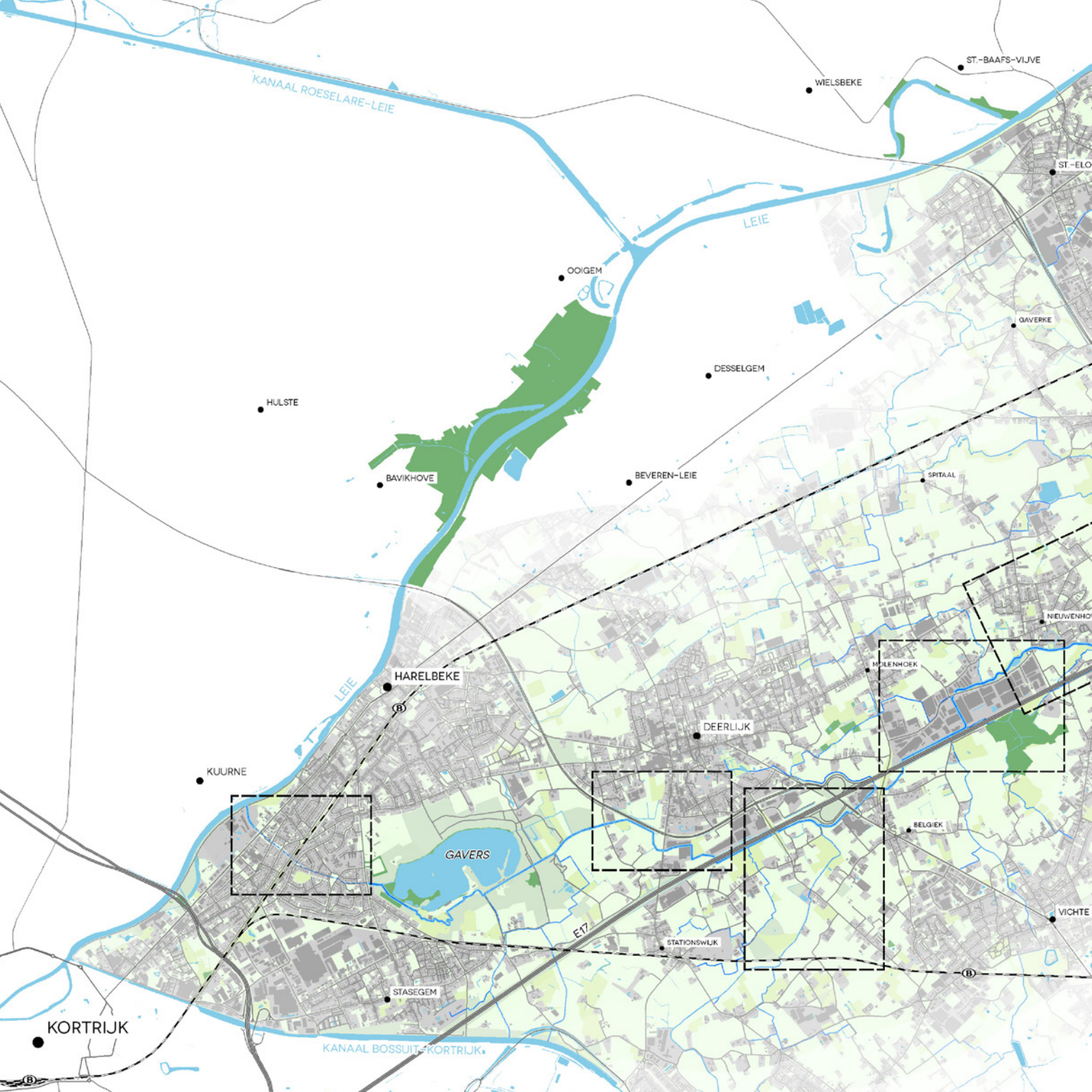
Bert Kestelyn
Projectcoördinator
Gebiedsgerichte werking Zuid-West-Vlaanderen
Provincie West-Vlaanderen

ACTIE	TREKKER	KT	LT
RECREATIEVE WANDEL- EN FIETSVERBINDINGEN	<ul style="list-style-type: none"> • PROVINCIE WEST-VLAANDEREN • GEMEENTEN 	X	X
DUURZAAM WATERBEHEER	ALLEN	X	X
EROSIE	<ul style="list-style-type: none"> • VLM • ALBON • PROVINCIE • LANDBOUWERS • EROSIECOÖRDINATOREN • GEMEENTEN 	X	X
VISMIGRATIE	VMM		X
SPAREN EN HERGEBRUIK VAN WATER VOOR LANDBOUW	LANDBOUWERS	X	X
HERWAARDEREN GRACHTEN	LANDBOUWERS	X	X
KLE BELEID (KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN)	STADLANDSCHAP	X	X

REGIONALE ACTIES DIE DOOR DE STUURGROEP GEDEFINIEERD WERDEN. DIT ZIJN ACTIES DIE GELDEN VOOR HET VOLLEDIGE DEELBEKKEN VAN DE GAVERBEEK EN DIE STREVEN NAAR EEN KLIMAATBESTENDIGE BEEKVALLEI

KANAAL ROESELARE-LEIE

WIELSBEKE

ST.-BAAFS-VIJVE

LEIE

OOIGEM

ST.-ELO

GAVERE

DESSELGEM

HULSTE

BAVIKHOVE

BEVEREN-LEIE

SPITAAL

LEIE

HARELBEKE

MOLENHOEK

DEERLIJK

KUURNE

GAVERS

BELGIEK

VICHTE

STASEGEM

STATIONSWIJK

E17

KORTRIJK

KANAAL BOSSUIT-KORTRIJK

3. ZOOMS

De Gaverbeekvisie wordt parallel uitgebouwd met cases of “zooms”, die zich meestal situeren in het meersengebied van de Gaverbeekvallei. Zo wordt de visie afgetoetst met concrete terreinsituaties, en vormen de zooms op hun beurt een belangrijk onderdeel van een ruimere visie. Voor elke zoom is een plan uitgewerkt met een bijhorende actielijst. Deze actielijst werd in overeenstemming met de stuurgroep opgesteld en stelt quick wins, korte- en langetermijnacties voor. De quick wins kunnen quasi onmiddellijk opgestart worden. De kortetermijnacties zijn haalbaar voor een volgende legislatuur, om in de komende 5 à 6 jaar uit te voeren. Voor de projecten op lange termijn worden eerst haalbaarheidsstudies opgestart, zodat voor de uitvoering een termijn van ongeveer 10 jaar gerekend wordt.

Waregem / Zulte

1. Gaverbeekse meersen
2. Monding

Waregem

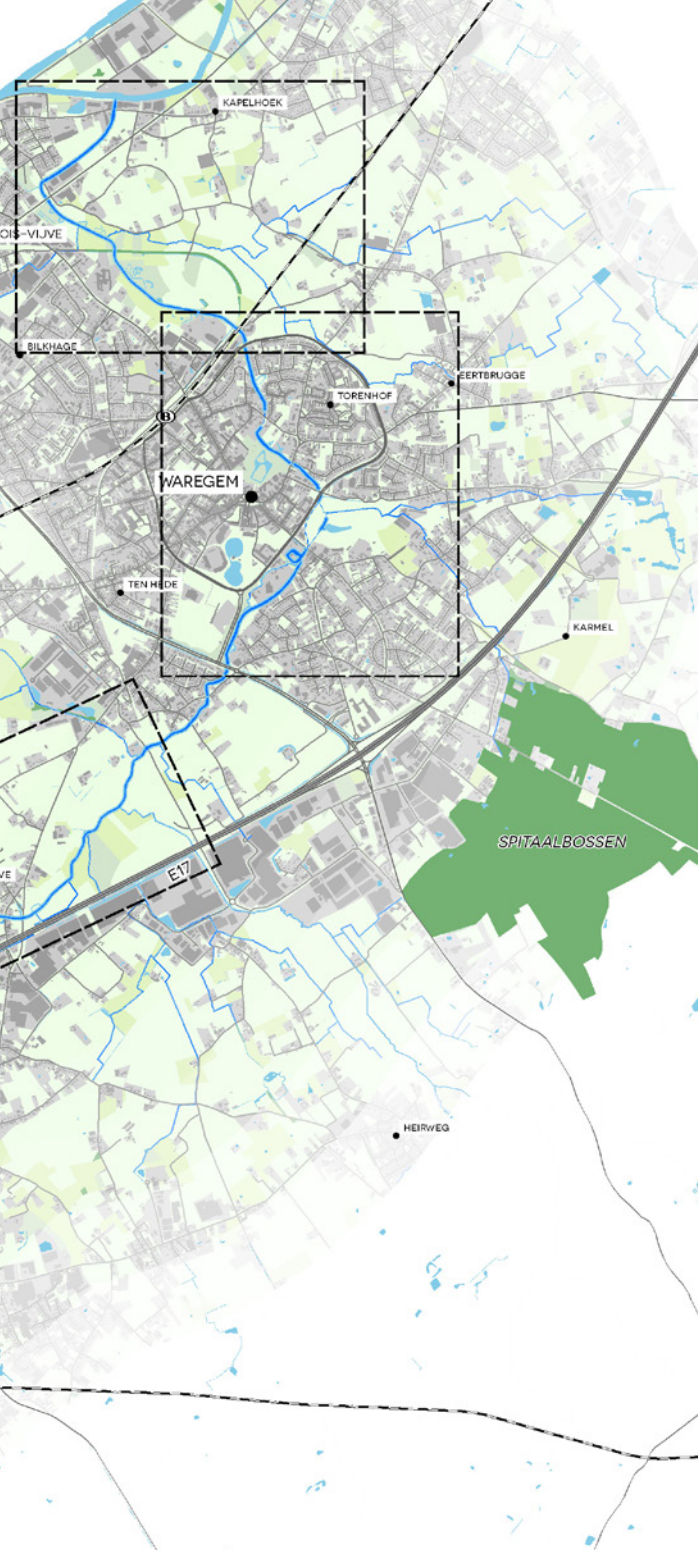
3. Jeugdeiland
4. Hippodroom
5. Publiek Domein Centrum

Deerlijk

6. Lisbonna & Veemeersen
7. Gaverkasteel met verbinding richting Gavers
8. Industriezone

Harelbeke

9. Publiek domein boven ingebuisde Gaverbeek

3.1. GAVERBEEKSE MEERSEN

Op 17 oktober 2017 namen de voornaamste actoren van het meersengebied - een groot openruimtegebied ten noorden van Waregem - deel aan een wandeltocht en discussiemoment om ideeën en suggesties mee te geven aan de ontwerpers.

Lokale natuurverenigingen legden de nadruk op het behouden en herstellen van de meanders van de Gaverbeek, aangezien zij een ideaal microklimaat vormen voor fauna en flora. Bovendien is het nodig om de vismigratieknelpunten aan de stuwen aan te pakken en de biotoop te vrijwaren van de levendbarende hagedis die warmte nodig heeft van de nog aanwezige spoorwegrails.

Vanuit de boerenbond en lokale landbouwers kwam de vraag om samen voorstellen te formuleren en hen zoveel mogelijk te betrekken bij de inrichting van de Gaverbeekse meersen. Zij kunnen een belangrijke rol spelen bij het onderhoud van de meersen (zoals het snoeien van knotwilgen, onderhoud van poelen) en actief meedenken rond waterbeheer en biotoopherstel. In het gebied overstroomden de weimeersen en drassige weiden in natte jaren, terwijl poelen en meanders regelmatig droog komen te staan in de zomer door een lage grondwaterstand. De Gaverbeekse meersen vormen een dynamisch landschap, dat sterk verandert in de zomer en winter. In de meersen zijn er win-winsituaties mogelijk tussen

landbouw, waterbeheer, landschapsopbouw en natuurontwikkeling: door het aanpassen van de grondwaterstand, de natuurlijke waterhuishouding te herstellen en samen te werken aan een visie en concreet plan rond agrarisch waterbeheer.

De Gaverbeekvisie stelt in het gebied van de Gaverbeekse meersen een aantal strategieën voor:

- Het behoud van landbouwactiviteiten, geïntegreerd met landschapsbeheer en robuuste watersystemen
- Het versterken van het open landschap dat eigen is aan het meersengebied
- Het verhogen van de natuurlijke waterberging binnen het gebied op geschikte plaatsen
- Het inzetten van grachten voor de infiltratie van water bij lage grondwaterstand
- Het inrichten van de oude spoorwegberm voor natuurontwikkeling en zachte recreatie
- Het voorzien van vistrappen en het stimuleren van vismigratie
- De herinrichting en uitdieping van oude meanders als een natte biotoop, eveneens voor het verhogen van de grondwaterstand, waarbij landbouwgronden bereikbaar en toegankelijk blijven
- Het verhogen van kleine landschapselementen, waaronder elzenkanten en knotwilgen
- Het sparen van water in het gebied, in functie van de beschikbaarheid

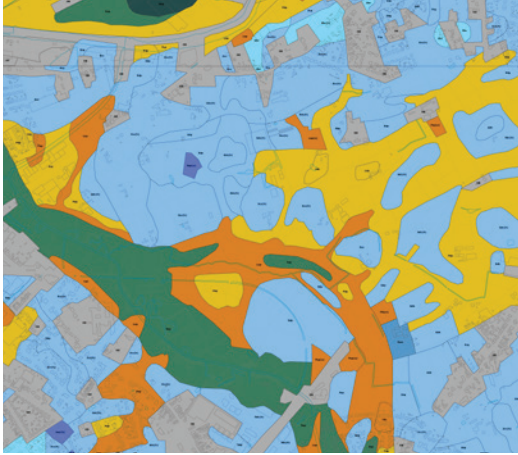

Volgens de VMM zal de Gaverbeek gevoelig zijn aan de klimaatverandering, waarvoor sensibilisering noodzakelijk is om weerbaarder te zijn tegen het klimaat. Ook werd de Gaverbeek bij de Gaverbeekse meersen rechtgetrokken, zodat hermeandering en meer glooiende oevers in de toekomst wenselijk zijn.

Tijdens het debat op 17 oktober kwamen ook volgende aspecten aan bod:

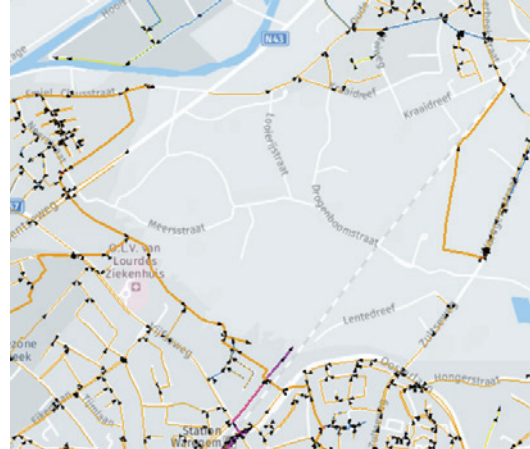
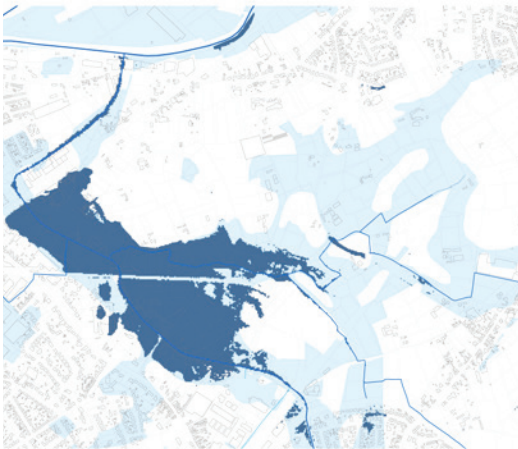
- een veilige fietsverbinding voor schoolgaande kinderen die de N43 van Zulte naar Waregem volgen
- volkstuintjes
- kleine landschapselementen
- poelen
- biotoopherstel
- fietsverbinding naar de Leie
- verbinding van de meersen met de Leie en andere natuurgebieden (zoals het signaalgebied)
- verdere versnippering van het gebied tegengaan
- het gebied opnieuw toegankelijk maken. Vroeger werd een voormalige doorgang over de ring afgesloten. Deze kan opnieuw opengesteld worden.

BODEMKAART EN
 LANDBOUWIMPACT-
 KAART GAVERBEEKSE
 MEERSEN

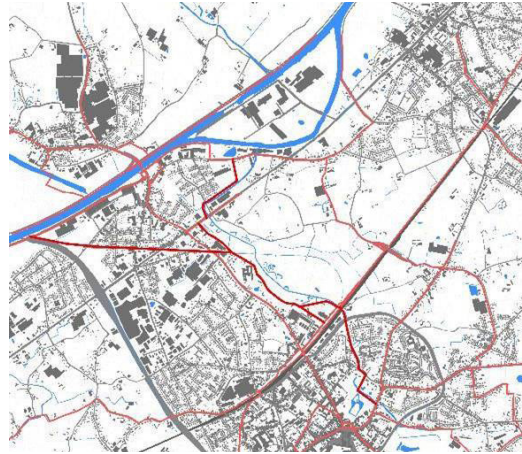
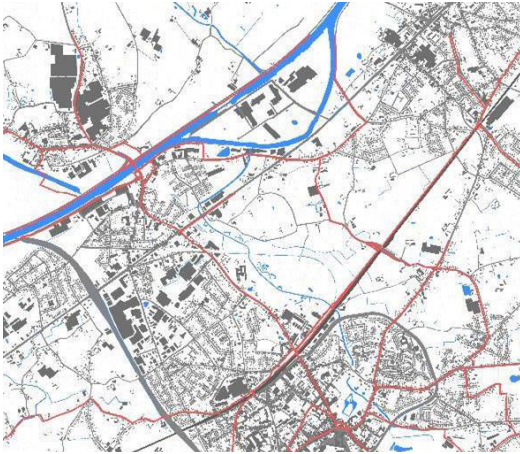

EFFECTIEF EN
 POTENTIEEL OVER-
 STORMINGSGE-
 VOELIGE GEBIEDEN
 GAVERBEEKSE
 MEERSEN

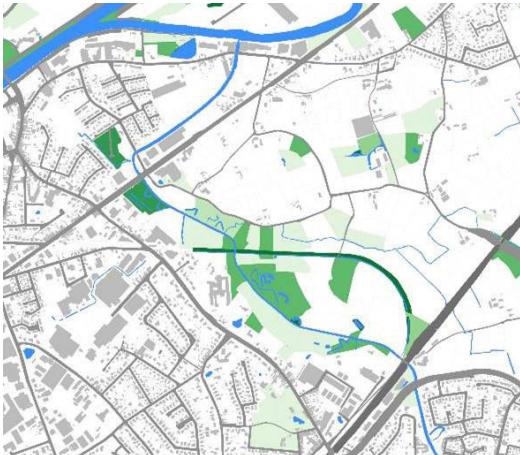
HUIDIG RIOLERINGS-
 STELSEL GAVER-
 BEEKSE MEERSEN EN
 OMGEVING

HUDIG (LINKS) EN
VOORGESTELD
(RECHTS)FIETSNET-
WERK OMGEVING
GAVERBEEKSE
MEERSEN

HUDIG (LINKS) EN
VOORGESTELD
(RECHTS) ECOLO-
GISCH NETWERK
OMGEVING GAVER-
BEEKSE MEERSEN.
HET VOORSTEL
BESTAAT UIT EEN
AANTAL STAPSTENEN
VAN NATUURGE-
BIEDJES RICHTING
DE LEIE, MET DE
BEEK ALS ECOLOGI-
SCHE CORRIDOR

ONTWERP GAVERBEEKVISIE
GAVERBEEKSE MEERSEN

9 januari 2018

SCHAAL 1:2500

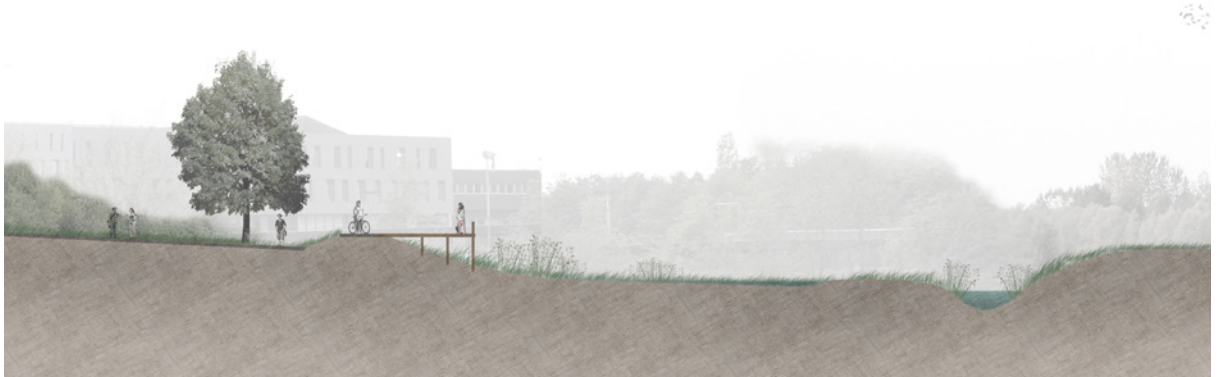
“De vroegere benamingen van deze hoeve waren het Goed te Messeem, ook Goed Ter Bauwede, 't Waterhof of Verhelsties hof: vroeger omwald. Langs deze omwalling liep een pad (aanvankelijk het Waregemse Vierbekenpad) tot bij het (verdwenen) poortgebouw en de ingang van deze boerderij, richting “de(n) donder”. Bernard Vandenbussche

BUURTWEG EN
VIERBEKENPAD:
VOORSTEL OM
DE GAVERBEEKSE
MEERSEN OPNIEUW
MET HET CENTRUM
VAN WAREGEM TE
VERBINDEN

FIETS EN VOET-
GANGERSPAD ALS
DIJK ZODAT DE NA-
TUURLIJKE BERGING
VAN HET GEBIED
VERHOOGD KAN
WORDEN. HET FIETS-
EN WANDELPAD IS
BEREIKBAAR VIA
ENKELE WANDEL-
PADEN VANUIT DE
VIJFSEWEG, WAAROP
PONTONS GEËNT
ZIJN OM HET GEBIED
WAAR TE NEMEN

DIJK ALS FIETS-
EN WANDELPAD.
MAATREGELEN
WORDEN MEERVOU-
DIG INGEZET

DE OUDE MEANDERS VAN DE GAVERBEEK KUNNEN HERINGERICHT WORDEN TOT BIOTOOP VOOR FAUNA EN FLORA. HIERVOOR IS EEN HOGERE GRONDWATERSTAND IN HET GEBIED NOODZAKELIJK, NET ALS EEN GEFASEERDE AANPAK VAN DE HERMEANDERING ZODAT DE WATERKwaliteit NIET IN HET GEDRANG KOMT. DE GAVERBEEK KRIJGT ZACHT HELLENDE OEVERS.

HERMEANDERING EN EEN GAVERBEEK MET ZACHT GLOOIENDE OEVERS

ACTIES IN DE
GAVERBEEKSE
MEERSEN

VERHOGEN NATUURLIJKE BERGING

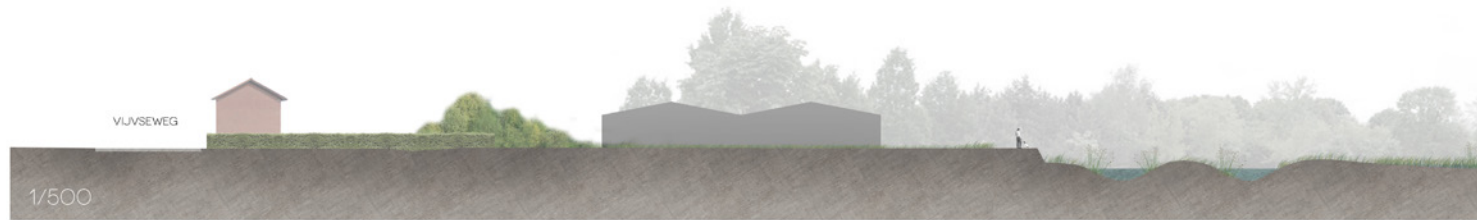

1/500

FIETSVERBINDING ALS DIJK

HERPROFILERING GAVERBEEK MET
ZACHTE OEVERS

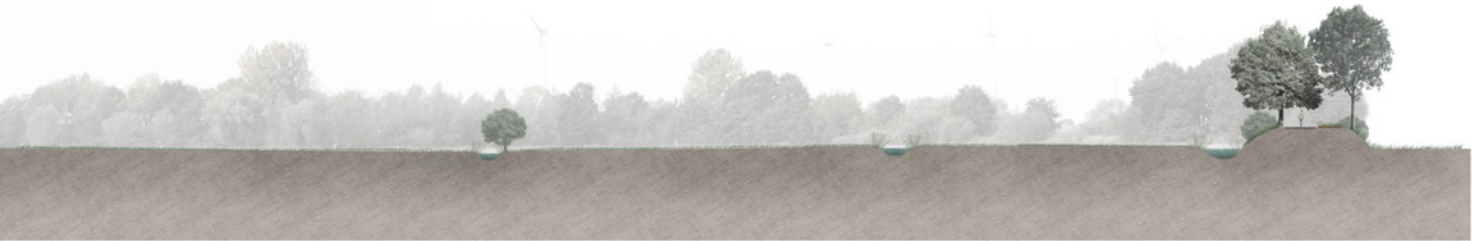
VIJVSEWEG

1/500

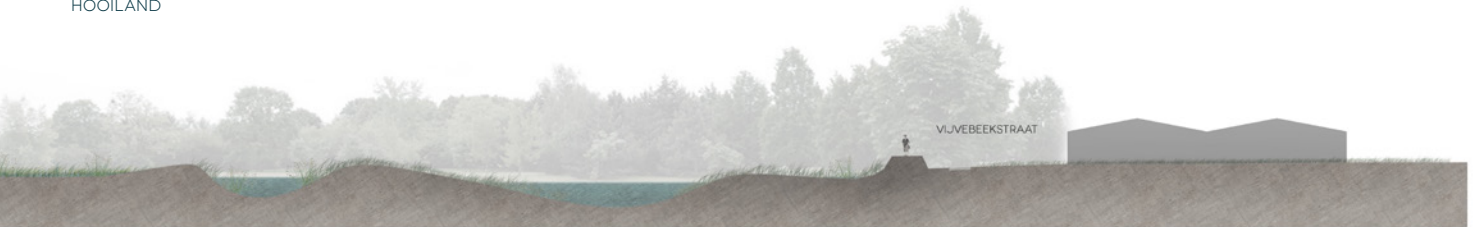
SPAREN EN HERGEBRUIK VAN WATER
VOOR LANDBOUW

OUDE SPOORWEGBERM VOOR
NATUURONTWIKKELING EN ZACHTE RECREATIE

GRACHTEN VOOR INFILTRATIE BIJ LAGE
GRONDWATERSTAND

VERHOGEN NATUURLIJKE BERGING
HOOILAND

HERPROFILERING GAVERBEEK MET
ZACHTE OEVERS

HERINRICHTING OUDE MEANDERS: NATTE
ZONE

LINKS: TOEGANG
GAVERBEEKSE
MEERSEN AAN HET
VOORMALIGE
STATION EN DE OUDE
BAANWACHTERS-
WONING. BIJ HET
ZIEKENHUIS EN HET
BOS VAN DE STAD
WAREGEM KAN EEN
INFORMATIECEN-
TRUM INGERICHT
WORDEN.

RECHTS: VOORSTEL
HERSTEL VISMIGRA-
TIEKNELPUNT AAN
DE MONDING VAN DE
GAVERBEEK

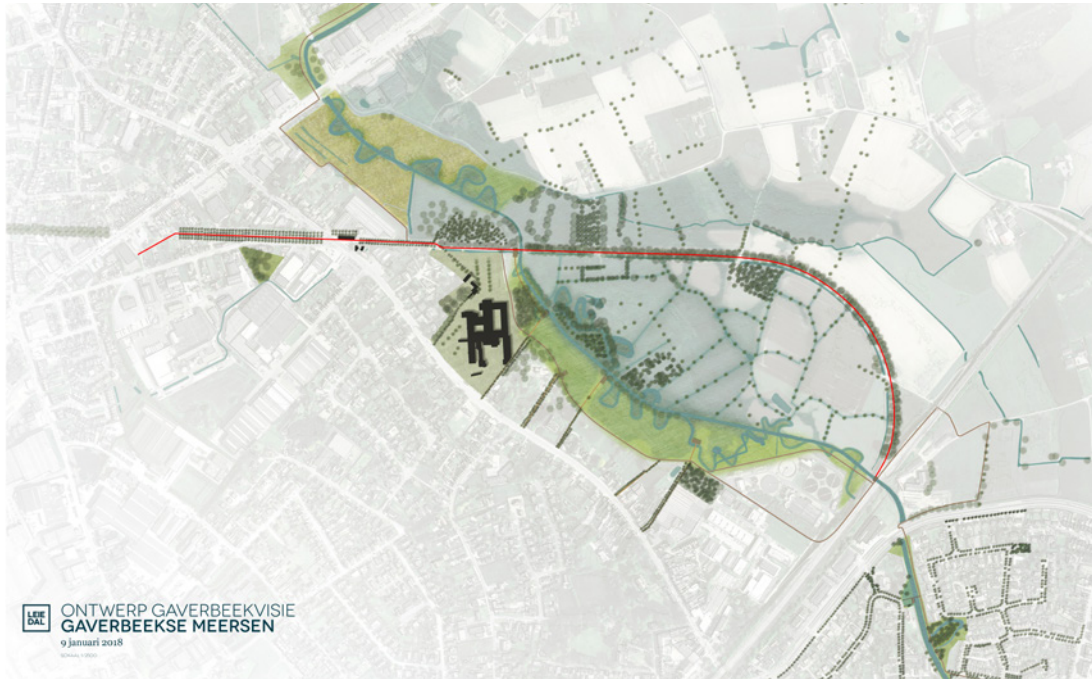
REFERENTIEPROJECT
HERMEANDERING:
DE BERKEL IN
NEDERLAND

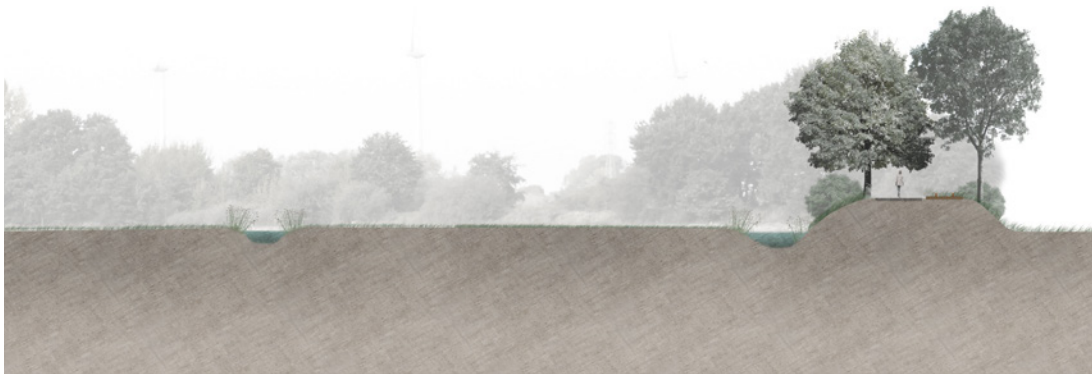
REFERENTIEPROJECT
GENTBRUGSE MEERSEN

LANGS DE OUDE
SPOORWEGBEDDING
WORDT NATUUR
GEVRIJWAARD EN IS
ER EEN WANDELPAD
VOOR ZACHTE
RECREATIE.
GRACHTEN WORDEN
GEHERWAARDEERD
IN HET MEERSEN-
GEBIED

HERWAARDERING
VAN GRACHTEN

ACTIE	TREKKER	KT	LT
VISMIGRATIE-KNELPUNT LEIE	WSZ		X
VISMIGRATIE-KNELPUNT GAVERBEEK	VMM		X
VERNATUURLIJKEN SIGNAALGEBIED (WORG)			X
RECREATIEVE WANDEL- EN FIETSVERBINDINGEN	STAD WAR	X	X
OUDE SPOORWEGBERM:BIODIVERSITEIT		X	
UITKIJKPLATFORM MET WANDELPADEN	STAD WAR	X	

ACTIES AAN DE
MONDING VAN DE
GAVERBEEK IN DE
LEIE

ACTIE	TREKKER	KT	LT
VERHOGEN NATUURLIJKE BERGING	VLM (VRAAGGERICHT)		X
HERPROFILERING GAVERBEEK MET ZACHTE OEVERS	VMM		X
GRACHTEN VOOR INFILTRATIE	LANDBOUWERS	X	
SPAREN EN HERGEBRUIK VAN WATER VOOR LANDBOUW	LANDBOUWERS	X	
HERINRICHTING OUDE MEANDERS	VMM		X

ACTIES IN DE
GAVERBEEKSE
MEERSEN

DE GAVERBEEK
IN HET CENTRUM VAN WAREGEM

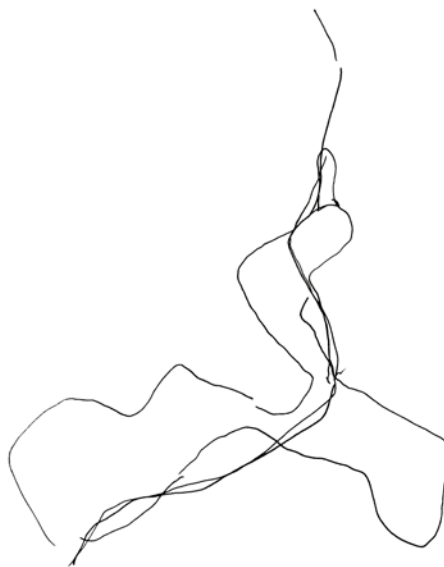

3.2. CENTRUM WAREGEM

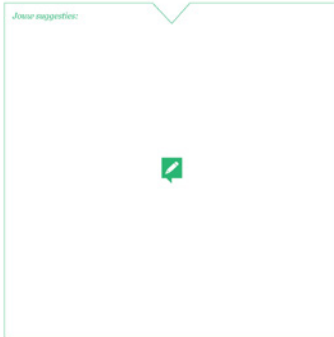
Op 10 juni 2017 volgde een diverse groep met een 33-tal wandelaars de Gaverbeek in Waregem. Deelnemers aan de wandeltocht waren de jeugdraad, schepencollege, ambtenaren milieu en ruimtelijke ordening, geïnteresseerde bewoners van Waregem, leden van wandelverenigingen, ouders met kinderen, schrijvers over de beek, stadsgidsen en natuurlijk de actoren zoals VMM, Leiedal en de Provincies West- en Oost-Vlaanderen. Begeleid door stadsgids Bernard Vandebussche, vertrokken de wandelaars vanuit Park Casier over het Spei door de hippodroom richting het jeugdeiland. De historiek van de beek werd uit de doeken gedaan, de plannen van de stad Waregem werden uitgelegd en de VMM gaf een toelichting over enkele projecten die ze reeds elders (zoals in Leuven en Diest) uitvoeren. Interessante suggesties kwamen aan bod, net als een pak lokale kennis.

Het werd duidelijk dat de Gaverbeek niet leesbaar is in Waregem, aangezien velen de beek niet weten liggen. De meeste voorstellen hebben dan ook te maken met de wens om de Gaverbeek zichtbaar en toegankelijk te maken via kaden en trappen. Hier en daar is het ook mogelijk om het tracé van de ingekokerde beek open te leggen. Er was ook een duidelijke vraag om verbindingen in het stedelijke weefsel te maken, door wandeltrajecten langs de beek te voorzien. De beek kan ook opgeladen worden met nieuwe programma's en activiteiten, zoals vissen, waterfietsen, educatieve wandeltochten of kajaks.

In het centrum van Waregem zijn er tal van mogelijkheden om de Gaverbeek toegankelijk te maken en enkele vismigraatieknelpunten (zie pagina 123) aan te pakken. Langs de Gaverbeek ligt namelijk een vijftal vismigraatieknelpunten door de vele stuwen die werden aangelegd: aan de sluis aan de Leiesas, de stuw aan de spoorlijn in de Gaverbeekse meersen, het Park Baron Casier, de hippodroom, het jeugdeiland en de Bieststraat. In het Park Casier is er ruimte voor een wandelpad met zit- en picknickbanken langs de beek. Het Spei kan ook toegankelijk gemaakt worden, zodat de open ruimtes van Waregem (zoals Park Casier en de hippodroom) met elkaar verbonden worden via de Gaverbeek.

DUBBELE FIGUUR
WAREGEM: DE
GAVERBEEK IS
VERWEVEN MET DE
OPEN RUIMTE VAN
DE STAD.
PAOLA VIGANÒ

De stad Waregem wil de relatie met de Gaverbeek versterken, en een aantal sites bieden daarvoor een opportuniteit: de Gaverbeekse Meersen, het Jeugdeland en de Hippodroom. Eind juni en midden november organiseren Stad

Waregem en Intercommunale Leiedal een ontwerpworkshop. Ze worden bijgestaan door een internationaal team van stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. Ze maken een ontwerp voor de toekomst en luisteren daarvoor graag naar de vragen en wensen van de Waregemmers. Wie deelneemt aan de wandeltocht, geeft dus extra inspiratie aan de ontwerpers.

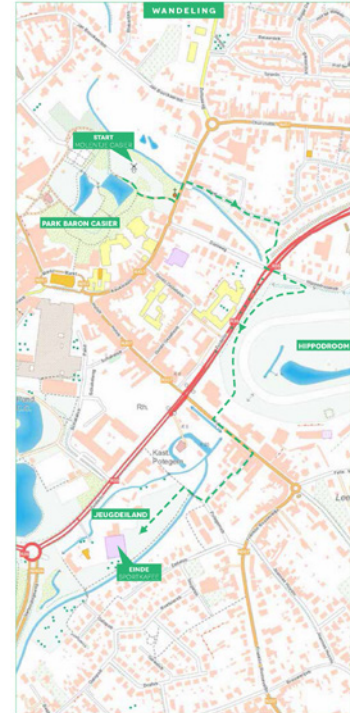
PROGRAMMA

10:00 AFSPRAAK AAN MOLENTJE CASIER	10:40 SANNIE VERVALLE (STAD WAREGEM) & VMM: MOGELIJKHEDEN VOOR DE GAVERBEEK IN WAREGEM
11:00 INTRODUCTIE DOOR SCHEPEN KRISTOF CHANTERIE	11:00 WANDELING RICHTING JEUGDELAND
11:15 GAVERBEEK & WAREGEM, EEN GESCHIEDNIS	11:15 LEIEDAL EN HET INTERNATIONALE ONTWERPTEAM POLSEN NAAR JOUW OPINIE
11:30 WANDELING RICHTING HIPPODROOM	11:30 CAFÉ MET INSPIRAKSESIE

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Interreg
Région Wallonie-Flandres
Hainaut et
VALYS

DE GAVERBEEK VERBINDT DE GROENE EN
PUBLIEKE RUIMTES VAN DE STAD WAREGEM

ONTWERP GAVERBEEKVISIE
WAREGEM-ZUID

9 januari 2018

SCHAAL 1:2500

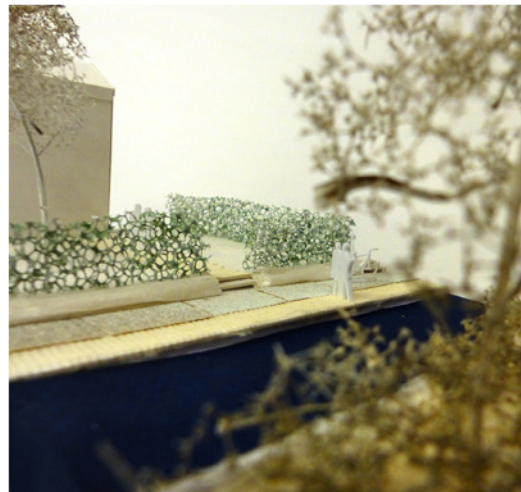
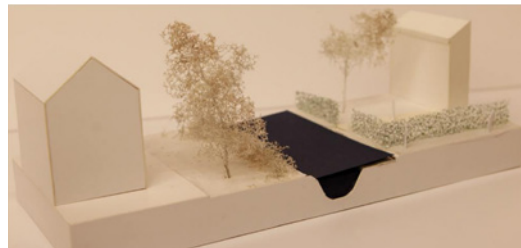
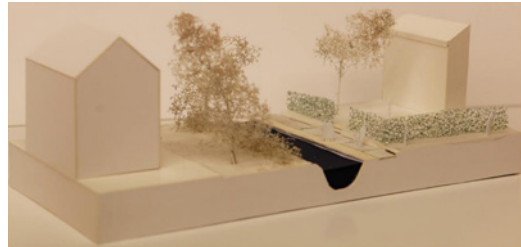
DOOR HET STEDELIJKE WEEFSEL LANGS DE GAVERBEEK TE VERGROENEN, WORDEN ACTIES GENOMEN TEGEN HET STEDELIJKE HITTE-EILANDEFFECT

BOMEN LEVEREN MEERDERE ECOSYSTEEDIENSTEN: ZE VERKOELEN DE LUCHT, FILTEREN VERVUILING, VERBETEREN DE WATER KWALITEIT EN DOEN DE BIODIVERSITEIT IN DE STAD TOENEMEN

Om de Gaverbeek opnieuw leesbaar en toegankelijk te maken in het centrum van Waregem, werden tal van voorstellen gedaan tijdens de ontwerpworkshops. Bij de Gaverbeekse meersen wordt een verbinding voorzien richting het centrum van Waregem. Op deze manier is het openruimtegebied opnieuw toegankelijk. Het stedelijke weefsel in het centrum van Waregem dat aansluit op de Gaverbeek wordt vergroend via bomenrijen zodat het hitte-eilandeffect wordt aangepakt (strategie 6 voor een robuust watersysteem). De Gaverbeek kan ook een drager worden van zachte mobiliteit. Via meervoudig ruimtegebruik worden fiets- en wandelpaden gecombineerd met de aanleg van dijken tegen overstroming. De afbeeldingen rechts geven weer hoe de huidige achtertuinen de verbinding kunnen leggen met een wandelpad langs de beek.

Bovenaal wordt de Gaverbeek de voornaamste drager van verschillende groengebieden in de stad Waregem. Via quick wins - zoals het openstellen van het Spei en een extra noordoostelijke toegang voor Park Casier - maakt de Gaverbeek de connectie tussen de verschillende open ruimtes van de stad. Aan de hippodroom wordt de ingebuisde beek opengelegd, en op verschillende plaatsen verkrijgt de beek - die op de dag van vandaag vaak rechtgetrokken is - opnieuw natuurlijke en glooiende oevers zodat meer ruimte voor water verkregen wordt in een stedelijke omgeving.

DE GAVERBEEK IN PARK CASIER

**PARTICIPATIE
CENTRUM WAREGEM:**

- WANDELPAD MET ZITBANKEN LANGS DE BEEK IN PARK CASIER
- DOORGANG OVER DE RING (NOORD) OPNIEUW TOEGANKELIJK MAKEN
- PICKNICKPLEKKEN AAN DE BEEK
- TRAPPEN, WANDELPAD EN ZITPLAATSEN LANGS HET SPEI
- VISSEN IN HET PARK BARON CASIER

PAOLA VIGANÒ:

CASIER SHOULD NOT BE JUST A NICE PLACE, BUT A PLACE THAT CONNECTS. WE ARE NOT CREATING JUST BEAUTIFUL SPACES, AS WE ADDRESS THE URBAN HEAT ISLAND EFFECT AND THE REQUALIFICATION OF THE URBAN FABRIC

**STRATEGISCH
PROJECT:**

EXTRA NOORD-OOSTELIJKE TOEGANG PARK CASIER EN OPENSTELLEN VAN HET SPEI

BIJ HET AANPASSEN
VAN DE OEVERS VAN
DE GAVERBEEK,
MET ZACHTERE
HELLINGEN DAN
VANDAAG HET
GEVAL IS – GAAT DE
VOORKEUR UIT NAAR
NATUURLIJKE
OEVERS, IN DE
PLAATS VAN
MINERALE OEVERS.
DIT ZOU MOGELIJK
ZIJN AAN HET SPEI,
DE HIPPODROOM-
STRAAT, PARK BARON
CASIER EN HET
PARKJE AAN DE
MEIWEWEG

2 REFERENTIE-
PROJECTEN
MINERALE OEVERS:

MASELAKEPARK
– BERLIJN & NA-
TUURLIJKE OEVERS
– OOSTENDE

LOCATIES WAAR EEN AANPASSING VAN DE OEVERS (STRATEGIE 2) VAN DE GAVERBEEK MOGELIJK ZIJN:

PARK BARON CASIER
HET SPEI
DE HIPPODROOM-
STRAAT
PARKJE AAN DE
MEIWEWEG

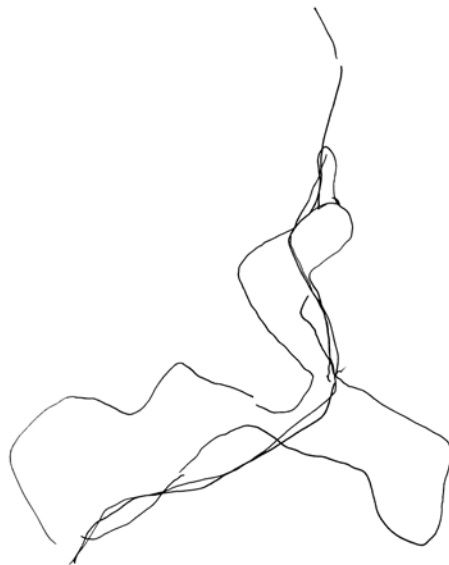
ACTIE	TREKKER	KT	LT
VERBINDING GAVERBEEKSE MEERSEN EN CENTRUM WAR	STAD WAR	X	
BOMENPLAN	STAD WAR	X	X
RECREATIEVE WANDEL- & FIETSVERBINDING LANGS GAVERBEEK	STAD WAR	X	X
AANPASSEN OEVERS	STAD WAR IN SAMENSpraak MET VMM		X

ACTIES CENTRUM
WAREGEM

ACTIE	TREKKER	KT	LT
EXTRA TOEGANG & BRUG PARK CASIER	STAD WAR	X	X
OPENSTELLEN HET SPEI MET WANDELPAD	STAD WAR	X	

ACTIES CENTRUM
WAREGEM: PARK
CASIER EN HET SPEI

DUBBELE FIGUUR
WAREGEM: DE
GAVERBEEK IS
VERWEVEN MET DE
OPEN RUIMTE VAN
DE STAD.
PAOLA VIGANÒ

“ Wat is volgens jullie het mooiste plekje aan de Gaverbeek?

Moeilijk om hier één plek uit te kiezen. Langs de Gaverbeek bevindt zich een reeks van mooie plekjes, niet altijd even duidelijk gearticuleerd en eerder verborgen, maar elk met hun eigen karakter en kwaliteiten.

Mooiste stedelijke plekje: Park Casier. Hier levert de Gaverbeek voor velen onbewust een grote meerwaarde (met een kleine ingreep kan ze ook meer aanwezigheid krijgen).

Mooiste natuurlijke plekje: de Gaverbeekse Meersen. Mooiste verborgen plekje: het vijvertje onderaan de Textielstraat bij het industriële platform van Waregem aan de autosnelweg.

Wat is jullie droomproject in de visie?

Op grotere schaal is de realisatie van een fiets- en wandelverbinding in een wevende relatie parallel aan de Gaverbeek een prachtig project dat deze uitzonderlijke beekvallei aaneen kan rijgen.

Bovendien willen we werkelijk ontwikkelen tot een pilootproject binnen de Blauwe Ruimte van de Eurometropool en een voorbeeldcase worden voor de hele eurometropolitane regio van hoe we moeten omgaan met water in haar verschillende gedaanten en veelheden (langs één beek strategieën uitvoeren van buffering, infiltratie, slibvang, biodiversiteitsverhoging, hermeandering...) Een potentieel dat inherent aanwezig is in het waterbekken van de Gaverbeek en haar zijbeken, zoals de Slijpbeek.

Op lokale schaal, de ontwikkeling van een blauw-groene verbinding voor Waregem.

Wat vinden jullie belangrijk aan de Gaverbeekvisie (zowel qua inhoud als proces)?

De visie moet richting geven aan verschillende deelprojecten binnen het Gaverbeekbekken. Haar rol is het bewustzijn rond de aanwezigheid, uitdagingen en kwaliteiten van water in deze regio te versterken. Maar ook het beter verstaanbaar maken en communiceren dat men van de gemeenten Waregem, Deerlijk en Harelbeke voor een groot deel tot één waterbekken behoort en dus uitdagingen en potenties deelt.

De Gaverbeek en haar visie zouden zich moeten uitrollen als één actor tussen vele, die mensen organisaties samenbrengt rond een gedeeld project voor een klimaatrobuust, kwalitatief en aangenaam gebied.

Procesmatig is het belangrijk dat de betrokken gemeenten en andere actoren rond de tafel blijven samenkomen en samen spreken over de verschillende deelprojecten rond deze beek en in haar waterbekken.

Ook het proberen uitrollen van een betrokkenheidstraject kan een belangrijke rol spelen in de manier waarop we vandaag naar de Gaverbeek kijken en ons bewust zijn van haar aanwezigheid en die van haar zijbeken. Een campagne "adopteer een beek" of een deel van een van de waterlopen of waterlichamen kan een krachtig project worden, beginnende met scholen en jeugdverenigingen waar men meer betrokkenheid en zekere toe-eigening mee wilt ontwikkelen.

Waarop hebben jullie de nadruk gelegd bij het ontwerp?

Het zijn niet de details van de verschillende deelgebieden en projecten waar het om draait, maar het deel uitmaken van een groter waterbekkensysteem. De relatie van verschillende plekken langs de Gaverbeek, hun sequentie van verschillende karakters en kwaliteiten. Maar ook de connectie tussen acties en relaties tussen boven- en benedenstroomse gebieden.

Wat zijn je verwachtingen voor de toekomst van het project?

We hopen dat dit project zowel in de regio Kortrijk als in West-Vlaanderen echt kan uitrollen tot een voorbeeldproject voor de omgang met onze beken en hun landschap(pen). Maar ook dat het binnen de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai verder uitgebouwd kan worden tot een pilootproject voor het grensoverschrijdende idee van een Blauw Park.

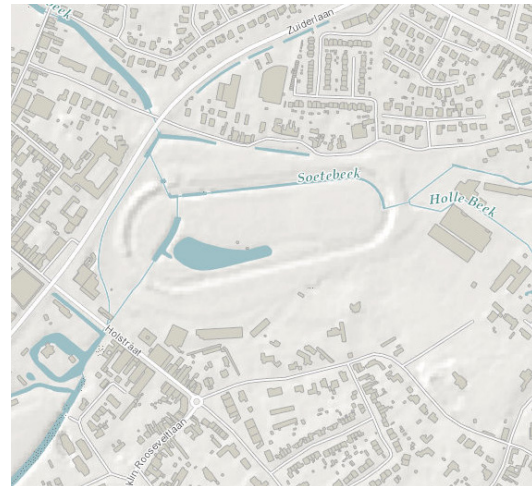
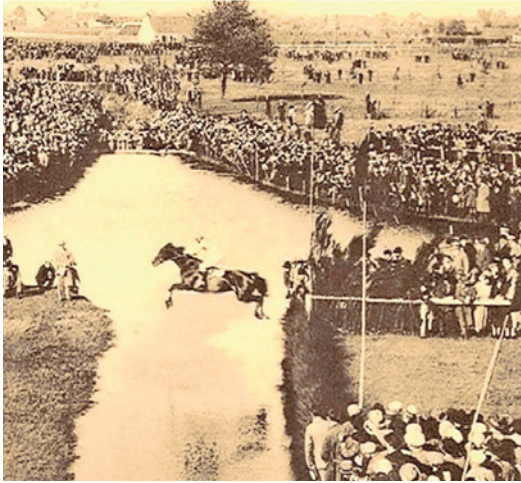

Michaël Stas
Senior ontwerper
Studio Paola Viganò

OPENSTELLEN GAVERBEEK
AAN DE HIPPODROOM

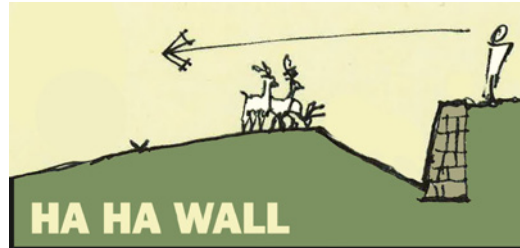

3.3. HIPPODROOM

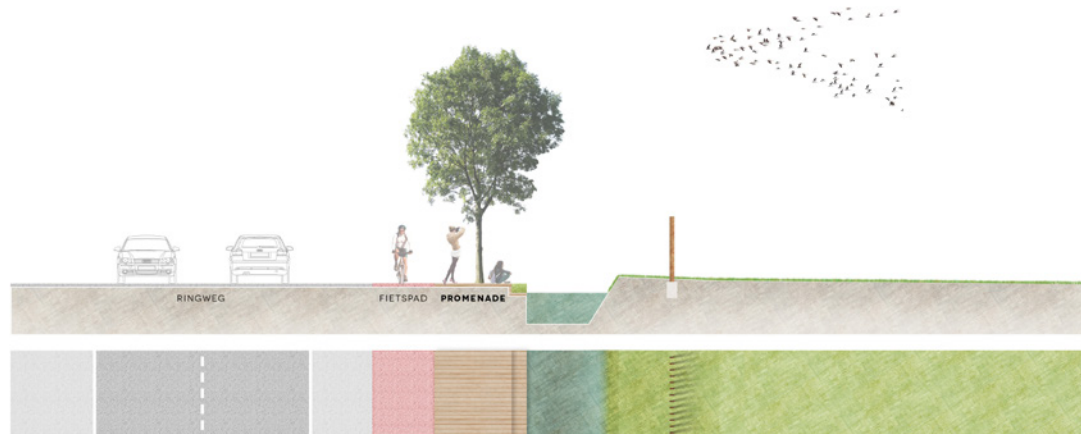
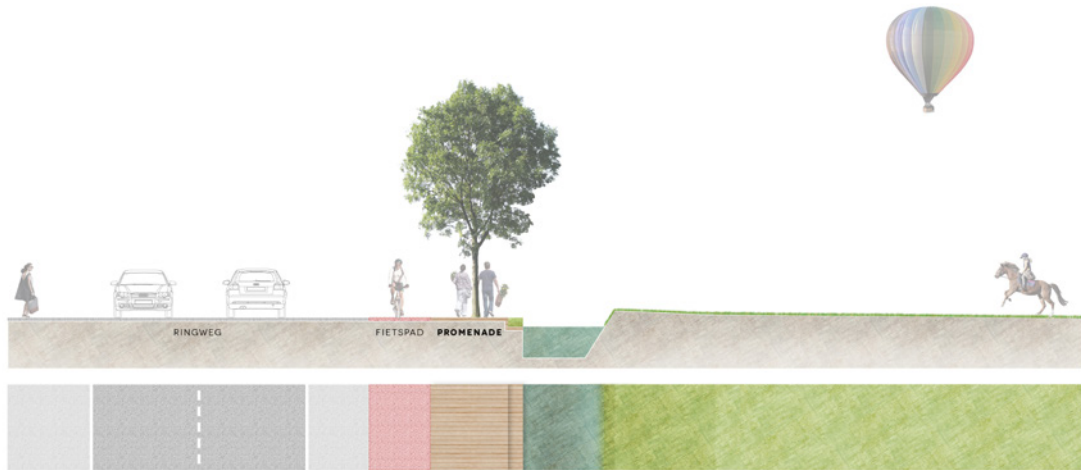
In de hippodroom zijn er mogelijkheden om de ingebuisde beek open te leggen, een wandelpad aan te leggen en het bestaande groen op te frissen.

Men kan er zich de vraag stellen waar de Gaverbeek zich bevindt. Tijdens de paardenwedstrijden wordt er alvast niet over de Gaverbeek gesprongen, maar over een bassin, want de beek ligt ingekokerd langs de ringweg. Op de kaart op de linkerpagina staat het traject van de ingebuisde beek in het paars aangeduid. De paardenrennen vormen de trots van Waregem, maar wanneer men zich langs de ringweg begeeft, is de hippodroom niet zichtbaar. Nochtans valt er het hele jaar door wat te zien. De ontwerpogave is bijgevolg duidelijk: zowel de Gaverbeek als de hippodroom moeten zichtbaar worden.

De ontwerpprincipes van William Kent worden als leidraad genomen voor het ontwerp van de Gaverbeek aan de hippodroom. Via het ha-ha-principe wordt de Gaverbeek opengelegd en ingezet om de hippodroom af te sluiten zonder dat hiervoor een omheining nodig is. Zo is de hippodroom, net als de Gaverbeek, het hele jaar te zien.

BIJ DEZE SCENARIO'S WORDT EEN PROMENADE MET BOMENRIJ VOORZIEN LANGS DE RINGWEG. DE GAVERBEEK ZIT ECHTER VRIJ DIEP ONDER DE GROND, WAARDOOR EEN BASSIN VERWIJST NAAR DE BEEK DIE ERONDER LIGT. DIT VORMT ECHTER EEN OBSTRUCTIE TOT DE GAVERBEEK, WAARDOOR DIT SCENARIO NIET WENSELIJK IS

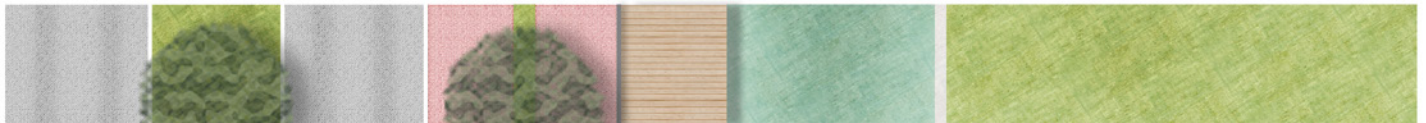
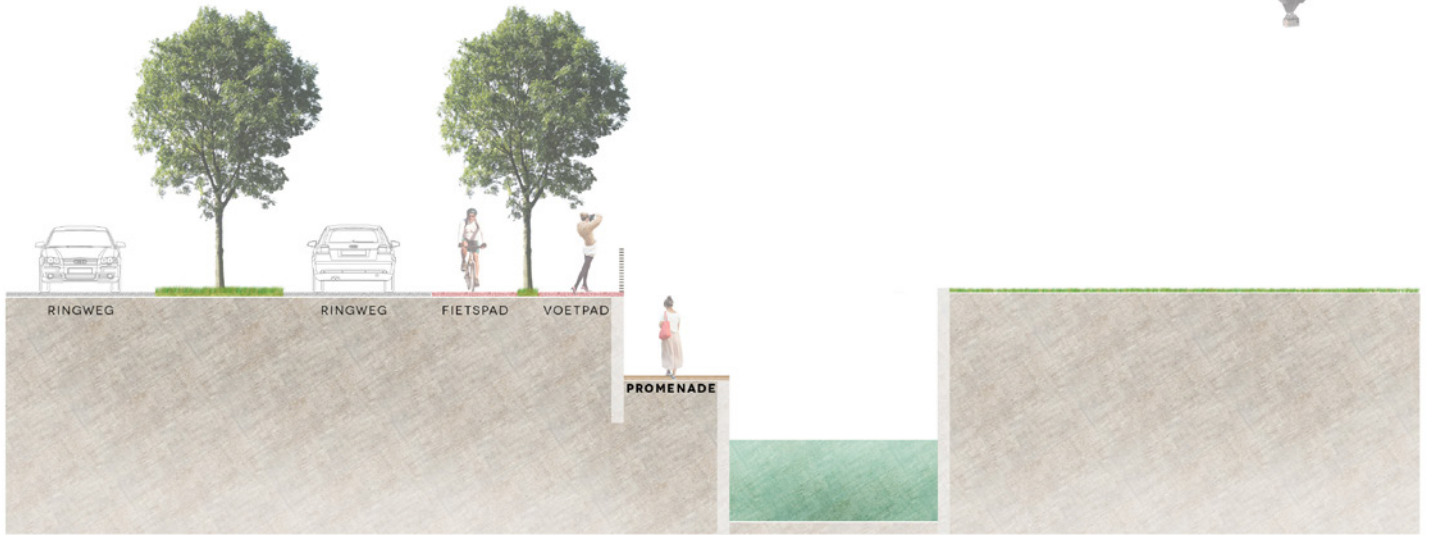

TRAPPEN ALS
ZITBANK LANGS
DE GAVERBEEK.
REFERENTIE: THE
LURIE GARDEN,
JUAN ROIS

EEN BOMENRIJ
ALS GROENE
RAND VOOR DE
HIPPODROOM,
ZODAT DIE OOK
ZICHTBAAR WORDT.
REFERENTIE:
LANDSCHAPSPARK
RIEM

IN DIT SCENARIO
 WORDT DE GAVER-
 BEEK OPENGELEGD
 LANGS DE RINGWEG.
 EEN PROMENADE
 VOOR FIETSERS
 EN VOETGANGERS
 VOLGT DE BEEK,
 TERWIJL HET 'BAL-
 KON' OP STRAAT-
 NIVEAU ZICHT BIEDT
 OVER DE HIPPO-
 DROOM

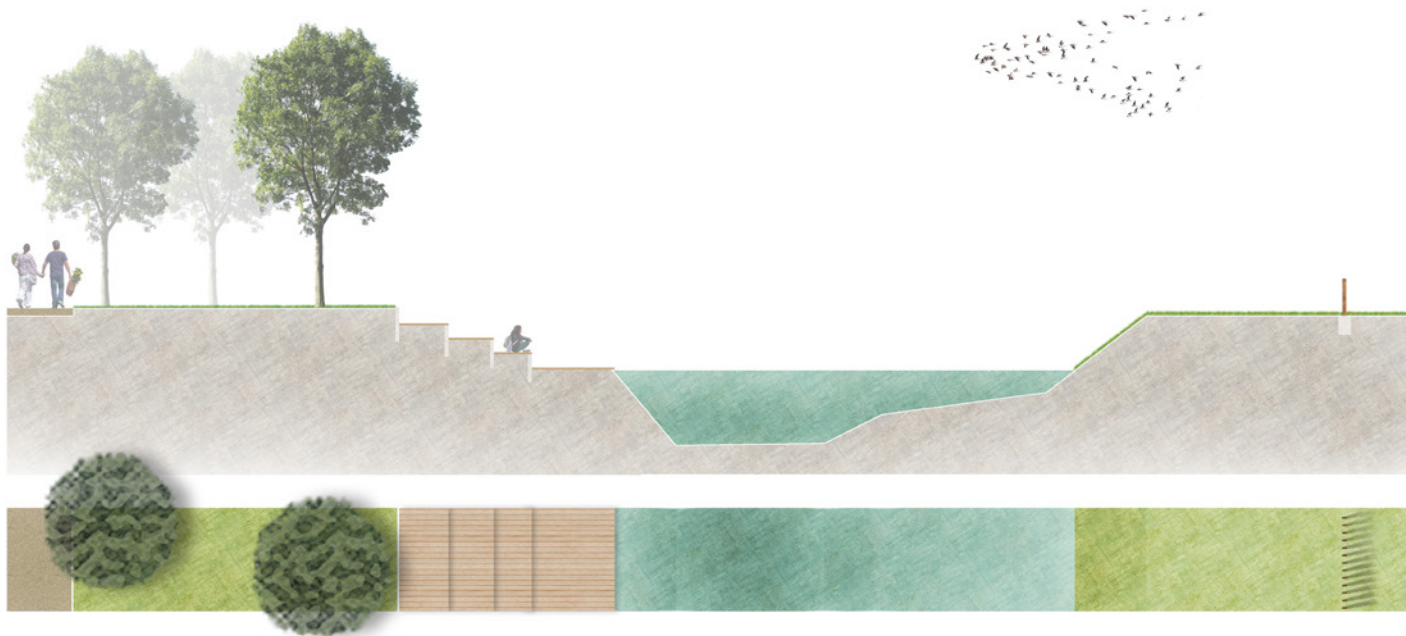

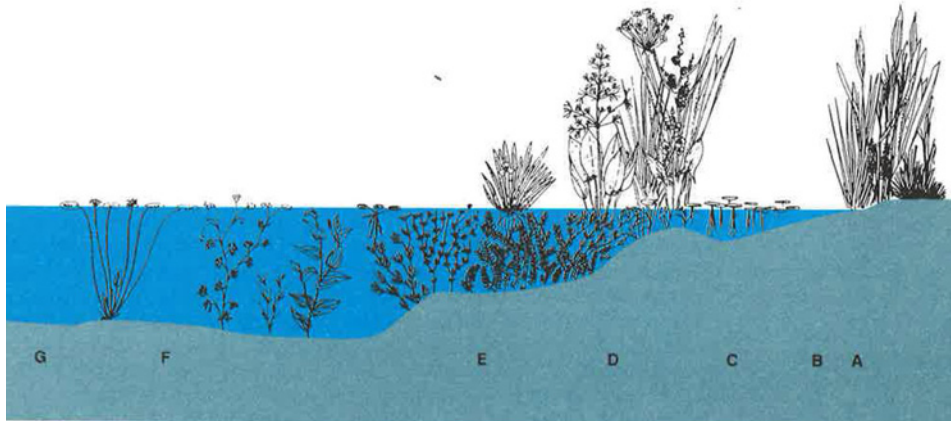
EEN REFERENTIE
VOOR HET
OPENLEGGEN VAN
DE GAVERBEEK AAN
DE RINGWEG IS TE
VINDEN IN DIEST
WAAR DE DEMER
EVENEENS WERD
OPENGELEGD

REFERENTIE: HET
NIEUWE ZAND IN
BRUGGE

AAN DE RANDEN VAN
DE HIPPODROOM –
ZOALS IN DE HIPPO-
DROOMSTRAAT – IS
ER MEER PLAATS OM
DE PUBLIEKE RUIMTE
VORM TE GEVEN.
DIT SCENARIO BIEDT
MEER RUIMTE VOOR
WATER – WAARBIJ DE
LINKEROEVER TRAP-
PEN EN ZITPLAATSEN
BIEDT LANGS DE
BEEK, DE RECH-
TEROEVER VAN DE
GAVERBEEK KRIJGT
EEN ZACHTE EN NA-
TUURLIJKE HELLING

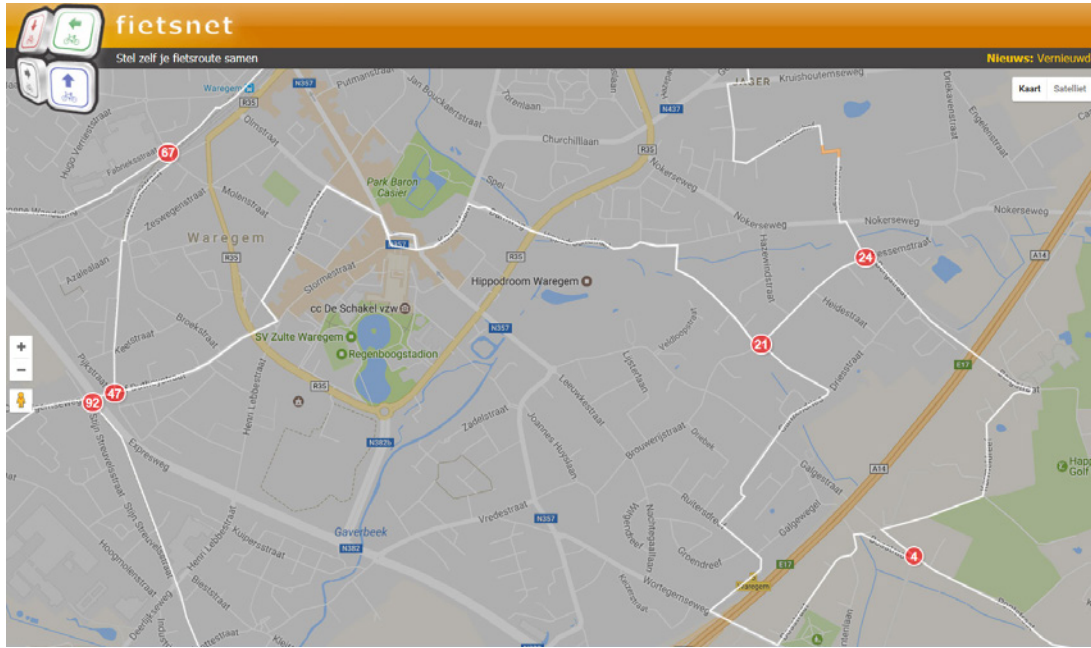

AANLEG NATUURLIJKE OEVER IN DE HIPPODROOMSTRAAT. REFERENTIE: INTEGRAAL WATERBEHEER, VALLEN EN OPSTAAN, WATERSCHAP REGGE EN DINKEL

REFERENTIE: AGENCE TER, PARIJS

HET PARK LANGS DE
HIPPODROOMSTRAAT
ALS ONDERDEEL VAN
HET FIETSNET

ACTIES CENTRUM
WAREGEM:
HIPPODROOM

ACTIE	TREKKER	KT	LT
OPENLEGGEN GAVERBEEK RINGWEG, MET AANSLUITING NAAR BUURTPARK HIPPODROOMSTRAAT	<ul style="list-style-type: none"> • VMM • STAD WAREGEM 		X

EEN BUURTPARK LANGS
DE HIPPODROOMSTRAAT
EN DE GAVERBEEK

REFERENTIEPROJECT DE
GENTBRUGSE MEERSEN

DE GAVERBEEK LANGS
DE HIPPODROOM
EN HET JEUGDEILAND

HET JEUGDEILAND:
BESTAANDE TOESTAND

ONTWERPVOORSTEL JEUGDEILAND MET
NATUURLIJKE OEVERS EN SPEELWEEFSEL

3.4. JEUGDEILAND

Het jeugdeiland is momenteel volledig afgesloten van de andere deelgebieden van Waregem. Het grootste knelpunt is de barrière van de R35. Intern wordt het jeugdeiland gekenmerkt door een rommelige, ad-hocinvulling, waarbij asfalt, kiezels, gras en betonklinkers als een patchwork het ensemble van gebouwen aan elkaar breidt. Dit ondermijnt de kwaliteiten van het gebied, namelijk de aanwezigheid van de Gaverbeek en het speelse karakter van het jeugdeiland. In dit gebied wordt ingezet op de thema's transparantie en bereikbaarheid. Transparantie moet de leesbaarheid van de ruimte optimaliseren en een zorgvuldig ruimtegebruik ondersteunen. De Gaverbeek kan hierin een belangrijke rol spelen. Bereikbaarheid focust op de oversteek van de R35, zodat relaties ontstaan met de andere gebieden van Waregem-Zuid.

Aan het jeugdeiland ligt de Gaverbeek verscholen achter een hek. Ook hier liggen kansen om de beek toegankelijk en zichtbaar te maken. Tijdens de wandeltocht waren ontstond de suggestie om een zwemvijver aan de beek te voorzien en de oude arm van de Gaverbeek te verbreden en te vergroenen. Op het jeugdeiland zijn er verschillende jeugdorganisaties zoals de chiro, Akabe en speelpleinwerking. Deze kunnen een actieve interactie aangaan met het water, door middel van oversteekveren of speeltuinen. De wens om grasvelden en ligweiden langs de beek te voorzien, zoals bij de Leieboorden in Kortrijk, vervullen we eerder aan de 'vijvers' van Waregem,

zodat het jeugdwerk niet verstoord wordt. Kind & Samenleving organiseerde op 13 november een participatiesessie. Hierop werd gevraagd naar:

- voldoende speelruimte
- een trage helling van ondiep naar diep water voor de veiligheid
- het verlengen van de bestaande speelheuvels
- het scheiden van parkeren en spelen
- een kabelbaan, vloten, liggende boomstammen, uitkijktoren, klim- en klautermogelijkheden, zitblokken langs water...
- een verbinding naar andere graspleinen
- geen ad-hocoplossingen meer
- zichtbaar en toegankelijk maken van de beek

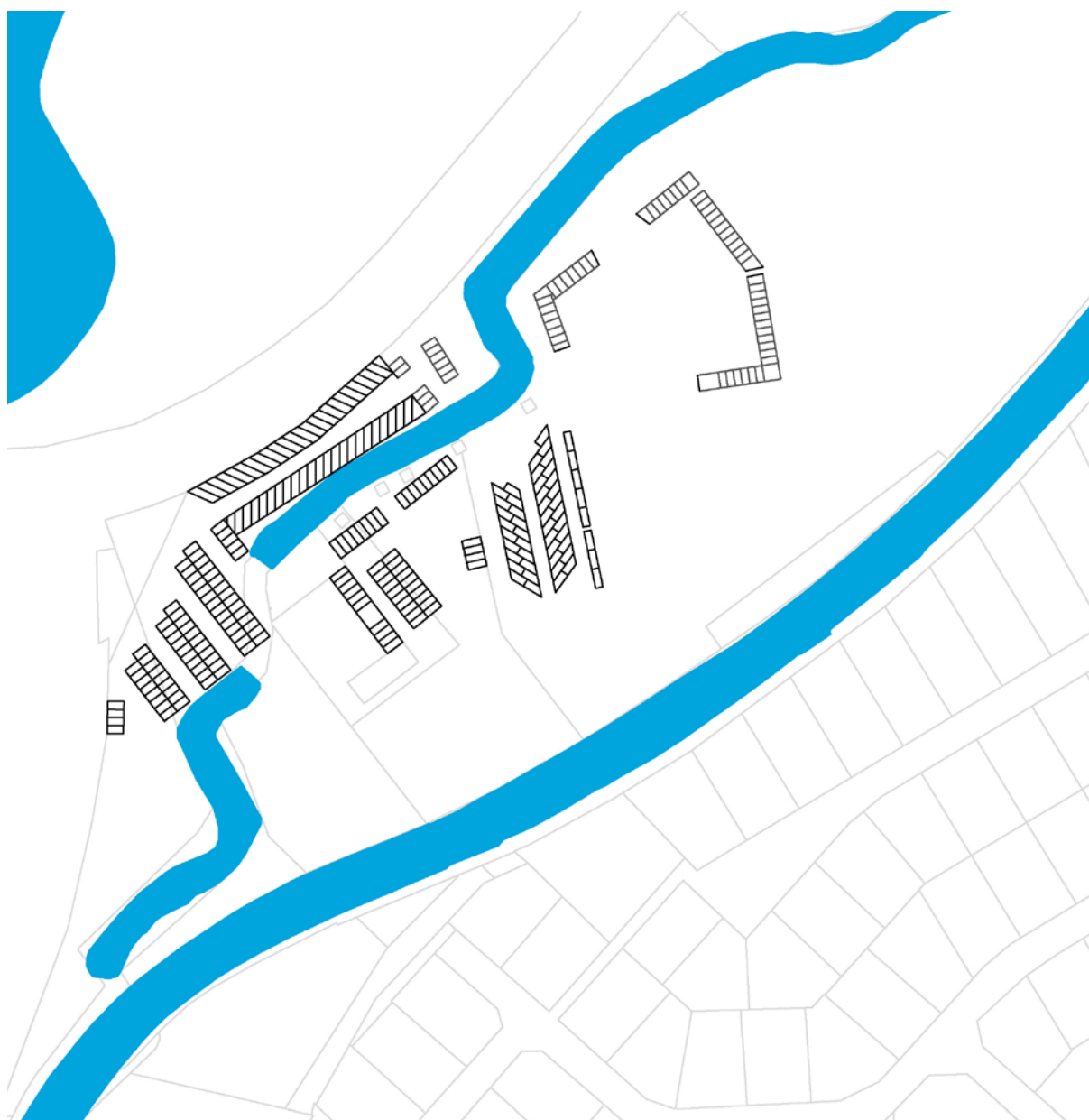
HET HERWAARDEREN VAN DE BEEKVALLEI VAN DE GAVERBEEK – MOMENTEEL WORDT VLAK LANGS DE BEEK GEPARKEERD EN IS DE BEEK AFGESLOTEN VIA EEN HEK

DE ATLAS DER BUURTWEGEN GEEFT DE OORSPRONKELIJKE LOOP VAN DE GAVERBEEK WEER: AAN HET JEUGDEILAND IS DE OUDE ARM NOG AANWEZIG, MAAR WERD DE BEEK OOK RECHTGETROKKEN VIA EEN BYPASS OM HET WATER VERSNELD AF TE VOEREN

OP HET JEUGD-
EILAND IS PARKE-
REN MET SPELEN
VERWEVEN

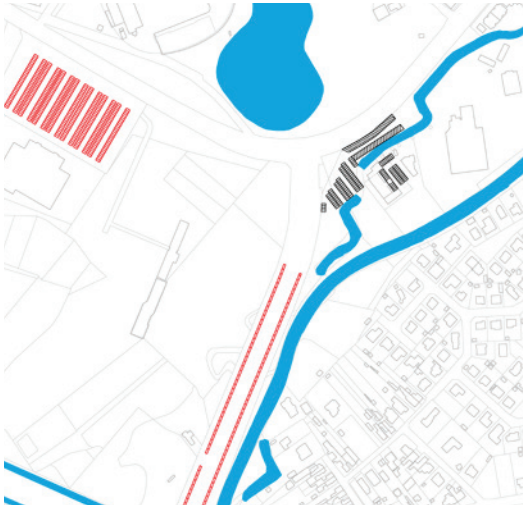
35 PROCENT VAN
HET JEUGDEILAND
WORDT INGENOMEN
DOOR PARKEER-
PLAATSEN

HET JEUGDEILAND
 WORDT GEKEN-
 MERKT DOOR ZIJN
 ROMMELIGHEID. HET
 EILAND BEVAT EEN
 ALLEGAARTJE AAN
 FUNCTIES, TERWIJL
 HET SPELEN VRIJ
 SPEL ZOU MOETEN
 KRIJGEN. EEN AL-
 TERNATIEVE LOCATIE
 VOOR DE RIJSCHOOL
 IS WENSELIJK, NET
 ALS EEN HERSTRUC-
 TURERING VAN DE
 BESTAANDE PAR-
 KEERPLAATSEN

DE GAVERBEEK, DE
 OPENHEID VAN HET
 GRASVELD EN DE
 BESTAANDE BOMEN
 VORMEN DE VOOR-
 NAAMSTE KWALI-
 TEITEN VAN HET
 JEUGDEILAND

IN DE TOEKOMST WORDT AUTOVERKEER EN PARKEREN AFGESCHIEDEN VAN DE SPEELZONE VAN HET JEUGDEILAND. DE SITE WORDT AUTOLUW, ZODAT LADEN EN LOSSEN WEL NOG MOGELIJK BLIJFT. DE PARKEERPLAATSEN BUITEN HET SPEELGEBIED WORDEN VERGROEND OM DE TOTALE MINERALE OPPERVLAKTE TE VERKLEINEN EN WATER TE LATEN INFILTREREN (STRATEGIE 6)

ER KAN OOK OPTIMAAL GEBRUIKGE-MAAKT WORDEN VAN DE PARKEERPLAATSEN AAN DE EXPO EN DE RINGWEG DOOR DE TOEGANKELIJKHEID VAN HET JEUGDEILAND TE VERHOGEN

REFERENTIE:
ESPACE ZENITH,
STRASBOURG

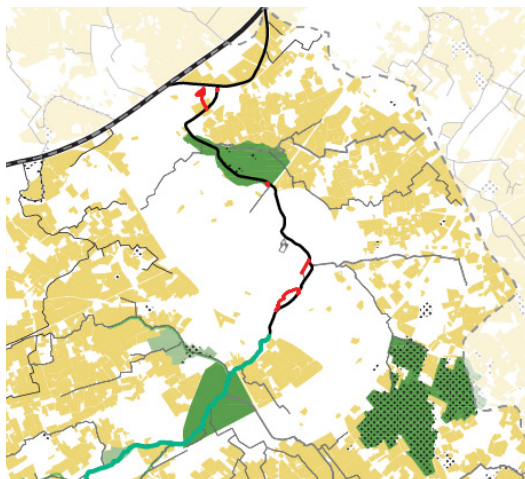

WAREGEM BEACH
MET ALS VOORBEELD
BUDA BEACH IN
KORTRIJK. DEZE LIG-
WEIDE KAN VOOR-
ZIEN WORDEN AAN
DE VIJVERS – EVEN-
EENS GESITUEERD IN
HET MEERSENGEBIED
VAN DE GAVERBEEK

DE TOEGANKELIJK-
HEID VAN HET JEUG-
DELAND WORDT
VERHOOGD DOOR
EXTRA BRUGGEN
RICHTING DE PAR-
KINGS TE VOORZIE-
EN VERBINDINGEN
TE MAKEN MET DE
ANDERE GROENGE-
BIEDEN IN DE BUURT,
ZOALS DE VIJVERS.
REFERENTIEPRO-
JECT: OOSTENDE

GROENBUFFERS WORDEN VOORZIEN LANGS DE OUDE GAVERBEEK, DIE WORDT INGEZET ALS VIS-TRAP OM VISMIGRATIE TE BEVORDEREN. HIER SITUERT ZICH OOK EEN QUICK WIN: EEN STUK VAN DE INGEKOKERDE GAVERBEEK LANGS DE PARKING WORDT OP KORTE TERMIJN OPENEGEGD. EEN NIEUWE BRUG MAAKT SITE TEN ANKER TOEGANKELIJK

EEN RUIMTELIJKE FIGUUR VERHINDERT DAT HET GRASVELD VERDER WORDT INGENOMEN DOOR DE VELE RUIMTEVRAGEN OP HET JEUGDEILAND. HIER LUIDT HET PRINCIPALE DAT NIEUWE ONTWIKKELINGEN OP HET JEUGDEILAND COMPACT EN GECONCENTREERD BLIJVEN

DE TEKENING RECHTS BOVENAAN GEEFT EEN MOGELIJKE CONTOUR VAN DE RUIMTELIJKE FIGUUR WEER. IN DEZE FIGUUR IS PLAATS VOOR VERHARDE SPEELTERREINEN. BUITEN DE FIGUUR WORDT MAXIMAAL OP HET VRIJWAREN EN VERSTERKEN VAN GROEN INGEZET

HET NATUURLIJKE
SPEELWEEFSEL
WORDT GESTIMU-
LEERD IN DE VALLEI
VAN DE GAVERBEEK
DOOR MIDDEL
VAN EEN REEKS
EILANDEN EN EEN
AANEENGESLOTEN
SPEELPARCOURS.
REFERENTIE: DE
SPEELDERNIS

LANGS DE NIEUWE
GAVERBEEK IS
ER RUIMTE VOOR
WATER, OEVERVE-
GETATIE EN ZACHTE
OEVERS (STRATEGIE
2). REFERENTIE:
MOLENBEEKVALLEI
SINT-TRUIDEN

LANGS HET
KASTEEL WORDT
DE VERBINDING
GELEGD TUSSEN DE
GAVERBEEK EN DE
HIPPODROOM

VOOR HET
JEUGDEILAND IS EEN
BEHOEFTESTUDIE
NODIG OM ZICHT
TE KRIJGEN
OP DE HUIDIGE
RUIMTEVRAGEN EN
HET TOEKOMSTIGE
RUIMTEGEBRUIK

KWALITATIEVE
ARCHITECTUUR EN
BEHOEFTESTUDIE

REFERENTIE: KSA
ZWIJNDRECHT

REFERENTIEPRO-
JECT: NATUURSPeel-
TUIN ROTTERDAM
- NATUURLIJK
SPEELWEEFSEL
LANGS DE GAVER-
BEEK

RESULTATEN
PARTICIPATIETRAJECT
KIND & SAMENLEVING

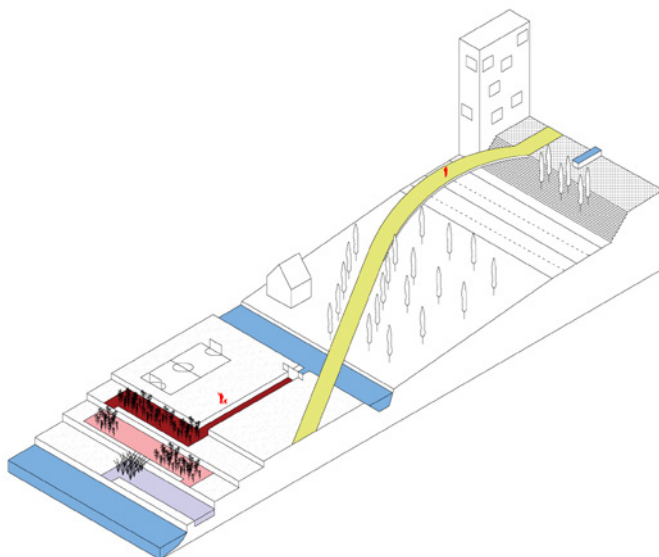
*De beek als een plek waar je naartoe kan gaan om
aan het water te zitten.*

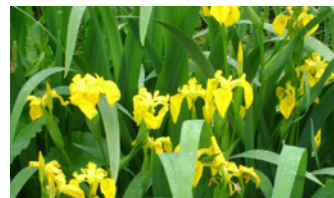
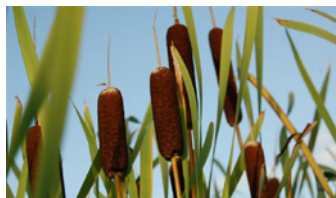
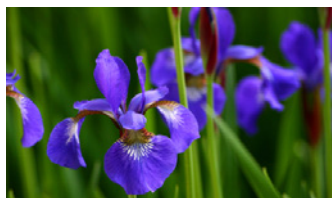
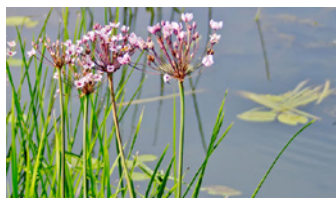
*Een beek waar iets mee te doen is: erover springen,
behendigheidsparcours, de jeugdbeweging wil zelf
houten spelen maken, kamperen op het eiland,
paalwoningen, vlottentocht.*

ZOOM 3

Un parc le long du Gaverbeek

Prise en compte
du risque d'inondation
&
mise en place
de bassins filtrant

WATERZUIVERING
DOOR OEVER-
PLANTEN: GELE LIS,
LISDODE, RIET,
SIBERISCHE LIS,
ZWANENBLOEM,
GROTE EGELSKOP

ACTIE	TREKKER	QUICK WIN	KT	LT
VERBINDING LANGSHEEN KASTEEL	STAD WAR	X		
AANPASSING BEEKPROFIELEN	STAD WAR IN SAMENSpraak MET VMM			X
HERINRICHTING JEUGDEILAND	STAD WAR		X	
OPENLEGGEN INGEKOKERDE BEEK (KLEIN SEGMENT) AAN TEN ANKER	VMM	X		
VISMIGRATIEKNELPUNT	VMM			X

ACTIES CENTRUM
WAREGEM:
JEUGDEILAND

REFERENTIEPROJECT
SPEELOMGEVING HAGELBERG
BERENDRECHT

VERNATUURLIJKEN
RIVER AIRE, GEORGES
DESCOMBES

“

Welke visie heeft de jeugd (kinderen en jongeren) op de toekomst van de Gaverbeek?

Vanuit mijn opdracht binnen het project was ik in eerste instantie gefocust op volgende vragen: hoe zien zij de toekomst van de Gaverbeek? En wat kan de relatie tussen de beek en hun leefomgeving op termijn betekenen?

In de loop van het project konden we vaststellen dat de jeugd zeer genuanceerde ideeën ontwikkelt, én dat volwassenen geneigd zijn te luisteren naar hun invalshoeken.

Een visie voor de Gaverbeek is voor de jeugd geen evident thema. Het gaat hier immers over langetermijndenken, en nadenken over situaties die pas over vele jaren merkbaar zijn, is een behoorlijk abstracte oefening. Evenmin voor de hand liggend is het voor jeugdige mensen om een visionair idee te ontwikkelen over zoiets als 'de potenties van een beek'.

En toch! Het was opvallend hoe scherp de jeugd het belang en het potentieel van het project aanvoelde. Volgende 3 invalshoeken staken er nadrukkelijk bovenuit.

- *Aandacht voor het ecologische!*
Het is voor de jeugd van vandaag evident dat milieu een stevige impact heeft op hun leven. Ze vinden het beslist zinnig om respect voor de natuur als uitgangspunt te nemen. Dat de beek een gezonde beek moet worden, stond voor hen dan ook voorop.
- *De Gaverbeek heeft recreatieve en belevingskansen! De jeugd ziet veel kansen om*

de beek drager te laten zijn van recreatie. De beek creëert plekken die rust uitstralen, de beek maakt recreatieve verbindingen mogelijk en tenslotte (en niet in het minst) biedt de beek speelkansen (spelen in en met de beek). Dat de beek een echte plek voor kinderen kan zijn, is voor hen duidelijk, met spelen in de beek als grote uitdaging.

- *Er zijn sites aan de Gaverbeek die cultureel belang hebben!*
- *In de beekvallei spelen diverse plekken een belangrijke rol in het culturele leven van kinderen en jongeren. Het is een opdracht voor volwassenen (ontwerpers, beleidsvoerders...) om hier, in toekomstige ontwikkelingen, gepast rekening mee te houden.*

Enkele voorbeelden van sites met cultureel belang voor de jeugd:

- *Jeugdeiland Waregem*
- *Gaverdomein Deerlijk*
- *Gehucht Nieuwenhove, met name hoe het Goed te Nieuwenhove de beek en het dorp verbindt en hoe cultuur en geschiedenis hier een extra dimensie creëren*

Heeft de visie van de jeugd enige impact op de besluitvorming? Het oogpunt van de jeugd is één ding. De vraag daarbij is in welke mate hun perspectief ook echt invloed uitoefent op de besluitvorming. Of is het schattigheidseffect groter dan de inhoudelijke invloed?

De ernst waarmee volwassen actoren tijdens het ontwerpproces naar de inzichten van de jeugd keken,

was alvast markant. Het was prettig om vast te stellen dat het gedachtegoed van kinderen en jongeren effectief kon leiden tot andere of scherpere inzichten en zo mee een rol kon spelen in de besluitvorming.

De procesmatige aanpak van zo'n project had hier zeker een versterkend effect omdat hij mikt op het principe van voortschrijdend inzicht. Een prima context om de kijk van kinderen een plaats te geven, ook in de toekomst bij de realisatie van concrete projecten.

*Door Peter Dekeyser
Kind & Samenleving*

DE GAVERBEEK LANGS
GOED TE NIEUWENHOVE

3.5. GOED TE NIEUWENHOVE

In dit openruimtegebied krijgt de Gaverbeek opnieuw een winterbed om grotere watervolumes op te vangen. De weilanden kunnen nog steeds vernatten en zo wordt het historische meersensysteem terug in het leven geroepen. In dit gebied wordt het water dus opgehouden (strategie 3) voordat het de stad in stroomt, en de bestaande grachten worden geherwaardeerd (strategie 5). Deze aanpak draagt ook bij tot de biodiversiteit, via beekbegeleidende begroeiing, natte natuur en de vermeerdering van het aantal veldvogelsoorten. Wat in de stedelijke omgeving moeilijk te realiseren valt, is in de open ruimte wel nog mogelijk.

De huidige boerderijen kunnen ook een educatieve rol opnemen. Ze situeren zich tussen het centrum van Waregem en Nieuwenhove, en hebben de mogelijkheid om te verbreden en deel uit te maken van korteketenlandbouw. Ze zijn ideaal gelegen om scholen te ontvangen en leerlingen te tonen waar bijvoorbeeld melk vandaan komt.

Langs de Gaverbeek - in de vijfmeterstrook - is ruimte voor een recreatieve wandel- en fietsverbinding die het centrum van Waregem met Deerlijk en het provinciaal domein De Gavers kan verbinden. Soms kan het ook interessant zijn om ruimte te bieden aan de beek en niet te verstoren wat er zich afspeelt. Het fietspad kan dus een andere loop nemen om de biodiversiteit niet te verstoren.

Verder stroomopwaarts vinden we Goed te Nieuwenhove waar ruimte is voor recreatie. Tijdens de participatiemomenten werd voorgesteld dat de huidige brouwerij nieuwe activiteiten in het leven kan roepen, zoals een kayactocht op de Gaverbeek. Omliggende scholen en de lokale jeugd kunnen ook het beheer van de Gaverbeek mee opnemen. Bepaalde plekken hebben ze al betekenis gegeven, zoals het Rattenkasteel, een bestaande vijver in het bedrijventerrein van Deerlijk. Het beheren van de beek kan dus variëren van het verzamelen van afval en plastic, tot het maken van speelweefsel en het nadenken over de publieke ruimte. Dit naar analogie van the Canal and River Trust in London, waar burgers en vrijwilligers helpen de kanalen, rivieren en waterlopen te beschermen en nieuw leven in te blazen. Zo wordt een grotere betrokkenheid gecreëerd en het bewustzijn vergroot: in de toekomst zal er meer ruimte voor water nodig zijn en hier kan samen aan gewerkt worden.

In het industriegebied van Deerlijk heerst een andere uitdaging. Dit bedrijventerrein gaat al decennia mee en is aan revitalisering toe. Het blauw-groene netwerk biedt hiertoe kansen: groendaken zorgen voor verkoeling, een permeabele bodem laat water infiltreren en het opvangen van het oppervlaktewater van de snelweg kan de publieke ruimte meer kwaliteit bezorgen. Het oppervlaktewater stroomt momenteel in het watersysteem van het gebied en brengt vervuiling met zich mee. Het water kan plaatselijk opgevangen en gezuiverd worden, en op deze manier aantrekkelijke buitenruimten creëren.

ACTIES
NIEUWENHOVE

ACTIE	TREKKER	KT	LT
DUURZAME LANDBOUW / VERBREDING LANDBOUW	LANDBOUWERS		X
HERWAARDERING GRACHTEN	LANDBOUWERS	X	X
RECREATIEVE WANDEL- EN FIETSVERBINDING	• GEMEENTEN • PROVINCIE	X	X
NIEUWENHOVE – RATTENKASTEEL: BEHOUD VAN DE BESTAANDE TOESTAND MET EEN FLANKEREND BEHEER DIE DE EIGENHEID VAN DE SITE VERSTERKT.	GEMEENTEN WAR & DEE	X	

Gleed o gaverbeek

in deze streek at
de vorige week
aan cake

toen ik door het raampje keek
zag ik geen mooie beek

de volgende week
dacht ik
met wat poen

kan ik er iets aan doen

het belyke gras kunnen we
laten groeien en bloeien

Het vieze mos

veranderen we in een los
in het water dat fris is

komt een wis

strakes ziet de gaverbeek
niet meer zo bleek

Bij ^{de} het komst van het nieuwe jaar
maken wij alles waar !

“ *Begin 2015 hebben we vanuit de stad de vraag gesteld aan Leiedal op welke manier er een visie op de Gaverbeek kan worden uitgewerkt. Immers stelden we vast dat weinig Waregemnaren nog weten waar de Gaverbeek door hun stad liep. De vraag naar identiteit en herkenbaarheid voor de Gaverbeek en de plaats voor water in Waregem stelde zich steeds luider. Vanuit deze oproep heeft de stad zich samen met Leiedal ingeschreven voor de projectoproep in het kader van het Interreg-project VALYS en Groene Sporen 2.*

Het belangrijke aan de Gaverbeekvisie is dat de aandacht wordt gevestigd op de benodigde ruimte voor water binnen een beekvallei. De eerste gevolgen van de klimaatverandering zijn immers al merkbaar. Periodes met intense bui-activiteit op korte tijd wisselen zich af met langere periodes van droogte. Hierdoor moeten we voorzien in buffering voor het opvangen van de pieken, maar ook in spaarbekkens voor de droogte. Deze ruimtes vormen nieuwe belevingswaarden in het landschap, zowel in de stedelijke als in de open ruimte. Op sommige plaatsen zijn er reeds waardevolle verborgen plekjes van de Gaverbeek die vaak alleen bij de meest nabije bevolking gekend zijn. Zo zal de charme van de ruigte aan het Rattenkasteel te Nieuwenhove menig deelnemer aan het project verrast hebben. Belangrijk aan deze ruigte is dat we ook dienen te onthouden dat de ruimte ook niet te gemaakt moet zijn. De charme zit in de spontane ruigte die deze plaats kenmerkt.

Ik hoop dat de Gaverbeekvisie een nuttige inspiratie kan bieden aan alle actoren die actief zijn in de beekvallei. Deze visie kan in stappen vertaald worden

naar realisaties op het terrein, rekening houdende met opportuniteiten die zich voordoen. Zo gaan we voor een beleefbare Gaverbeek van én voor de stad.

Sanne Vervalle
Diensthoudster ruimtelijke ordening en stedenbouw
Stad Waregem

• O beek o gaverbeek welkom in onze streek!

Mu is het hier glad en vallen we op onze billen
Maar binnenkort zitten we hier lekker te chillen
Indes het parvreslobletje, met een jroballetje

O beek o beek waarom liet u ~~us~~ beek?

Men hoort van ver t' geklater.

Maar we willen mooi water.

Mer later.

HET RATTENKASTEEL
BEDRIJVENTERREIN
DEERLIJK

FIETSTOCHT
DEERLIJK-
HARELBEKE
ZATERDAG
17 JUNI 2017

GAVERBEEK HARELBEKE- DEERLIJK INSPIREER MEE!

Wie in Deerlijk en Harelbeke Gaverbeek zegt, denkt vooral aan domein De Gavers. Maar de boek heeft veel meer mogelijkheden voor de gemeente en de stad dan wandeling het grond te lijn kammeren over de toekomst van de boek door vandaag mee te fietsen en je ideeën aan de ontwerpers te brengen.

De gemeente Deerlijk en de stad Harelbeke willen hun relatie met de Gaverbeek versterken en bijdragen tot een klimaatrobuuste aanpak in de regio. In deze context organiseert Intercommunale Leiedal, Deerlijk en Harelbeke eind juni en

midden november een ontwerpworkshop. Ze worden bijgestaan door een internationaal team van stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. Ze maken een ontwerp voor de toekomst en luisteren daarvoor graag naar jullie vragen en wensen. Wie deelneemt aan de fietstocht, geeft dus extra inspiratie aan de ontwerpers.

PROGRAMMA

- 09:30 UITLEG GAVERBEEK DOOR STEERAN VERMEEREN VERLE COX (LEIEDAL) SAHEN HET ONTWERPERS GAVERBEEKSIE
- 09:40 UITLEG INRICHTING GAVERBEEK HARELBEKE DOOR STEERAN VERMEER
- 09:50 FIETSTOCHT RICHTING BORENMARKT LOKAAL
- 10:05 UITLEG OVER ONTSTAAN VAN DEERLIJKE BORENMARKT
- 10:20 FIETSTOCHT RICHTING WILMELBROEK
- 10:35 UITLEG DOOR VANN FEYIN (NATURSPUNTS) OVER WILMELBROEK EN BONTE OS
- 11:00 FIETSTOCHT RICHTING GAVERKASTEEL
- 11:15 VERHALEN OVER GAVERKASTEEL DOOR HEERENRIK DOOR EN TOREN EN GEMEENTE DEERLIJK
- 11:25 FIETSTOCHT RICHTING PROVINCIEDOMEIN DE GAVERS
- 11:40 STATISCRAFIE CAFÉ EN KORTE TOELICHTING PROVINCIE WEST-VLAANDEREN OVER PROVINCIEDOMEIN

Jouw suggestie:

3.6. DEERLIJK

Op **17 juni 2017** nam een dertigtal geïnteresseerden deel aan een **fietstocht** langs de Gaverbeek in Harelbeke en Deerlijk. Opnieuw vroegen de deelnemers om de Gaverbeek zichtbaar en toegankelijk te maken, aangezien de beek vrijwel ongekend is. Bepaalde groengebieden kunnen ook met elkaar verbonden worden, als stapstenen binnen een ecologische corridor, zoals de open ruimte langs de Veemeersbeek, het Gaverkasteel en het provinciaal domein De Gavers. In Deerlijk is het ook van belang om met de zijbeken rekening te houden, zoals de Slijpbeek, aangezien zij een belangrijk onderdeel vormen van het afstromingsgebied van de Gaverbeek. Landbouwers vroegen naar bufferbekkens om water te hergebruiken in periodes van droogte en vanuit Natuurpunt kwam de vraag om de beek, met zijn oevers, op te vatten als een belangrijke verbinding van diverse natuurgebiedjes.

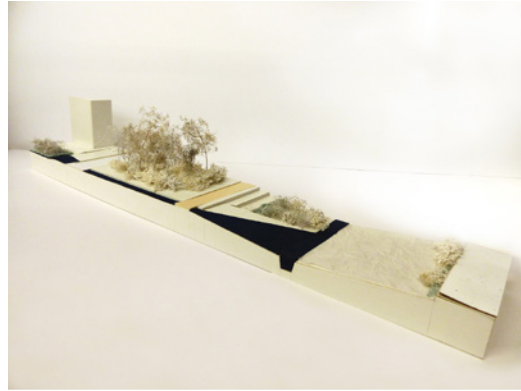
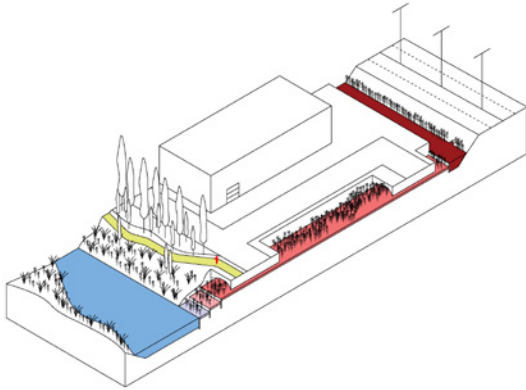
Bewoners stelden voor om ingekokerde stukken van de Gaverbeek opnieuw open te leggen, zitgelegenheid te voorzien met banken en rustpunten, en waterspeeltuigen te plaatsen aan het Gaverkasteel zodat kinderen in het water kunnen spelen en met een vlot het water kunnen oversteken. Een veilige ontsluiting voor fietsers is ook noodzakelijk tussen het centrum van Deerlijk en het provinciaal domein, aangezien de N36 momenteel een belangrijke barrière vormt. Vanaf september 2018 start de aanleg van deze fietsersbrug aan de Marquettestraat.

De Lisbonnawijk in Deerlijk kampt momenteel met een tweevoudige uitdaging. Enerzijds kent het gebied regelmatig overstromingen, waarvan de oorzaak voornamelijk bij de Slijpbeek ligt, maar ook bij de Gaverbeek, het overtollige regenwater en mogelijk ook bij de aanwezige overstorten die eveneens vervuiling met zich meebrengen. Anderzijds is het nodig om de aanwezige sedimentproblematiek aan te pakken. Alle partijen zijn het erover eens dat brongerichte maatregelen onontbeerlijk zijn. Deze brongerichte erosiebestrijdingsmaatregelen, zoals (gras-) bufferstroken, grasgangen en opvangsystemen, vragen echter tijd om te implementeren, vergen nieuwe instrumenten om te controleren en zijn zeer sterk afhankelijk van de mate van medewerking van individuen. Daarom is de VMM ook voorstander om tegelijk in te zetten op de aanleg van slibvangen. Deze slibvangen werken het efficiëntst op de zijlopen, die een grote sedimentvracht omvatten. Hoe dichter het slib bij de bron wordt geruimd, hoe lager de totale kost aan de maatschappij (lokale deponie vs. afvoer). Vanuit de dienst waterlopen van de Provincie West-Vlaanderen wordt gesteld dat het ruimen van waterlopen en een sedimentvang een dure onderneming is. Als eerste stap worden brongerichte oplossingen voorgesteld met betrekking tot landgebruik en erosiebestrijding op perceelniveau.

Het ontwerpvoorstel schakelt alvast de dienstwegen en vijfmeterstrook langs de beek in voor het fiets- en wandelnetwerk in het gebied. Hierlangs worden uitkijkpunten geplaatst. Op die manier worden waterbouwkundige ingrepen meervoudig ingezet.

ONTWERPVOORSTEL
BEDRIJVENTERREIN DEERLIJK

LINKS:
ONTWERPVOORSTEL
SPRINGSCHOOL
EUROMETROPOOL:
"UNE MACHINE
A FILTRER". HET
OPPERVLAKTEWATER
VAN DE SNELWEG
WORDT GEFILTERD
VOORDAT HET
DE GAVERBEEK
INSTROOMT

RECHTS: MAQUETTE
SPRINGSCHOOL
EUROMETROPOOL

ACTIE	TREKKER	KT	LT
RECREATIE NIEUWENHOVE – RATTENKASTEEL		X	
ZUIVEREN RUNOFF SNELWEG			X
HERPROFILEREN BEEK 1 ^e CATEGORIE – BIODIVERSITEIT			X
BUFFERBEKKENS BEDRIJVENTERREINEN			X

ACTIES
NIEUWENHOVE &
BEDRIJVENTERREIN
DEERLIJK

ONTWERPVÓORSTEL
CENTRUM DEERLIJK

DE GAVERBEEK
WORDT GEKOP-
PELD AAN EEN
FIETSVERBINDING
TUSSEN WAREGEM
EN HET PROVINCIAAL
DOMEIN

DIVERSE OPENRUIM-
TEGEBIEDJES IN
HET CENTRUM VAN
DEERLIJK MAKEN
DEEL UIT VAN EEN
ECOLOGISCHE
CORRIDOR

ACTIE	TREKKER	KT	LT
FIETSVERBINDINGEN CENTRUM DEERLIJK-PROVINCIAAL DOMEIN		X	
OPWAARDEREN PUBLIEKE RUIMTE CENTRUM DEERLIJK ZOALS SITE OUDE BRANDWEERKAZERNE, MAAR OOK GAVERKASTEEL, VERBINDING BONTE OS, ...	GEMEENTE DEERLIJK	X	X

ACTIES CENTRUM
DEERLIJK

ONTWERPVOORSTEL
SITE OUDE BRAND-
WEERKAZERNE

LISBONNAWIJK DEERLIJK

“ De Gaverbeekvisie vormt een unieke grensoverschrijdende visie waarbij verschillende gemeentes samenwerken aan één globaal doel, namelijk het opvangen van steeds vaker voorkomende problematieken zoals extremere regenbuien en hevige droogtes die te wijten zijn aan de klimaatverandering. Vandaag is de Gaverbeek weinig toegankelijk en bijgevolg zo goed als niet gekend bij de bewoners. Een veilige recreatieve fietsverbinding blijkt over de gemeentegrenzen heen een gemeenschappelijk issue.

De Gaverbeekvisie kan voor zowel landbouwers als natuurliefhebbers een win-winsituatie betekenen. Ingerepen aan de Gaverbeek of het aanleggen van bufferbekkens kunnen zorgen voor een hogere waterbuffering die voor landbouwers nuttig kunnen zijn om hun velden bij droge periodes te besproeien en ze bij extreme regenbuien te helpen ontwateren. Het creëren van natuurvriendelijke oevers kan zorgen voor het verhogen van de biodiversiteit. Eveneens kunnen de zijbeken bijdragen aan het verhogen van de waterbuffercapaciteit en zorgen voor een vertraagde waterafvoer. Zijbeken zoals de Slijpbeek, Veemeersbeek en Wijmelbeek hebben hoge potenties voor natuurwaarde en vormen natuurlijke corridors voor fauna en flora. De waterlopen kunnen verschillende natuurgebieden met elkaar verbinden en een potentie bieden voor een nieuwe groene, recreatieve fiets- en wandelverbinding tussen Waregem, Deerlijk en Harelbeke.

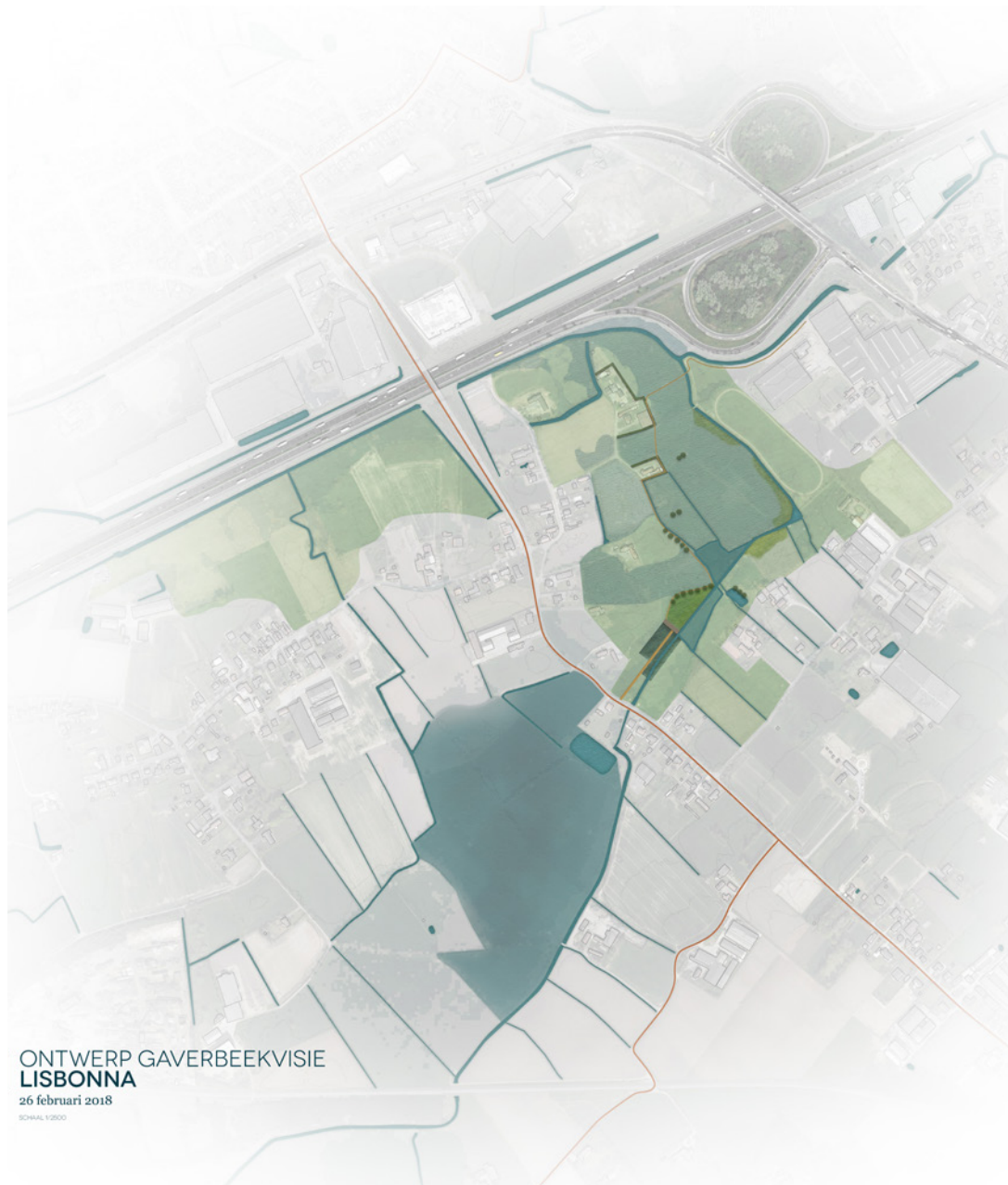
De Lisbonnawijk in Deerlijk is een overstromingsgevoelige wijk. Moeten we een slibbekken aanleggen? Moet er een mogelijk overstroombaar landbouwgebied zijn? Of bieden

dijken of andere individuele beschermingsmiddelen aan huizen de oplossing? Dit zijn een resumé vragen waar we in het kader van deze Gaverbeekvisie een antwoord op zullen zoeken.

Hannes Demeyer
Groenambtenaar Deerlijk

ONTWERPVOORSTEL LISBONNA-WIJK: DE RECHTGETROKKEN SLIJPBEEK HERME- ANDERT ZODAT DE NATUURLIJKE BER- GING VAN DE BEEK VERHOOGT (STRATE- GIE 1). DE WONINGEN IN LISBONNA WOR- DEN BESCHERMD TEGEN OVERSTRO- MING DOOR MIDDEL VAN INDIVIDUELE BESCHERMINGS- MAATREGELEN. INDIEN DIJKEN NO- DIG ZIJN, WORDEN DEZE MEERVOUDIG INGEZET DOOR AAN TE SLUITEN OP EEN NETWERK VAN FIETS- EN WANDEL- PADEN. DE SLIBVANG AAN DE KLIJSTRAAT KAN OOK VERSCHIL- LENDE FUNCTIES INTEGREREN, ZOALS EEN UITKIJKPLAT- FORM, NATUURONT- WIKKELING, EN HET SPAREN VAN WATER. TEN ZUIDEN VAN DE KLIJSTRAAT, AAN DE NATTE WEILANDEN VAN DE VEEMEERSEN IS RUIMTE VOOR EEN GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGE- BIED (STRATEGIE 2). HET DOCTORAAT- SONDERZOEK VAN ISABELLE PUTSEYS BRENGT HET OVER- STROMINGSRISICO VAN HET GEBIED IN KAART VIA INTER- VIEWS EN MODEL- LERING (ZIE PAGINA 154). HIERIN WORDT OOK VOORGESTELD OM HET OVERSTRO- MINGSGBIED BIJ DE VEEMEERSEN TE HERSTELLEN (PAGINA 155).

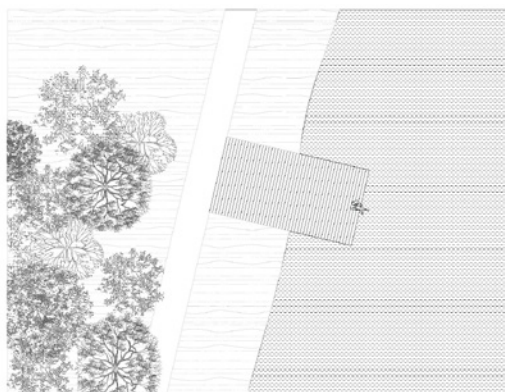
ONTWERP GAVERBEEKVISIE
LISBONNA

26 februari 2018

SCHAAL 1:2500

ACTIE	TREKKER	KT	LT
NATUURLIJK OVERSTROMINGSGEBIED	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	TERMIJNEN WORDEN NOG DOOR HET BESTUUR BEPAALD	
INDIVIDUELE BESCHERMING	VMM		X
GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGEBIED	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	TERMIJNEN WORDEN NOG DOOR HET BESTUUR BEPAALD	
HERMEANDERING SLIJPBEEK	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	TERMIJNEN WORDEN NOG DOOR HET BESTUUR BEPAALD	
RUIJTE VOOR INFILTRATIE & BUFFEREN	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	TERMIJNEN WORDEN NOG DOOR HET BESTUUR BEPAALD	
SPAREN VAN WATER	LANDBOUWERS	X	X

ACTIES LISBONNA,
DEERLIJK

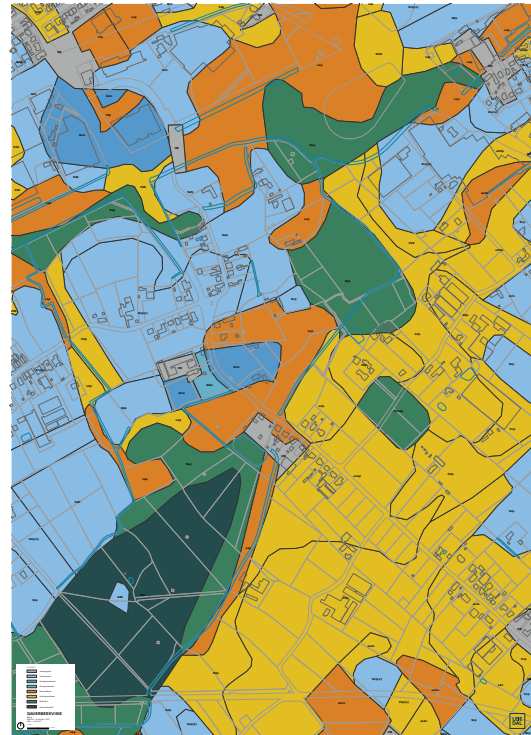
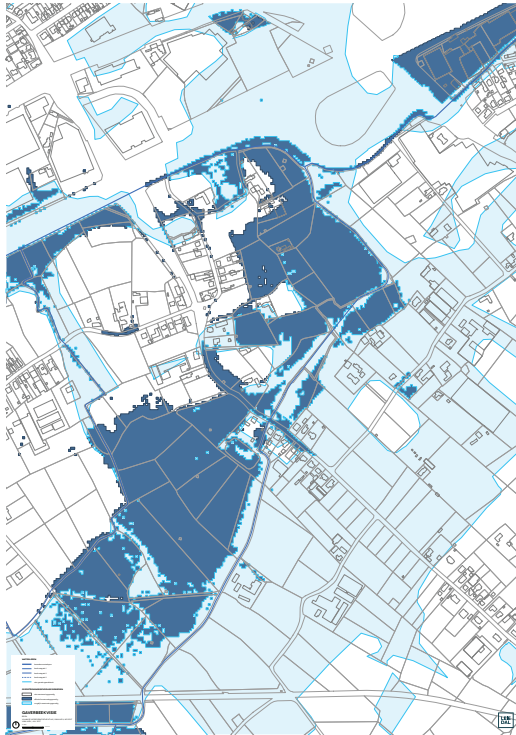

SIMULATIE GE-
CONTROLEERD
OVERSTROMINGSGE-
BIED LISBONNAWJK.
BRON: SUMMER-
SCHOOL EUROME-
TROPOOL

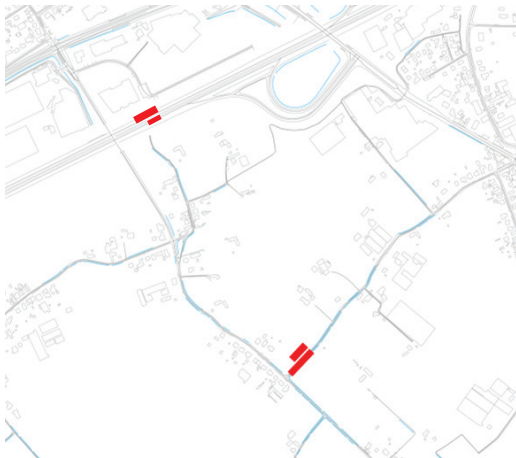

EFFECTIEF EN
POTENTIEEL
OVERSTROMINGSGE-
VOELIGE GEBIEDEN

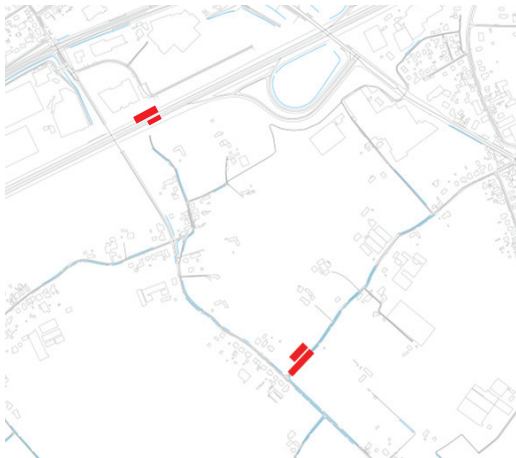
BODEMKAART

RUIMTE INNAME VAN
EEN SLIBVANG LANGS
DE SNELWEG AAN DE
PONTSTRAAT

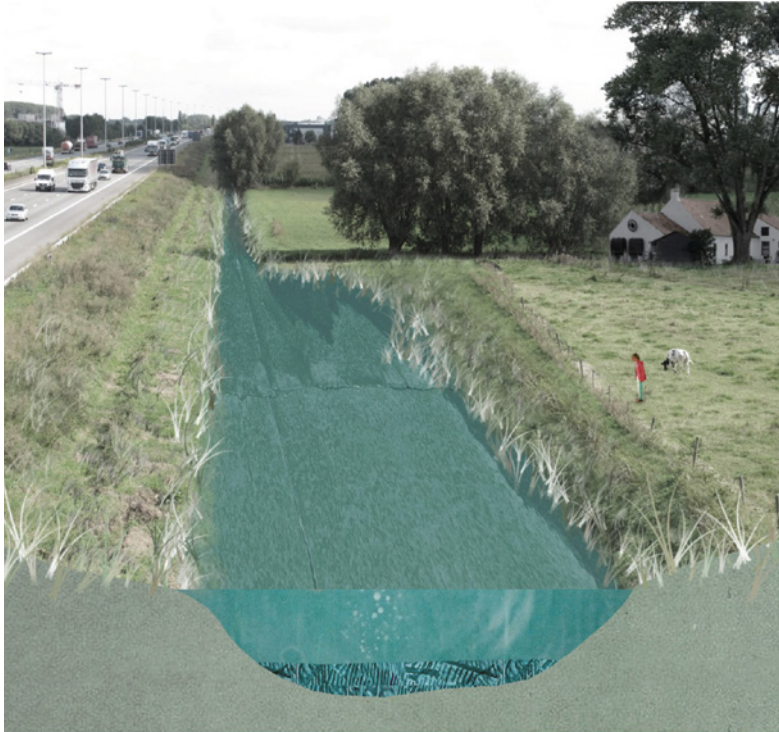

RUIMTE INNAME VAN
EEN SLIBVANG IN DE
LISBONNAWIJK AAN
DE KLIJTSTRAAT

LOCATIE SLIBVANG LANGS E17.

VISUALISATIE SLIB-
VANG LANGS DE E17.
LET OP: BIJ DEZE
SIMULATIE WERD
DE OMGEVING
VERFRAAID DOOR
DE TOEVOEGING VAN
EXTRA LANDSCHAP-
SELEMENTEN EN
EEN NIEUWE HOEVE.
EEN FOTO VAN DE
HUIDIGE SITU-
ATIE IS TE VINDEN
OP DE LINKERPA-
GINA. INDIEN EEN
SLIBVANG LANGS
DE E17 GEPLAATST
WORDT, MOET RE-
KENING GEHOUDEN
WORDEN MET DE
AFWATERING VAN DE
AUTOSNELWEG EN
DE EXTRA VERVUI-
LENDE PARAMETERS
DIE DEZE MET ZICH
MEEBRENGT.
BRON: SUMMER-
SCHOOL EUROME-
TROPOOL

[Fig. C1.66] RECENT FLOODINGS, AFFECTED HOUSING (EXISTING)

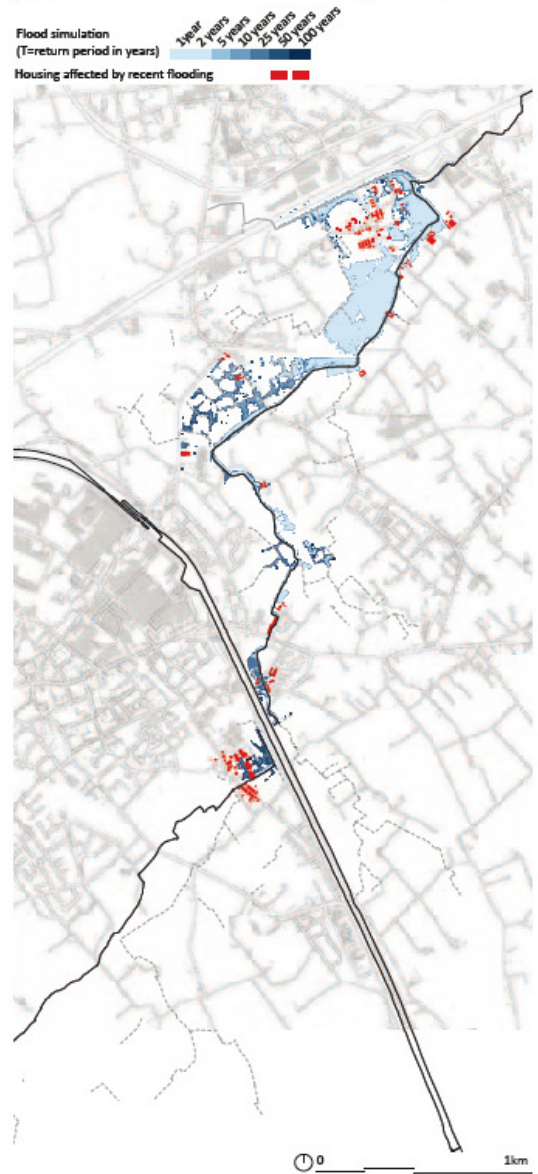

[Fig. C1.67] FLOOD MAP (EXISTING CONDITION)
MODELED BY VMN-MODEL

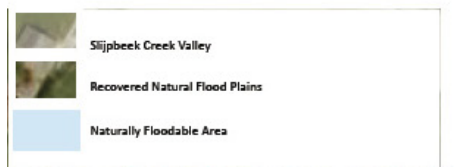
[author: Heylen G. (2012)]
 [model application: hydrodynamic model and
 flood mapping]
 [software: MIKE 11 by DHI and ArcGIS by ESRI]

These flood maps are indicating flood extents for different return periods which is the time (T) elapsed between two extreme events of the same intensity (see also p. 40)

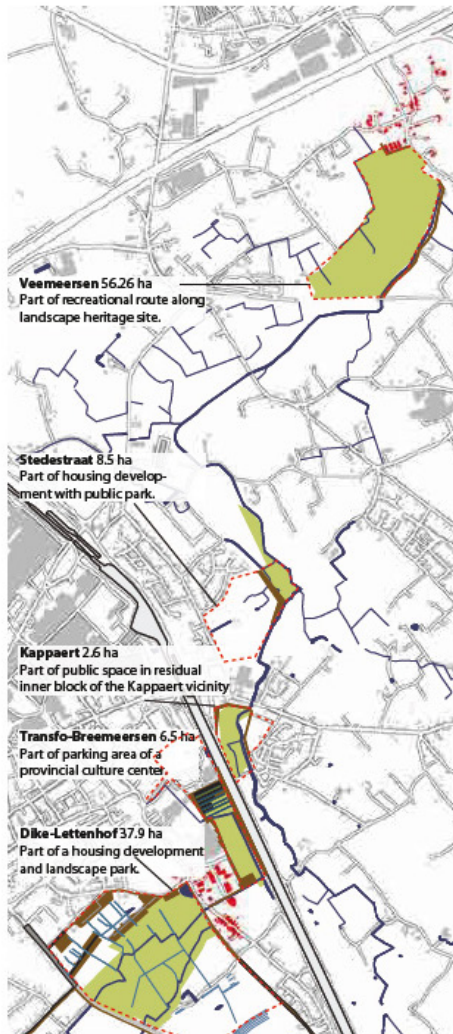
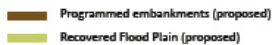

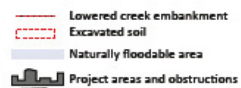
[Fig. C1.70] RECOVERY OF FLOOD PLAINS

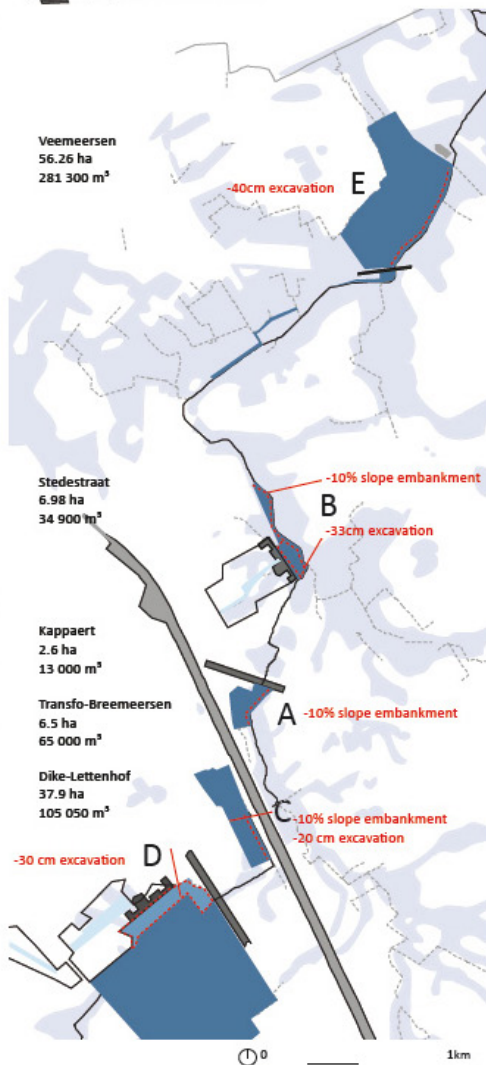
[Fig. C1.71] STRATEGIC PROJECTS ON THE SLIJPBEEK CREEK

[Fig. C1.72] PROPOSED LANDSCAPING INTERVENTIONS

ONTWERPVOORSTEL
 LISBONNAWIJK.
 BRON: ISABELLE
 PUTSEYS

3.7. HARELBEKE

In Harelbeke werd de Gaverbeek ondergronds ingekokerd om een bypass te maken vanaf het provinciaal domein De Gavers richting de Leie. In dit gebied doorkruist de beek naoorlogse verkavelingen die aan vernieuwing toe zijn. Hier schuilen meerdere ontwerpuitingen.

Een eerste uitdaging is het leesbaar maken en het versterken van het traject van de Gaverbeek in het straatbeeld. Er zijn kansen om enerzijds de wijk en de straten langs de beek te vergroenen, anderzijds vraagt de mogelijkheid om de ingekokerde beek op een aantal plaatsen open te leggen verder onderzoek. In Harelbeke is de inkokering ruwweg 1,3 km lang. Voor een veilig onderhoud van de beek is het quasi noodzakelijk om de inkokering ergens in dit zeer lange traject open te leggen. Dit kan verder onderzocht worden aan het Kollegeplein, de KSA Peter Benoit, chiro Zandberg... Het openleggen, al is het maar over een kort traject, heeft duidelijke voordelen: de optimalisatie van de zuurstof- en lichtvoorziening, het stimuleren van het biologische waterleven en de ontwikkeling van talud- en oeverecosystemen... Het aanpassen van het tracé van de ingekokerde beek gaat natuurlijk gepaard met onderzoek naar technische haalbaarheid, veiligheid en de nodige waterkwaliteit, zodat het zeker is dat het openleggen van de beek kwaliteit en meerwaarde biedt aan de omgeving.

Momenteel is het tracé van de beek duidelijk af te lezen in het stedelijke weefsel. Ongewild bracht de inbuizing van de beek kwaliteiten met zich mee: een reeks aaneengeschakelde publieke ruimtes in een vrij dichtbebouwde woonomgeving. Deze woonwijken hebben hun kwaliteit ook te danken aan de bomenrijen die de huidige straten (Olmenlaan, Lindenlaan...) typeren. Toch is extra vergroening mogelijk door het teveel aan ruimte voor autoverkeer te verminderen en meer ruimte te bieden aan trage weggebruikers zoals voetgangers en fietsers. Werken aan een robuust watersysteem gaat dus hand in hand met andere klimaatuitdagingen, zoals mobiliteit, de vernieuwing van verkavelingen en het stedelijke hitte-eilandeffect. Straten worden onthard zodat water naar de bodem kan infiltreren (strategie 6). Een afzonderlijk rioleringsstelsel wordt overbodig als 25 procent van een straatdoorsnede aan de infiltratie van water wordt gewijd.

Een laatste ontwerpogave is het toegankelijk maken van de Leie en de verfijning van het huidige fietsroutenetwerk, zodat een doorsteek tussen het provinciaal domein en het jaagpad van de Leie ontstaat. Hiervoor moet een aantal barrières overbrugd worden, zoals de spoorlijn en de Kortrijksesteenweg. Het ontwerpvoorstel stelt voor om de Groeningestraat en de Lindenlaan dienst te laten doen als fietsverbinding, omdat ze aansluiten op de onderdoorgang van de spoorweg en een nieuwe verbinding naar de Leie. Op lange termijn kan het traject van de Gaverbeek bij opportuniteit toegankelijk gemaakt worden.

ONTWERPVOORSTEL
HARELBEKE

VERGROENING VAN
HET TRACÉ VAN
DE BEEK EN OM-
LIGGENDE STRATEN
(STRATEGIE 6).

HET TRAJECT
VAN DE BEEK KAN
TOEGANKELIJK
GEMAAKT WORDEN
BIJ OPPORTUNITEIT.
PUBLIEKE RUIMTES
WORDEN LANGS
HET TRACÉ VAN DE
BEEK MET ELKAAR
VERBONDEN

EEN FIETSVERBIN-
DING KAN BOVEN-
DIEN AANGELEGD
WORDEN TUSSEN
HET PROVINCIAAL
DOMEIN EN HET
JAAGPAD VAN DE
LEIE (ROOD AANGE-
DUID)

OPENSTELLEN OUDE
LEIEARM

VERDER ONDER-
ZOEK IS NODIG NAAR
HET OPENLEGGEN
VAN DE INGEKO-
KERDE BEEK OP EEN
AANTAL PLAATSEN.
BIJVOORBEELD:
AAN DE KSA PETER
BENOIT, HET
KOLLEGEPLEIN EN
AAN CHIRO ZAND-
BERG LANGS DE
VLAANDERENLAAN

ACTIE	TREKKER	KT	LT
FIETSVERBINDING	<ul style="list-style-type: none"> • STAD HARELBEKE • PROVINCIE 	X	X
VERGROENEN STRATEN (ALG. PRINCIPE)	STAD HARELBEKE	X	X
VERBINDING JAAGPAD LEIE		X	X
VERGROENEN TRACÉ VAN DE BEEK (NERVA, BEDDING WATERLOOP)			X
ONDERZOEK NAAR OPENLEGGEN INGEKOKERDE BEEK	<ul style="list-style-type: none"> • ZEROREGIO (STRATEGISCH PROJECT LEIEDAL • VMM 	X (ONDERZOEK)	X

ACTIES CENTRUM HARELBEKE LANGS DE INGEBUISDE BEEK

IN DIEST ZIJN ER VOORBEELDEN WAARBIJ DE WATERLOOP IS OPENGELEGD OP PLAATSEN WAAR ER ZEER WEINIG PLAATS WAS, WAAR DE WATERLOOP DIEP ONDER HET MAAIVELD LAG EN IN EEN ZEER DICHT BEBOUWDE, STEDELIJKE OMGEVING... DE BOVENSTE FOTO'S UIT DIEST GEVEN EEN 'VOOR' EN 'NA' WEER VAN HETZELFDE PLEIN

FOTO'S GENOMEN IN LEUVEN EN DIEST. BRON: VMM

Een van de wettelijke bevoegdheden van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is het beheer van de zogenaamde onbevaarbare waterlopen van eerste categorie. De Gaverbeek is een dergelijke waterloop.

Het waterlopenbeheer van de VMM is - naast het waterkwaliteitsaspect - in grote lijnen gestoeld op drie beleidsprincipes.

- *Ten eerste het vermijden van schade door wateroverlast, kortweg het overstromingsrisicobeheer. Huidige aanpak daartoe is de meerlaagse waterveiligheid, gestoeld op de 3 Europese P's:*
  1. *Protectie: aanleg van dijken, pompstations, wachtbekkens...*
  2. *Preventie: zoals niet meer - of op een andere wijze - (ver)bouwen in risicogebieden...*
  3. *Paraatheid: overstromingen voorspellen, hulp en bijstand organiseren...*
- *Ten tweede het "in goede toestand" brengen van de waterlichamen, eveneens een Europese richtlijn. Dit is het ecologisch-landschappelijk opwaarderen van waterlopen: hermeandering, aanleg vispassages, aanleg schuine natuurlijke oevers, goede waterkwaliteit voor watergebonden fauna en flora...*
- *Tot slot het zogenaamde "water in de stad"-concept, waarbij wordt ingezet op het verhogen van de belevingswaarde van waterlopen ten behoeve van menselijke activiteiten (wonen, werken, ontspannen, toerisme...) en de verbetering van het leefmilieu (meer groen-blauwe linten, ruimte voor zacht weggebruik, verkoeling...).*

De VMM, zelf bouwheer voor tal van haar projecten, streeft voor dergelijke multidisciplinaire projecten naar maximale betrokkenheid, participatie en samenwerking met alle betrokken partners, ook op financieel vlak. Daarom werkt de VMM graag mee aan de Gaverbeekvisie. Een waterloop heeft immers meerdere functies.

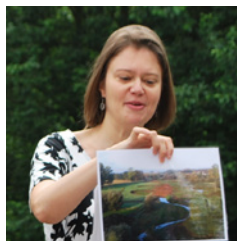
Bij elke maatregel dient afgetoetst te worden hoe deze een meerwaarde kan bieden aan natuur, landbouw, recreanten, omwonenden, passanten... Zorgvuldig overleg en afstemming onder betrokkenen kunnen ervoor zorgen dat deze uitdagingen optimaal opgelost worden. Zo is het een overdreven grote kost voor de samenleving én een onnodige belasting van het watersysteem om sedimentatie over lange trajecten in de Gaverbeek te laten aanwassen met omvangrijke en dure slibruiming tot gevolg; een brongerichte aanpak met erosiebestrijding op het land zorgt voor het behoud van de vruchtbare bodemtoplaag op de akkers en minder run-off naar de zijlopen van de Gaverbeek. Dergelijke problemen los je als waterloopbeheerder niet alleen op.

Concreet willen we twee zaken benadrukken. Ten eerste stellen we vast dat de Gaverbeek in de loop der jaren in een keurslijf is geduwd. Dit heeft nefaste gevolgen voor de structuur en het leven in en om de waterloop. De huidige Europese regelgeving en het decreet Integraal Waterbeleid nopen ons tot een structuurherstel. We ambiëren om onze waterlopen terug in open bedding te leggen. In openruimtegebieden zetten we daarenboven in op hermeandering en het voorzien van een afwisseling van holle en bolle oevers en steilere en zacht glooiende

taluds. In een bebouwde omgeving biedt een open bedding mogelijkheden tot verpozing en een (visuele) opwaardering van de leefomgeving. Ook het wegwerken van vismigratieknelpunten staat hoog op de agenda.

Ten tweede zal Vlaanderen in de toekomst steeds meer met overstromingen en droogte te kampen hebben. Dat blijkt ook uit de verschillende klimaatscenario's die de VMM berekent. Ook de vallei van de Gaverbeek is kwetsbaar. De VMM wil in de Gaverbeekvisie een grotere bewustwording voor de gevolgen van de klimaatverandering creëren en hierbij haar expertise ter beschikking stellen rond individuele bescherming van gebouwen tegen overstroming.

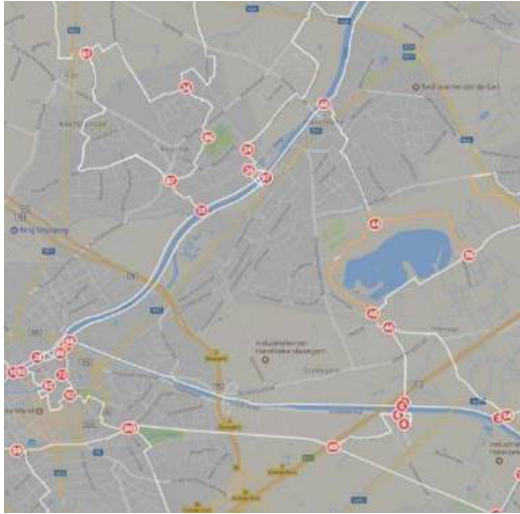
We zijn van mening dat er voldoende uitdagingen liggen in het gebied van de Gaverbeek: de sites van het jeugdeiland en de hippodroom in Waregem, de Waregemse Meersen, de wijk Lisbonna in Deerlijk en zelfs de lange inkokering in Harelbeke mogen onder handen genomen worden!

Stephanie Van de vrecken
Projectingenieur
Vlaamse Milieumaatschappij
Afdeling operationeel waterbeheer
Dienst investeringen en renovaties

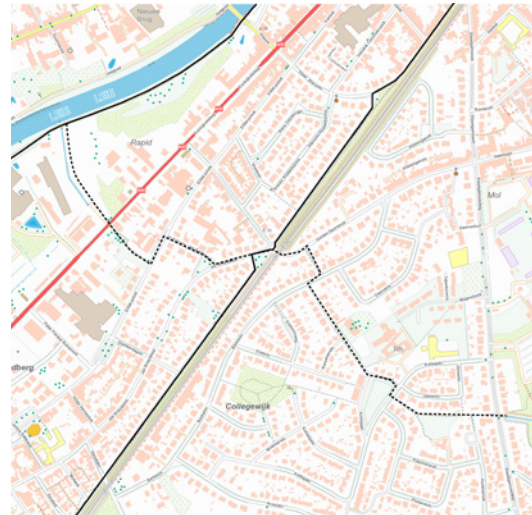
Annelies Huyck
Hydroloog
Vlaamse Milieumaatschappij
Afdeling operationeel waterbeheer
Dienst hoogwaterbeheer

HUIDIG
FIETSNETWERK

LINKS: GEWENSTE
VERBINDING MET
JAAGPAD LEIE
VOLGENS SITE
NERVA OF OUDE
LEIEARM

RECHTS:
VOORGESTELDE
FIETSVERBINDING
(AANGEDUID MET
STIPPELLIJK)
TUSSEN
HET PROVINCIAAL
DOMEIN DE GAVERS
EN DE LEIE

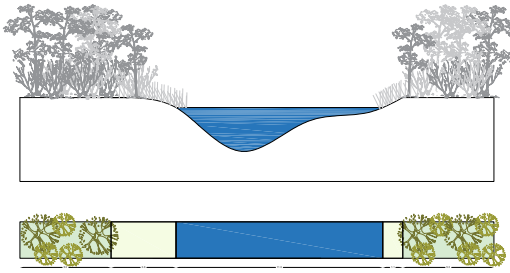
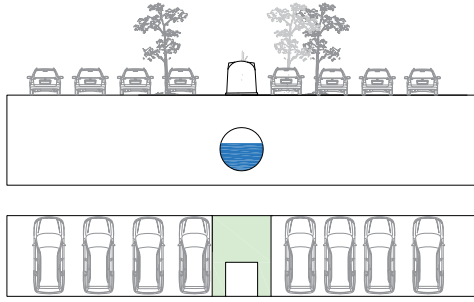

VERGROENING
BEEKTRACÉ: HUIDIGE
SITUATIE

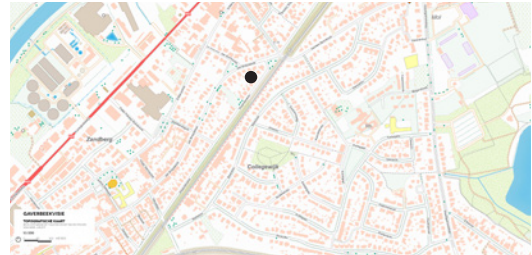
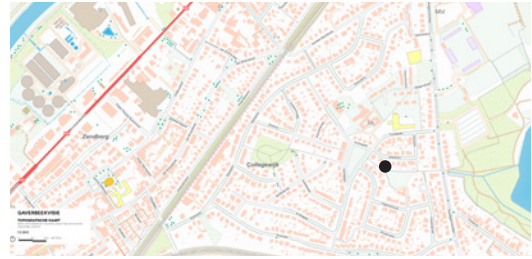
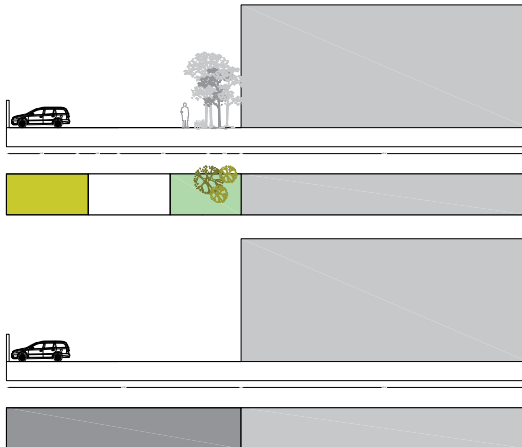

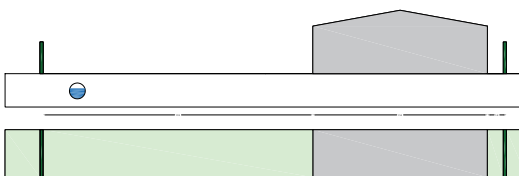
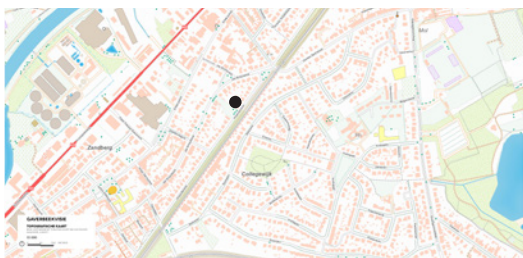
VERGROENING
BEEKTRACÉ: HUIDIGE
SITUATIE MET
AANDUIDING VAN DE
BARRIÈRES

AAN HET KOLLEGE-
PLEIN IS DE GAVER-
BEEK INGEKOKERD.
VERDER ONDERZOEK
MOET AANTONEN OF
DE PUBLIEKE RUIMTE
OPNIEUW VORMGE-
GEVEN KAN WORDEN
EN AAN KWALITEIT
KAN WINNEN DOOR
HET OPENLEGGEN
VAN DE INGEKO-
KERDE BEEK

DE VLAANDEREN-
LAAN EN JAN BREY-
DELSTRAAT ZIJN MET
ELKAAR VERBONDEN
VIA DE DOORSTEEK
WEERGEGEVEN
OP DE FOTO. DEZE
RUIMTE IS MOMEN-
TEEL GEASFALTEERD.
IN DE TOEKOMST
KAN DIT EEN GROE-
NE DOORSTEEK
WORDEN, MET
EEN ONTHARDING
VAN DE PARKEER-
PLAATSEN VIA
GRASDALLEN

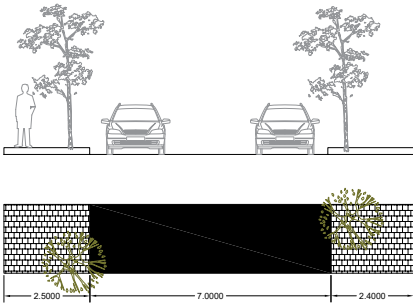
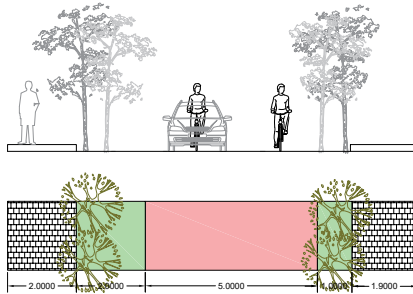

BESTAANDE PARKEERPLAATSEN – ZOALS OP HET KOLLEGEPLEIN OF IN DE HAZELAARS-DREEF – WORDEN VERGROEND VOOR DE INFILTRATIE VAN WATER EN HET ONTHARDEN VAN DE STEDELIJKE OMGEVING

ONDER HET GRASVELD VAN CHIRO ZANDBERG STROOMT DE GAVERBEEK. OOK HIER KAN ONDERZOEK VERRICHT WORDEN NAAR HET OPENLEGGEN VAN DE BEEK. DIT KAN SAMENGAAN MET HET VERSTERKEN VAN HET SPEELWEEFSEL, ZOALS BIJ HET HELDENPARK IN EEKLO OF DE HAGELBERG IN BERENDRECHT

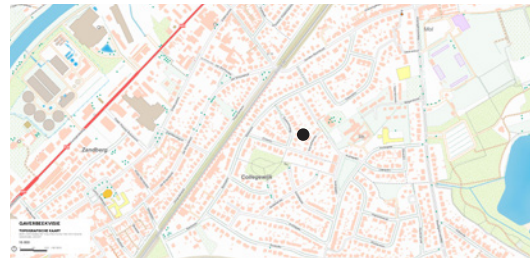
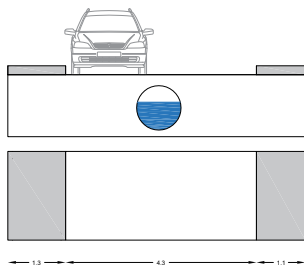
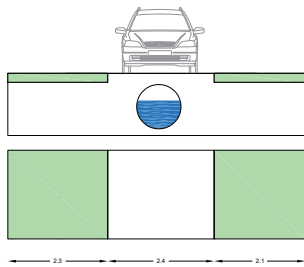
DE GROENINGE-
STRAAT KAN OM-
GEVORMD WORDEN
TOT FIETSSTRAAT.
HIERDOOR ZIJN HET
PROVINCIAAL DO-
MEIN DE GAVERS EN
DE OUDE LEIARM
MET ELKAAR VER-
BONDEN

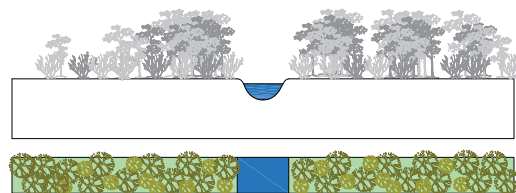
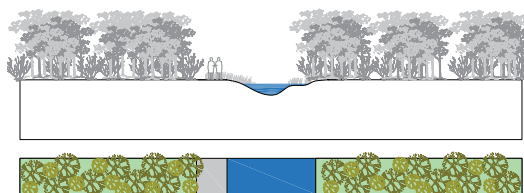
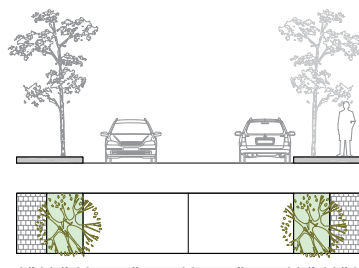
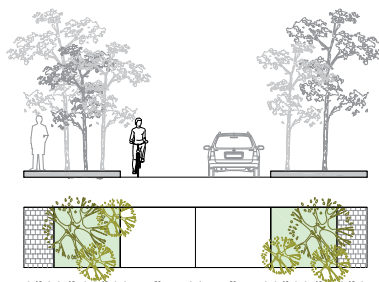
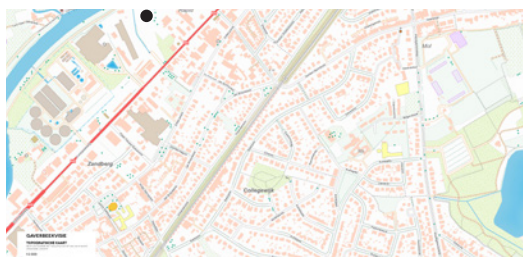
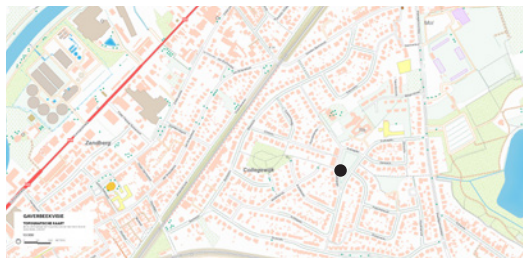

ONDER DE ELZEN-
LAAN LIGT DE GA-
VERBEEK INGEBUISD.
OOK HIER IS DE HUI-
DIGE GEASFALTEER-
DE STRAAT TE BRED-
EN VIA GRASDALLEN

AAN WEERSZIJDEN
VAN DE STRAAT
KAN HET WATER
INFILTREREN EN KAN
HET VERKEER IN DE
STRAAT KRUISEN.

DE STRAAT LIJKT
ECHTER TE SMAL OM
ZOWEL TWEERICHT-
TINGSVERKEER TOE
TE LATEN ALS DE
BEEK OPEN
TE LEGGEN

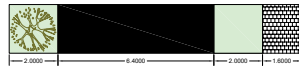
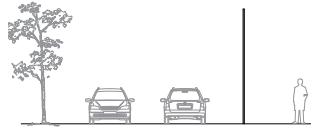
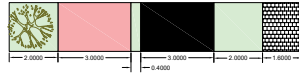
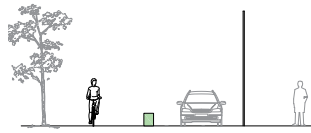

DE OLMENLAAN KRIJGT EEN AAN-
GEPAST STRAAT-
PROFIEL. OOK HIER
WORDT 25% VAN DE
STRAATDOORSNEDE
VRIJGEMAAKT OM
WATER TE LATEN
INFILTREREN

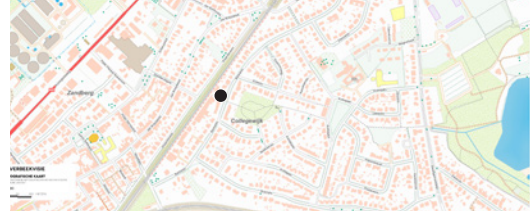
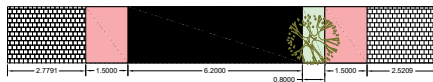
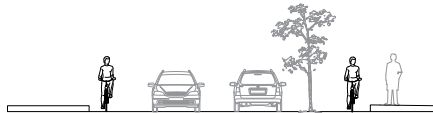
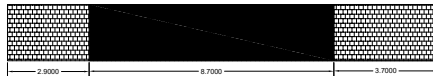
OP HET TERREIN VAN
NERVA IS DE GAVER-
BEEK NIET LANGER
INGEKOKERD. DE
RECHTGETROKKEN
BEEK HEEFT HIER
WEL DE RUIMTE OM
GLOOIENDE OEVERS

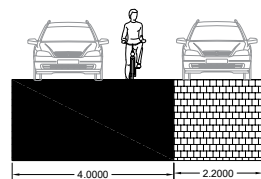
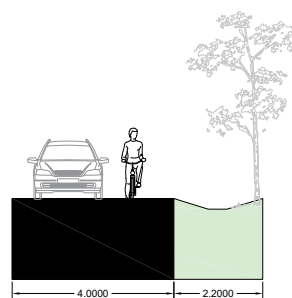
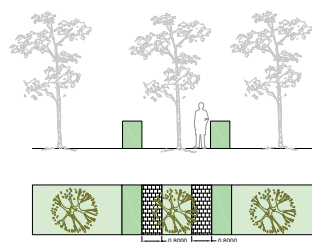
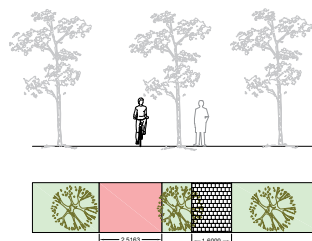
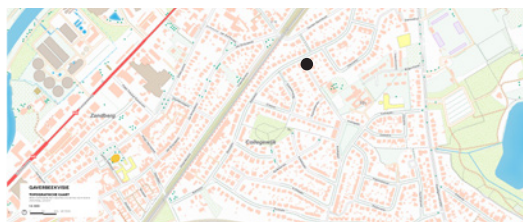
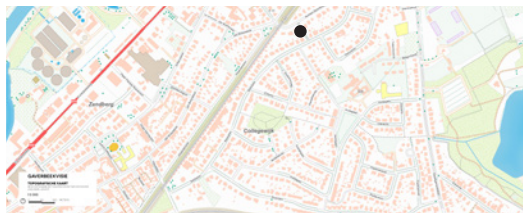
DE VLAANDERENLAAN KAN DE TOEKOMSTIGE FIETSSNELWEG HUISVESTEN EN EEN EENRICHTINGSSTRAAT WORDEN. HIER IS DUIDELIJK DAT WATERBEHEER EN MOBILITEIT EEN GEÏNTEGREERDE BENADERING VERGEN

MEER INFORMATIE OVER DE FIETSSNELWEG KAN GEVONDEN WORDEN IN HET RUP FIETSSNELWEG KORTRIJK-HARELBEKE-WAREGEM (START- EN PROCESNOTA TE RAADPLEGEN OP DE WEBSITE VAN DE PROVINCIE WEST-VLAANDEREN)

DE GULDENSPORRENSTRAAT WORDT VOORZIEN VAN EXTRA FIETSPADEN EN EEN BOMENRIJ

WALLEKANT IS EEN BESTAANDE VOETGANGERS-DOORSTEEK. EEN HERINRICHTING VAN DEZE PASSAGE FACILITEERT DE FIETS-VERBINDING TUSSEN HET PROVINCIAAL DOMEIN DE GAVERS EN HET JAAGPAD LANGS DE LEIE

DE LINDENLAAN, MET HAAR RUIME VOORTUINEN, HEEFT RUIMTE VOOR EEN WADI. HIER KAN 25% VAN DE STRAAT BESTEED WORDEN AAN DE INFILTRATIE VAN WATER

COLOFON

Dit document is een publicatie van:

Intercommunale Leiedal
President Kennedypark 10 - BE-8500 Kortrijk
tel +32 56 24 16 16 - www.leiedal.be
veerle.cox@leiedal.be

Ontwerpers:

Veerle Cox
Stefaan Verreu

Grafici:

Lucas Verbanck
Ruben D'haene
Giovanni Maes

In samenwerking met:**Studio 017 & Sweco:**

Paola Viganò
Jordi De Vlam
Michaël Stas
Annie Vanslambrouck

VMM:

Stephanie Van de vrecken
Annelies Huyck

Bekkensecretariaat:

Marijn Galle
Micheline Gruwé

Provincie West-Vlaanderen:

Bert Kestelyn
Liesbet Serlet
Leen Degrande
Leander Depypere
Silvie Vanhoutteghem

Provincie Oost-Vlaanderen:

Ward Deschildre
Charlotte Rosseel

Kind & Samenleving:

Peter Dekeyser

Boerenbond:

Jolien Verbeke
Jordaan Dermout

Natuurkoepel:

Yann Feryn
Kristina Naeyaert

Stad Waregem:

Kristof Chanterie
Sanne Vervalle
Bart Van Waelderren

Stad Harelbeke:

Cindy Deprez
Yves De Bosscher

Gemeente Deerlijk:

Tine Degloire
Hannes Demeyer

Gemeente Zulte:

Ludwig Vanluchene

Gemeente Zwevegem:

Dirk Vandromme

Gemeente Anzegem:

Rik Colman

Met steun van het Europees Fonds
voor Regionale Ontwikkeling

Flandria Rhei
VALYS

